

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

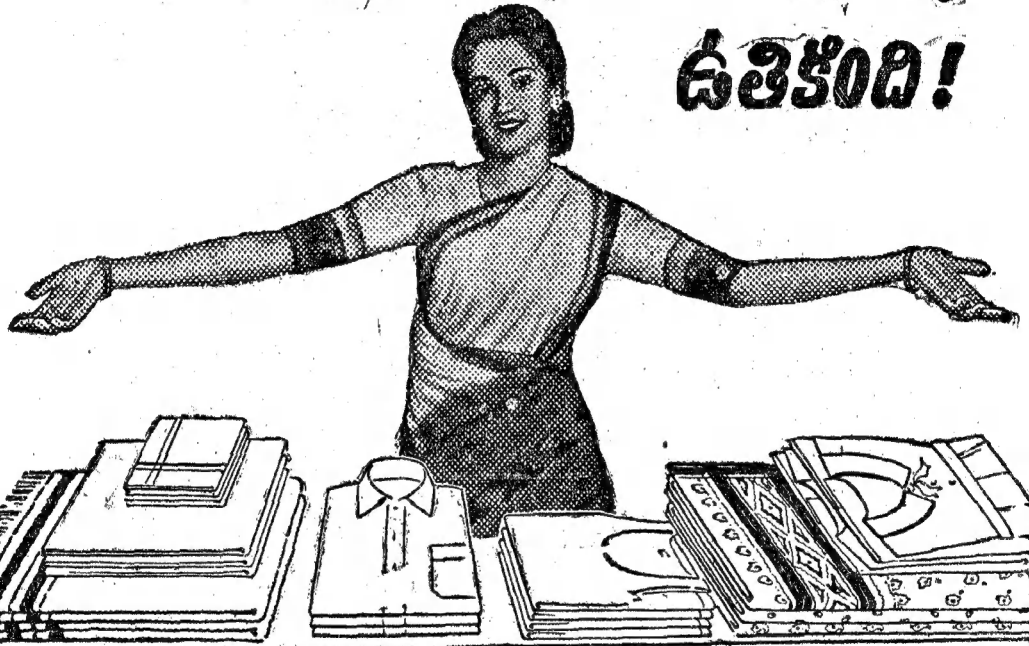
ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

17-4-'57
25 నయాపై

చూడండి! సన్ లైట్

సగంబిళ్ల మాత్రమే ఈ బట్టలన్నిటని

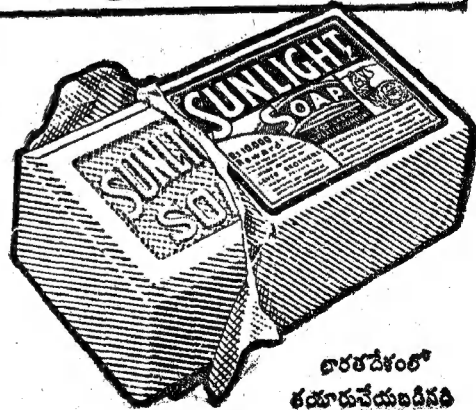
ఉతికండి!

అట్లు చేసినట్టిది దాని అధికమైన నురగ

ఎంతో తగుగా పనిచేయునట్టిది సన్ లైట్ యొక్క అధికమైన నురగ, మీరు ఆశ్చర్యపడెదరు, చగం బిళ్లతోనే మీరు ఎన్ని బట్టలను ఉతికారో!

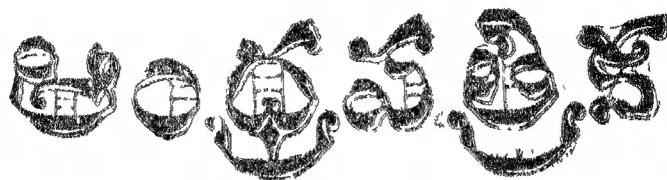
ప్రతి మురికి అణువును తొలగించివేయునట్టిది — మీ బట్టలను అద్భుతమైన తెలుపుగాను, కొంతివంతముగాను చేయునట్టిది. సన్ లైట్ యొక్క అధికమైన నురగ, మీరు బట్టలను బాదకుండానే శుభ్రపర్చునట్టిది సన్ లైట్ యొక్క అధికమైన నురగ, అవగా మీ బట్టలు చాలా కాలము మున్నగుంపు.

చారిత్రాత్మక
కరుణాచేయబడినది

సన్ లైట్ సబ్బు బట్టలను తెల్లగాను కొంతివంతముగాను, ఉతుకును

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 51
సంచిక 33
17-4-57

హే విళంబి చైత్ర బహుళ తృతీయ బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : రాజశ్రీవారి "దాంపత్యం" లో జి. వరలక్ష్మి

కేరళ—	3
గోవాలో పోర్చుగీసు దురాగతాలు—“శ్రీ కృష్ణ”	4
పరమశివార్చన—గణపతిశాస్త్రి	6
వేలంపాట—బి. విద్యాసాగర్	11
ఉమ్మెత్తపువ్వు—గోవిందరాజు శ్రీనివాసమూర్తి	18
బుడుగు! చిచ్చుల పిడుగు—	20
మరపురాని వనంత—ఉమాపతి పద్మనాభశర్మ	23
పేనాదొరికింది!—పవని నిర్మలప్రభావతి	26
కథలూ, కథకులూ—“శ్యామసుందర్”	28
అవరబుద్ధి—తుమ్మలపల్లి సీతారామారావు	32
వనితాలోకం—ఎం. వి. లక్ష్మి	35
కన్య లెలా ఉండాలి—పులగంపల్లి లక్ష్మి	36
వక్కచూరతయారీ—పోత్తూరు సీతామహాలక్ష్మి	37
ధార్తరాష్ట్రులు ధూర్తలెందుకయారు?—పి. లలిత	38
గృహవైద్యం—కె. పద్మజ	39
తరణోపాయం—	40
ఈ వేసవిలో—కొత్తపల్లి రాజ్యలక్ష్మి	42
నందేహాలు—“నవ్యశ్రీ”	43
పులితోలు—కవిరావు	44
న్యాయం—“నత్యం”	47
సినిమా—	49

1957 మార్చి 5!

ఇది ఒక్క భారతదేశ చరిత్ర తోనేగాక, ఆధునిక ప్రపంచ చరిత్ర లోనే అతిప్రధానమైన రోజు.

రాజ్యాంగ బద్ధంగా, శాంతి యుతంగా ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికల ద్వారా, భారతసమాఖ్యకు చెందిన ఒక రాష్ట్రంలో పరిపాలనాధికారాన్ని కమ్యూనిస్టుపార్టీ హస్తగతం చేసుకున్న రోజు.

సుప్రసిద్ధ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు శ్రీ కేంకర్వ నంబూద్రిపాద్ ముఖ్యమంత్రిగా మరి పదిమంది సహచర మంత్రులుగా కేరళ రాష్ట్రంలో మంత్రివర్గం ఏర్పడి స్వీకారం చేసిన రోజు.

దేశం స్వతంత్రమై పదేళ్ళయినా తూర్తిగా నిండక పూర్వమే ఒక రాష్ట్ర పరిపాలనాధికారాన్ని కమ్యూనిస్టులు చేజిక్కించుకోగలిగారు. దేశ వ్యాప్తంగా అటు కేంద్రంలోనూ, ఇటు ఇతర రాష్ట్రాలలోనూ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటువుతూంటే కేరళలో మాత్రం కమ్యూనిస్టు పరిపాలన ఏర్పడింది. ఇది అపూర్వమైన విషయం. కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వవరగా ప్రభావం మిగతా రాష్ట్రాల రాజకీయ వ్యవహారాలమీద ఏ విధంగా పరిణమిస్తుందనే ప్రశ్న రావడం సహజం.

మనదేశంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ భవిష్యత్తు, ఇతర రాజకీయ పక్షాల భవిష్యత్తు కూడా కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం సాధించే విజయాల మీద ఆధారపడి వుండేమాట నిజం. కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం లక్ష్య సాధనలో విఫలమైతే, ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇప్పటికీ ఊహావస్థలో వున్న కమ్యూనిస్టుల స్థితి మరి ఊహించిపోయే మాటకూడా వాస్తవమే. కేరళలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం జయప్రదంగా పనిచేయ గలిగినట్లయితే, వచ్చే ఎన్నికలనాటికి ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా కమ్యూనిస్టులు తమబలాన్ని బాగాపుంజుకోవచ్చు. అక్కడకూడా కమ్యూనిస్టు ప్రభు

కేరళ

త్వాలు ఏర్పాటు చేయగలిగిన స్థితికి వారు రావచ్చు. కొబ్బటి ఇది కాంగ్రెస్కు ఒక సవాల్ అనే భావించాలి.

కేరళలో తమ పరిపాలనా వ్యవహారాల నిర్వహణ మీదే తమ పార్టీ భవిష్యత్తు ఆధారపడి వున్నదనే విషయం కమ్యూనిస్టులకు తెలియనిదికాదు. అందుచేత కేరళ రాష్ట్ర పరిపాలనను తగినంత జాగ్రత్తతోనే వారు నిర్వహించే మాట వాస్తవం. నూతన ముఖ్యమంత్రి, బాధ్యతలను స్వీకరించిన శ్రీ నంబూద్రిపాద్ భారత రాజ్యాంగానికి లోబడే వ్యవహరిస్తామని శుష్టపరచడంలో ఇదే అంతరార్థం. రాజ్యాంగాన్ని అతిక్రమించి వ్యవహరిస్తారనిగాని, రాజ్యాంగాన్ని భగ్నం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారనిగాని సంజెహించవలసినపనిలేదు.

అయితే ఒక విషయం మాత్రం మరిచిపోకూడదు. ప్రజలలో ఎక్కడ ఏ మాత్రం అసంతృప్తి ఏర్పడినా దాన్ని రాజకీయ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగించుకోరానిది, అకాలిని రెచ్చగొట్టరానిది, ప్రతి స్వల్ప విషయానికీ బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం సాగించడానికి అలవాటుపడ్డవారు కమ్యూనిస్టులు. రాష్ట్ర పరిపాలనాధికారం చేజిక్కినప్పటికీ, వారు ఈ తత్వాన్ని, నైజాన్ని మానగలరా అన్నదే ప్రశ్న.

చూరే: ఓం అంటూనే కేరళ శాసనసభకు ఆంగ్లో ఇండియన్ సభ్యుడి సామినేషన్ విషయంలో గవర్నర్ తో చేసే తెచ్చిపెట్టుకున్న కేరళ కమ్యూనిస్టు నాయకులు ముందు ముందు రాష్ట్ర గవర్నర్ తో చీటికీ మాటికీ ఘర్షణకు దిగకుండా వుంటారా అన్నది మరొక ప్రశ్న.

రాజ్యాంగానికి విరుద్ధమేనని తెలిసి కూడా ప్రజా తేమానికి తోహదమివ్వవచ్చునన్న సమ్మతంకలిగించే చరకరకాలాసన నిర్వహానికే కేరళ మంత్రివర్గం ప్రయత్నించవచ్చు. వ్యాయస్థానాలుగానీ, రాష్ట్రపతిగానీ ఆ ప్రయత్నాన్ని కొనసాగనివ్వకపోతే, కేంద్ర ప్రభుత్వంమీద దుమ్ము తూర్పార పట్టవచ్చు. వీలైనప్పుడల్లా ప్రధాని నెహ్రూను ప్రశంసించవచ్చు; పిలువేసినప్పుడల్లా ఎదురుతిరిగి హేళనచేయవచ్చు. కాంగ్రెస్ మాజీమంతుల గౌరవం, కొండెంత పొరపాటున కంచుకొగడాలతో పనికి పట్టుకోవచ్చు. వారిని అవమానపరచడానికి ప్రయత్నించవచ్చు. కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేయలేదని తెలిసికూడా పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులను అమలుజరపదలచి నట్లు ప్రకటించి కోట్లాది రూణ సహాయాన్ని అభ్యర్థించవచ్చు. ఇవ్వకపోతే, తప్పు అంతా కేంద్రదానిదేనని ప్రచారంచేసి వోటర్లకు సమాధానం చెప్పుకోవచ్చు.

పిటన్ని తోపాటు తమ జీతాలను తగ్గించుకొని నిరాదరణరంగా జీవిస్తూ పోలీసు, ఫర్లిక్ వర్క్స్ శాఖలను పియ్యి కళ్ళతో కనిపెట్టి వ్యవహరించవచ్చు. అనినీతి నిర్వాలనకు ప్రయత్నించవచ్చు. కేరళ రాష్ట్రం దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాలలాంటిదికాదు. అక్కడ విద్యా వంతుల సంఖ్య అత్యధికం. నూటికి 70 వంతులు వుంటుంది. అందుకే నిరుద్యోగం కూడా ఎక్కువ. నిరుద్యోగ నిర్మూలన మన్నది అక్కడ అతి క్లిష్ట సమస్య. లోటు రాష్ట్రమైనందువల్ల తగినంత ఆహారం సమయం చేయడం మరొక జటిల సమస్య. ఈ సమస్యలన్నిటినీ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఎదుర్కొంటుందో, పరిష్కరిస్తుందో, ఎంత వరకు సర్వ ప్రజారంజకమైన పరిపాలనను నిర్వహిస్తుందో చూడాలి.

ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఇతర రాష్ట్రాలలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలకు పక్కలో బల్లెంగా వుండి వాటిని నిరంతర జాగ్రదవస్థలో వుండడానికి కేరళ ప్రభుత్వం సహాయపడే మాట వాస్తవం. ★

దాంపత్య రహస్యములు

అను కోకోకము పటములతో 284 పుటలు గలది. రూ. 2.00 కామకభారంగము అను కోకోకము పటములతో రూ. 1.25 కామకభారత కోకోకము పటములతో రూ. 1.00 పోసేతే వరు. D. S. మిత్రా & కో, 26 బీటు (BEAT) సాకారుపేట, మద్రాసు - 1.

దేవి కో., పోటీ 30 D; 31 D ల్లో రూ. 75,000 గెలువండి.

అంతా కర్రకు రూ. 65,000 మొదటి 8 నెంబర్లకు రూ. 7,000 మొదటి 2 నెంబర్లకు రూ. 3,000 కీ-సాల్యూషన్లకు అ. 4. రూల్సుకు అ. 4. ప్రచేశదనుం ఒక ఎంట్రికి రూ. 1/-; 6 ఎంట్రిలకు రూ. 5/. 80 D కి పోస్టుచేయుటకు ఆఖరు లేడి 20-4-57 ఫలితముల లేడి 1-5-57. 89 నుండి 43 వరకు గల అంకెలను, వాడిన అంకెను

వాడకుండ మొత్తం చేసినచో 205 రావలెను. 81 D; పోస్టు చేయుటకు ఆఖరు లేడి 4-5-57 ఫలితము: 18-5-57; ఇందులో 40 నుండి 44 వరకు గల అంకెలను వాడిన అంకె వాడకుండా 210 వచ్చేట్లు చేయవలెను. సాదా కాగితముమీద ఎంట్రిలు అంగీకరింపబడును. రూల్సు ఇదివరకు వలెనే. వసూలునుబట్టి బహుమతులు కూరు చుండును. ఇంగ్లీషులో వాయండి. DEVICO, A.B. ROAD, CHOOALAI, MADRAS 7 28 D కి సాల్యూషన్ 87, 41, 89, 40, 88. 27 D దీవిడెండు అలోకరక్తు రూ. 880 (12 నుండి) మొదటి 8 నెంబర్లు రూ. 192 (24 నుండి) మొదటి 2 నెంబర్లు రూ. 80 (12 నుండి)

இருள்

[ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యూఢిల్లీ పత్రిక]

గోవాలో పోర్చుగీసు పరిపాలన వ్యతిరేకంగా పోరాడేందుకు ప్రజలు ఏర్పాటు చేసిన 'ఫ్రాన్సిస్ ఆఫ్ ఆయన లండన్ "టైమ్స్" లో ప్రచురించిన "15 ఫిబ్రవరి 1987 సం. చికాగో ఒక రోజు" వ్యాసం.

“కర్నూ రమీ ర చించిన గోవా-
ప్రాచ్యుండపు రోమ్ అనే గ్రంథాన్ని
సమీక్షిస్తూ కర్నూ రమీ పూర్వకాలపు
పోర్చుగీసు విజయాలలో ప్రస్తుత యధార్థా-
లను పోల్చుతూ వాకారు అని మీ సమీ-
క్షకుడు అన్నారు. సమీక్షచదివితే, పూర్వ-
కాలంలోని పోర్చుగీసు ఘన విజయాలను
కర్నూ రమీ చిత్రించిన పద్ధతిని మీ సమీ-
క్షకుడు ఆమోదించినట్లే కనిపిస్తున్నది.
కర్నూ రమీ పుస్తకంలో మూడింట
రెండువంతులదాకా పోర్చుగీసుల ఘన విజ-
యాల ప్రకంప తప్ప మరేం లేదు.

వాహ్మీశ్వరము, ఆల్ఫుకర్ మొద
లైన వాహ్మీశ్వరులు 'మహావీరులు' సాహసాలను
గూర్చి వాహ్మీశ్వరులు చరిత్రకారులు కూడా
వ్రాయనంత ఆధునికంగా కర్నూరు రమీ
వ్రాసేవారు. కాని వాహ్మీశ్వరులవారిమీద
దేవుడేమీ లేని ఇంగ్లీషు చరిత్రకారుడు
ఎఫ్. సి. డావోర్స్ వారి వ్రాసిన
చూడండి:

‘ప్రాచ్యఖండంలా’ పోర్చుగీసువారిపై
అరబ్బులు, భారతీయులు క్రైస్తవ్యం వసా-
చడానికి ఒక ముఖ్యకారణం ఉన్నది.
కొన్ని కేతాబాలనుంచి పోర్చుగీసువారు
వర్తక వాణిజ్యాలపై సంపూర్ణాధికారం
పెరిచిపెట్టారు. విపరీత లాభాలు సంపాదిం-
చారు. ఆ వర్తక వాణిజ్యాలను తిరిగి స్వాధీన
పరచుకోవాలనేది ఈ క్రైస్తవ్యునికి ముఖ్య

కొరణం. తమ పరిపాలనపై కత్తిగట్టినవారిని పోర్చుగీసువారు నిర్దాక్షిణ్యంగా, అమానుషంగా హింసించడం ఈశ్రుత్వాన్ని మరింత అధికంచేసి, పోర్చుగీసువారి నెలకొనా తరిమి వెయ్యాలనే ఉద్ద్యమానికి దారితీసింది. నిస్సహాయంగాఉన్న పట్టణాలను స్వయం చేయడం, తమ ప్రతి కూలురను వివక్షకు లేకుండా హత్య చేయడం, నాగరికులను నిచెప్పుకుంటూ సముద్రాల మీద బండిపోటుదొంగతనాలు చేయడం మొదలైన పోర్చుగీసు దురాగతాల మూలంగా, వారి పరిపాలనకు తీవ్రమైన ప్రాతికూల్యం, ప్రతిక్రియాభిలాష అధికమైనాయి.

కర్నూల్ రెవీన్యూ ప్రకంపించిన గోవాకాథ
లిక్ మతాన్ని, కాథలిక్ మత శేరవిచార
ణను గూర్చి డాన్స్ వర్సెస్ ఏం బ్రాకాలో
చూడండి :

‘బలాత్కరంగా ప్రజలకు కాపరిక
మతం ఇప్పించడానికై, పోర్చుగీసువారు
మొదటినుంచి క్రూరపద్ధతులను అనుసరించు
తూనే ఉన్నారు. స్వదేశీయుల దేవాలయా
లను ధ్వంసంచేసేకారు. కత్తులూ, తుపా
కులూ పట్టుకుని, అంతకు ముందు భారత
దేశంలో మహమ్మదీయులు చేసినట్లే,
కొన్ని సమయ ప్రచారం చేసేవారు.’

కర్నూల్ రెవీన్యూ వ్రాసిన విచిత్ర చరిత్రను చూసి నిస్పృహీకంగా ఆలోచించే వారవరైనా, ఆయన వ్రాసినవి ఎంతవరకూ యథార్థాలు అని సంశయించక మానరు.

అసలు కర్మలో తెమి ఇంటియ్యవేసి
గోవన బైదీలు ఎవరూ అని నాప్రశ్న!
అత గాడు దాద్రా, నాగరహవేలిలకు
ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదుగదా అక్కడి యథార్థ
విషయా! అన్నీ ఆయన కలా తెలిశాయి
అని మరో సందేహం.

పోర్చుగీసు వలసపరిపాలనను సమర్థించడానికి కర్నూల్ రెమీ చాలా తంటాలు పడ్డారు. 1951 జూలై 11 న పోర్చుగీసు రాజ్యాంగం సవరింపబడినప్పటినుంచే కాక, మొదటినుంచి గోవా 'పోర్చుగీసు రాష్ట్రమే' ననే బుకాయించును సమర్థించడానికి, పోర్చుగీసు ప్రభుత్వం ఎప్పుడో 1612 లో చేసిన ఒక ప్రకటనను ఆయన ఉదహరించారు. పోర్చుగీసు ప్రభుత్వం అప్పుడు ఆ ప్రకటన చేసినప్పటికీ, గోవాను అప్పటికీ ఇప్పటికీ తన 'వలస' గానే భావిస్తోందనీ, డా॥ సాలాజార్ తనంతటతనే ఈ విషయాన్ని ఒప్పుకుని తన సామ్రాజ్యంలో 'నేటివ్స్' ఉన్నారని అన్నాడనీ కర్నూల్ రెమీ మరచి పోయాడు. డా॥ సాలాజార్ ప్రకటనలు చూస్తే, పోర్చుగీసు రాజ్యాంగ కాపనాలు ఎంత అరచితిమి నవో తెలుసుంది.'

మైన ఉదహరించిన రేఖ, టైమ్స్ లిటరరీ సర్వేమెంట్ లో కర్నల్ రెమి గ్రంథంపై ప్రచురింపబడిన సమీక్షకు సమాధానం. ఆ గ్రంథంనిండా పోస్టుగీసువారికి అనుకూలమైన ప్రచారం తప్ప మరేమీలేదు. ఆ పుస్తకం "అద్భుతం"గా ఉందని 'టైమ్స్' సమీక్షకుడు అభిప్రాయ పడ్డాడు. దీన్ని ఖండిస్తూ డి. ప్రానిస్ వె రేఖ వ్రాశాడు.

മി ബി ക്സി സിസ്റ്റം: . മെമ്പർഷിപ്പ് റീജിയൻ

అందమైన ఆకారము... సాటిలేని సామర్థ్యము

... క్రొత్త నేషనల్-ఎక్స్ మోడలు 270/1

ఘనమైన క్రొత్త అంశములతో అద్భుతమైన రేడియో!

'న్యూ కుమార్' రేడియో క్రొత్త అంశములు మరియు ఏర్పాటుతో అభివృద్ధిచేయబడి పూర్వము ఎప్పటికంటే చాలా బాగా వని చేయును. దీనికి చాలా మంచిదైన టోన్ కంట్రోలు, సులభముగా మరియు కచ్చితముగా స్టేషనులను పెట్టుకొనుటకు చాలా పెద్ద ట్యూనింగ్ స్కేలు ఉండుట వలన ర్వని స్వచ్ఛముగా మరియు మధురముగా ఉంటుంది.

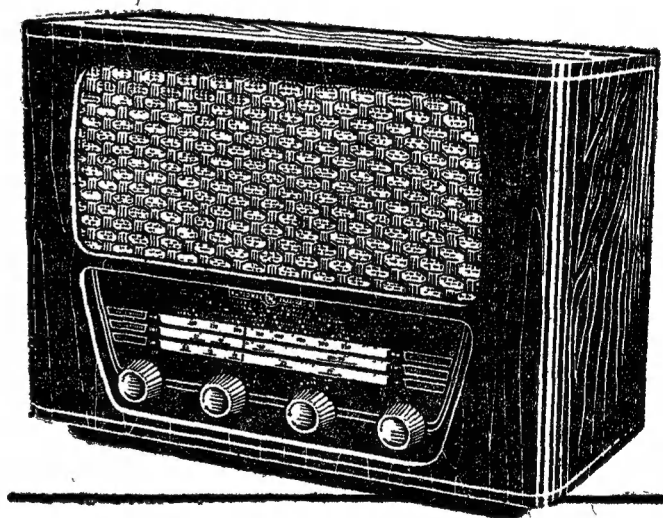

నేషనల్-ఎక్స్ మోడలు 270/1
మోడలు ఎ270/1 ఎని కరెంటుతోనూ, యు270/1 ఎని/డిని కరెంటుతోనూ పనిచేయును. ఎఫ్ఎ అంశములు కలిగిన దీని ఖరీదు

రు. 300/- నెట్-మ్యూకేషన్

ప్రాచీన వస్తువులు అదనము. దీనిని మీ దగ్గరలోనున్న ఏ నేషనల్-ఎక్స్ వ్యాపారివద్దనూ క్యరలోనే వినండి! దీనిని చాలాచాలా వ్యర్థిలో కొనుక్కోవచ్చును.

- * 5 వాల్వులు, 3 పేపు బ్యాండులు
- * క్రమముగా తిప్పుతూ మార్పుకోగలిగే టోన్ కంట్రోలు
- * పూర్వము ఎప్పటికంటే సులభముగా ట్యూనింగ్ చేయుటకు చాలా పెద్ద (7') ట్యూనింగ్ స్కేలు
- * సొగసైన ఆకారముతో గోధుమ రంగులో చాలా పెద్ద కట్ట క్యాబినెట్
- * గ్రామఫోన్ ఏక్-ఆప్ మరియు పైన లాడ్స్పీకరు పెట్టుకొనుటకు ఏర్పాటు

నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోలు శ్రేష్ఠమైనవి

— అవి **మాన్ సూ నెట్స్** చేయబడినవి

* నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోలు భారతదేశమువంటి ఉష్ణ దేశములలో అన్ని శీతోష్ణస్థితులలోనూ బాగుగా పనిచేయుటకు మామూలుగా కంటే 16 సార్లు ఎక్కువ పురశీకరణ చేయబడినవి

Ⓜ జెనరల్ రేడియో & అప్లయన్సెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బ.సో హౌస్, కొంబాయి 4 • 3 మదన్ స్ట్రీట్, కలకత్తా 13 • 1/18 మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు • 38/79 సిల్వర్ జూబ్లీ హిల్స్, రోడ్, బెంగళూరు • షాగ్గియాన్ కాంప్లెక్స్, ఛండీగఢ్

విర్రమ శివార్చన

గత సంచిక తరువాయి

౪

శూరమంత్రి పినాకధన్వ చేసిన చార్యం ఆమూలాగంగా అవగాహన చెసు కోవాలని నిశ్చయించి వేగులవారిని కొందరిని పిలిపించి అతి రహస్యంగా ఆ వ్యవహారం అంతా గాలించవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు.

మంత్రి అనుక్షణము వెయ్యి కళ్ళతో కాశ్మీర రాజ్య వ్యవహారాలన్నీ పరిశీలిస్తూనే ఉంటాడు. అయినా తన కుమారుడే చార్యం చేసినా అతనికది లవలేక మేనా తెలియలేదు. దాని కతడెంతో నొచ్చుకున్నాడు. భార్య కావడము మేమైనా కొంచెం లోతుగా తెలిసి ఉండవచ్చునని ఆమెనడిగి చూచాడు.

జయమంగళ తనకొ విషయం అంతకంటే తెలియదనీ, ధన్వ తన దంతపేటికలో ఆ పచ్చలహారం అతిరహస్యంగా దాచివేస్తాంటే చూచి పట్టుకొని వెంటనే అది భూతేశ్వరస్వామి ఆలయ ధర్మాధికారికి పంపించి

వేశాననీ చెప్పింది. అంతకు మించి తానా విషయం ఏమీ ఎరగనని కంట నీరు పెట్టుకుంది.

మంత్రికి జయమంగళ చెప్పినది నమ్మక తప్పలేదు! ఎంతటి రహస్య విషయమైనా ఆమె కతనిదగ్గర ఆ రహస్యం దాచే అలవాటు లేదు! అసలే ఆమె కుమారుడిట్లు విడిచి వెళ్ళిపోయాడని బెంగటిలి కుమిలి కృశించి పోతుంది. ఆ పరిస్థితులలో ఆమె నిక నొప్పించడం వల్ల ప్రయోజనమేమీ లేదని మంత్రి మరి ఆ సంగతి ఆమెతో ప్రస్తావించ లేదు.

ఆపైన నయానా భయానా బుజ్జించి ఆ విషయం ధన్వనడిగి తెలుసుకోవాలని అనుకున్నాడు. కాని అతడు మళ్ళీ తిరిగి భవంతిక రాలేదు!

మంత్రి నొక్క అనుమానం గట్టిగా పట్టుకుని పీడించింది. భూతేశ్వరస్వామి ఆలయంలో అమ్మవారి ముక్కర కాజేసిన బంది పోటు దొంగ దొంగతనానికీ, ధన్వచేసిన దొంగతనానికీ ఏదో గట్టి సంబంధం ఉండి తీరాలని అతని అనుమానం! ఆ బందిపోటు

దొంగ ముక్కర అపహరించాడు. ధన్వ పచ్చలహారం అపహరించాడు. రెండు భూతేశ్వరస్వామి ఆలయంలో, త్రాపి అమ్మవారి ఆలయంలో జరిగిన చార్యాలే!

అయితే ముక్కర అపహరించిన దొంగ కతడప్పడే దారుణ మరణానికి విధించి వేశాడు. అతని మూలంగా ఇక ఆ రహస్యం చేధించే ఆస్కారమేమీ లేదు. మంత్రి కల్యాణా ఆ రహస్యం భేదించి తీరాలని గట్టిపట్టుదల కలిగింది.

వెనువెంటనే భూతేశ్వరాయ ధర్మాధికారి కంచెలమీద కబురు పెట్టాడు. మంత్రి పిలిపించారన్న మాట వినగా నె ఆలయ ధర్మాధికారి రెక్కలు కట్టకొని ఆయన భవంతిలో వారిపోయాడు. మంత్రిని చూస్తూనే అతడు సవినయంగా దోసిలిబిగిలుచున్నాడు. శూర మంత్రి గుక్క తిప్పకోకుండా అతని మీద ప్రశ్నలవర్షం కురిపించాడు.

విర్రమ శివార్చన

“అమ్మవారి ఆలయంలో జరిగిన దొంగ తనంలో ఏయే ఆభరణాలు పోయాయి?”

“ముక్కర, పచ్చలహారం, రత్నాంగుళీయకం.”

రత్నాంగుళీయకం కూడా దొంగలపహరించిన విషయం మంత్రి కంతవరకు తెలియనేలేదు. అతడు లోలోపల నిర్భాంతపడినా పైపైకదేమీ కనబడనియలేదు:

“ఆ అంగుళీయకం విషయం నాకింతవరకు తెలియనేలేదే?”

“ఈ స్వల్ప విషయానికి తమ దాకా ఎందుకని నగర దండనాయకుల కది తెలుపుడు చేసుకున్నాము.”

“అంగుళీయకం అపహరించిన వారెవరు?”

“ఇంకా అది దొరకనేలేదు!”

“ఈ మాడు చార్యులు ఎంత వ్యవధిలో జరిగాయి?”

“ఒక్క నాటి రాత్రే!”

వి. గణపతిశాస్త్రి

“బందిపోటు దొంగ రెంత మంది వచ్చారు?”

“నలుగురైదుగురు వచ్చారట!”

“అందరు దొరికారా?”

“లేదు!”

“ఎంతమంది దొరికారు?”

“ఈ విషయంలో తమకు తెలియని దేముంది? ఇంత వరకు—ఒక్క దొంగ మాత్రమే పట్టుబడ్డాడు! అతనికి తామే మరణదండన విధించారు!”

ఆ వ్యంగ్య సమాధానం శూరమంత్రి గుండెల్లో నూటిగా పొడుచుకుంది. అయినా అతడది అణువంటైనా పైకి వ్యక్తంకానీయ లేదు. అటుపిమ్మట మంత్రి ధర్మాధికారి నేవేనో రెండు మాడు చిన్న విషయాలడిగి ఆ పరిశీలన అంతటితో ముగించివేశాడు. వెంటనే ధర్మాధికారి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

అంతటితో శూరమంత్రికి కుమారుని కా దొంగతనంలో పాలు న్నదనిగట్టి అనుమానం కలిగింది. ఇక అతనిసెలాగైనా నెమ్మదిగా బుజ్జించి ఆ విషయం లోతుపాతులన్నీ

తొణ్ణంగా తెలుసుకునితీరాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

పినాకధన్వను చిన్నప్పటినుంచీ ఎత్తుకొని లాించి పెంచిన ఒక దాడిని పిలిచి ధన్వ సెలాగైనా వెతికి పట్టుకుని నెమ్మదిగా బుజ్జిగించి ఇంటికి తీసుకురావలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు.

సామాన్యంగా దత్తపుత్రులకు కొన్ని అవగుణాల లభవడు తూంటాయి. ధన్వ కాగుణాలు మరింత బాగా అలవడ్డాయి. చిన్నప్పటినుంచీ జయమంగళ అతని సేంతో గారాబంగా పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసింది. ఆ గారాబంవల శూరమంత్రి కతనిని బాగా అదుపులో పెట్టవలసిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. దానాదీనా పినాకధన్వకు చిన్నప్పటినుంచీ ఆకతాయితనము, మంకుపట్టు మొదలైన అవగుణాలన్నీ బాగా అలవడ్డాయి. ఆపైన ధన్వ తలిదండ్రులు చాలా సామాన్య సంతారులు. నాలుగైదేళ్ళ వయస్సు వచ్చేవరకు అతడా పరిస్థితులలోనే పెరిగాడు. అటు పిమ్మట శూరమంత్రిభవంతిలో అతనికి మహారాజభోగాలలవడ్డాయి. జయమంగళ అత

దేది అడిగినా తండ్రికైవా తెలియకుండా చాలుమాటగా అతని కంఠి చ్చి అల్లారు ముద్దుగా పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసింది. ధన్య చిన్మతిసంతో ఒకమారు తనకోక పెద్దనీయన, జరి లంచారీ కావాలని మంకుపట్టుపట్టాడు. ఆ రోజుల్లో అది మహాభోగం బువయ్యగించే ఆహ్వానము వాహనం! అయినా దానికొమె వనకొడలేదు! ఆ విషయం భర్తతోనైనా సంప్రదించకుండా ఆ మరునాడే మహారాని ముచ్చట తీర్చింది. అది తెలిసి మంత్రి ఆమె మీద విసుక్కున్నాడు. గురుకులవాసంచేసి చక్కగా కాస్తా భార్య సం కెయ్యవలసిన వయస్సులో అటువంటి వినోద విహారాలు పనికిరావని తనకుద బాధాడు. కాని ఆమె

మాట కెదురాడలేక ఆ విషయం మానీమాడ నట్లు మాట్లాడ కూరుకున్నాడు. అవిధంగా పెరిగి పెద్దవాడైన ధన్య అతనికోక వూదయ వ్యాధిగా పరిణమించడంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది?

వినాకధన్యను వెదకడానికి జెల్లిన దాది కతని అనుపామలన్నీ బాగా తెలుసు. అందుచేత అలాటిరాత్రికే నెమ్మదిగా అతని నింటికి తీసుకువచ్చింది. మూడూని చూడ గానే జయమంగళికు ప్రాణం లేచివచ్చింది. కూరమంత్రికూడా అతనినేమీ అనలేదు! భర్తతోరణమాచి జయమంగళి బాగాఅశ్చర్య పడింది. కాని ఆయన కొదానీవ్వంలా విదో అంతరార్థం ఉన్నదని అమె ఒక్క

క్షణంలోపసిగట్టివేసింది. తండ్రి వాత్సల్యం ధన్యకు మరింత ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

ఆ మరునాడు మంత్రి వినాకధన్య నెంతో అపార్యయంగా తనదగ్గరికి పిలిచి ఆ రత్నంనగళియక మేమెవరో చెప్పవలసిం దని బలిమూలుకున్నాడు. అది అపహరిం చడం కేవలం విషవర్షంతో కలగాటమని హెచ్చరించాడు. జరిగిన పంకతి అంతో యథాతథంగా చెప్పివేస్తే మహారాజుది అతని ప్రళమ తప్పించగా తమించి విడిచిపెట్టగల రనీ ఆ విషయం అంతో యథా తథం గా తెలియజేయమనీ పరిపరసిధాల బుజ్జగించి బలి మూలుకున్నాడు.

ఆ అనువయంతో వినాకధన్యకు తండ్రి

★ ప ర మ శి వార్చ న ★

జ్ఞానానీస్వామి కంఠరారం అంతాస్పదంగా తెలిసిపోయింది. ధన్య కృపటికి ఊరికే వట్టి పుణ్యానికే అబద్ధలాడడం ఒకపరిపాటిగా అలవాటయింది. ఎవరేనా ప్రశంసకాత్మ భోజనం అయినా అని ప్రశ్నిస్తే భోజనం చేసినా అతడు తడుముకోకుండా చెయ్యనేలేదనే చెప్పివేస్తాడు. జయమంగళతప్ప అందరు తన సమీపానిస్తున్నారనే అతని భయం!

అయినా అతడా భయమేమీ పైకి కనబడనీయకుండా నెమ్మదిగా తన చౌర్య కథ అంతా తండ్రికి తెలియజేశాడు. నలుగురు బందిపోటు దొంగలతో కలిసి తాను భూతేశ్వరస్వామి అలయం దోచుకున్న మాట నిజమే అని అంగీకరించాడు. పోయిన సగలలో పచ్చలహారం తాను చేజిక్కించుకొన్నానని బహుకొన్నాడు. మిగిలిన నలుగురిలోను ఒకడు ముక్కెర, మరి ఒకడు రత్నాంగుళీయకము, అపహరించారనీ వారిలో ముక్కెర అపహరించినవాడే మరణదండన అనుభవించాడనీ రత్నాంగుళీయకం అపహరించినదొంగ మిగిలిన ఇద్దరితోను కలిసి ఆ రాత్రి శ్రీనగర పరిసర పర్వత గుహలలోకి పారిపోయాడనీ చెప్పాడు. ఆ పైన వారి సంగతి తనకేమీ తెలియలేదని అన్నాడు.

మంత్రి అతనినెన్నో విధాలుగా ఆ విషయాలన్నీ గుచ్చి గుచ్చి అడిగాడు. ధన్య ఆ దొంగల పేరులు, వారితో తన కేర్పడిన సంబంధము మొదలైన విషయాలన్నీ పూజ గుచ్చినట్లేకరువు పెట్టాడు.

మంత్రి కఠినమౌటలు వింటూంటే అవన్నీ యధార్థాలే అయి ఉండవచ్చునని సమ్మతం కలిగింది. అయితే ధన్య ఏదో కొంచెం మెలతవేస్తున్నాడని కూడా అనిపించక పోలేదు. ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ మెలత ఏదో అతనికి బోధపడలేదు. క్రమక్రమంగా అదే బోధపడి తీరుతుందనీ అప్పుడిక ధన్యను చెదిరించడంవల్ల ప్రయోజన మేమీలేదనీ నిశ్చయించి, మంత్రి ఆ ప్రస్తావన అంతటితో ముగించివేశాడు.

ఇక అటువంటి దుస్సహనాసాలు చెయ్యవద్దని ధన్య కనేక విధాల హితబోధ చేశాడు. ధన్య తన అపరాధం మన్నించవలసినదనీ ఇంకెప్పుడు అటువంటి సాహసాలు చెయ్యననీ నలుగురిలోను తనకప్రతిష్ఠ రాకుండా రక్షించవలసినదనీ ప్రార్థించాడు. మంత్రి అతని ప్రార్థన విని ఒక్క వేడినిట్టూర్చు విడిచి పెట్టాడు.

❧

పినాకధన్య చెప్పిన విషయాలన్నీ విని మంత్రి చాలానేవటివరకు ఏదో లోతుగా

అలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు. మరి కొంత సేపటికా దీర్ఘాలోచన ముగించాడు. ఆ మిగిలిన ముగ్గురు బందిపోటు దొంగలను వెంటనే వెదికి పట్టుకోవలసిందని శ్రీ నగర దండనాయకుని కొక శ్రీముఖం పంపించాడు. శ్రీ నగర పరిసరారణ్యాలలోని కొండలు, గుహలు, గుట్టలు అన్నీ గాలించి తీరవలసిందని ఆ శ్రీముఖంలో ప్రత్యేకంగా ఉట్టంకించాడు.

ఆ తుణునించి అతని హృదయంలో ఒక పెద్ద కొండ మోపినట్లయింది. అతడనేక విధాలుగా మథనపడ్డాడు.

నేడో రేపో ఆ దొంగలు ముగ్గురు దొరికి తీరతారు. అప్పుడు వారి చౌర్యాలతో బాటు పినాకధన్యచేసిన చౌర్యం కూడా అందరికీ తెలిసితీరుతుంది. ఆ దొంగలను ముగ్గురినీ గట్టిగా నిర్బంధించి అడిగినప్పుడు వారు తమకు, పినాకధన్యకు మధ్యన నడిచిన వ్యవహారం అంతా నలుగురిఎదట వెల్లడించక మానరు. అప్పుడిక తానందరిలోను తల ఎత్తుకుని తిరగగలడా? పినాకధన్య అపహరించిన పచ్చలహారం తిరిగి జేవాలయ ధర్మాధికారికి పంపించివెయ్యడం వల్ల అతనికి దారుణ మరణశిక్ష తప్పితే తప్పిపోవచ్చును! కాని అతని మూలకంగా తనకు వచ్చే అప్రతిష్ఠ మాట! తానిక ఏముఖం పెట్టుకొని మహారాజా సమక్షంలో నిలబడగలను? ఇప్పుడిక తన కర్తవ్యమేమిటి?

అవిధంగా అతని మథన ఎంతసేపటికీ ఎటు తెగలేదు. ఆ విషయంలో కాశ్మీరాసాన విద్యుత్తువీ శివస్వామి నొకమారు సందర్శించవలెనని అనుకొన్నాడు. వెంటనే శివస్వామి భవంతి కొక ఆందోళికపంపించాడు. ఎలాగైనా ఒకమారు దర్శన విప్పించవలసిందని శివస్వామికి కబురు పంపించాడు. శివస్వామి రాగానే అతనితో కలిసి తన రహస్య మంత్రాగారం లోనికి వెళ్ళిపోయాడు.

శివస్వామి కూరమంత్రి కత్తంతా పుడు. నిత్య శివ పూజా ధురంధరుడు. మంత్రి అప్పుడతనితో కలిసి ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగాలు జరుపుతూంటాడు. మళ్ళీ ప్రశ్నాడికం జరిగిన పిమ్మట మంత్రి తన మనస్సులోని మాట అతని ఎదట బయలు పెట్టాడు:

“నేనీ మహాశివరాత్రి వెళ్ళగానే వారణాసికి వెళ్ళిపోయి, ఇక ఈ జీవిత శేషం అంతా అక్కడే గడిపి వేదాదుని అనుకుంటున్నాను.”

శివస్వామి ఆ మాట విని నిశ్చలదృష్టితో మంత్రి ముఖం పరీక్షించాడు:

“ఇప్పుడింతటి తొందర ఏమివచ్చింది?”

“నాకు క్రమంగా శరీరపాటవం తప్పి పోతుంది. ఇ ట్టి వల మా ధన్యమూలాన కొంత మనస్థిమితం కూడా చెడింది. నాకీ రాజ్యకార్య వ్యాసంగం వల్ల నిత్యము నిర్వరించుకునే పరమశివార్చనకు కూడా వ్యవధి దొరకడం లేదు.”

శివస్వామి అది విని కొంచెం హేలగా నవ్వి కర్పూర తాంబూలచర్మణం ప్రారంభించాడు:

“మీ వంటి వారే ఇలాగంటే నేనేమనను! రాజకార్యవ్యాసంగంలో మీరను తుణుము చేస్తున్నది పరమేశ్వరార్చనమే! ఈ వయస్సులో దీని కొసం ప్రత్యేకంగా వారణాసికి వెళ్ళవలసినంత అవసరం ఏమి వచ్చింది!”

కూరమంత్రి కఠినమౌటలలోని అంతరార్థం విస్పష్టంగా అవగాహన కాలేదు. బామముడి దిరిచి జిజ్ఞాసా దృష్టితో శివస్వామి వైపు చూచాడు.

శివస్వామి తిరిగి హేలగా నవ్వాడు:

“మహామంత్రి! ఈ కాశ్మీర ధర్మశాస్త్ర పరమశివుని అరాంగి ఆనీ కాశ్మీరాధీశ్వరులు శేవలం పరమశివాకస్మరూపులనీ మన పురాణ వేత్తలున్నామీస్తున్నారు. తత్తాపీ మన అవంతి వర్మాధీశ్వరులు సాక్షాత్తు ఆరధ్య స్వరూపులే! ఆ ఆరధ్య నిర్వహణలో మీరనుతుణుము పరమశివార్చన చేస్తూనే ఉన్నారు. మీ చల్లని పరిపాలనలో కాశ్మీర ప్రజ మాయగా గుండెల మీద చేతులు వేసుకొని నిద్రపోతున్నారు. మీ మూలంగా ఆరధ్యదేవత కాశ్మీరంలో అంతటా నాలుగు పాదాలతోను యథేచ్ఛగా విహరిస్తున్నది. ఇంతకన్నా వేరే పరమశివార్చన ఏమి ఉంది! మీకుమాత్రం ఈ విషయం తెలియదు గనకనా?”

శివస్వామి ముత్యాలమార్గంతో మెదిపిన కర్పూరతాంబూలం పుక్కిట చెట్టి మళ్ళీ ఒక చిరునవ్వు నవ్వుచిందించాడు. ఆ చిరునవ్వుతని చెక్కిల్లపై రత్నకుండనాల వరకు విస్తరించింది.

మంత్రికఠిన ధర్మస్వరూప వివరణతో మారాత్తుగా ఒక కనువిప్పు కలిగింది. ఆమహా విద్వాంసుని విద్యుత్తు, విజ్ఞత, అనేకవిధాల కాసింపాడు. శివస్వామి మరికొంత సేపు మంత్రితో ఇష్టాగోష్ఠి జరిపి తిరిగి తన భవంతికి వెళ్ళిపోయాడు.

కూరమంత్రి మళ్ళీ మథనలో పడ్డాడు. శివస్వామి వివరించినట్లు కాశ్మీర రాజ్య ధర్మనిర్వహణం కన్నా వేరే పరమశివార్చన ఏమి ఉంది? అది అక్షరాలా యధార్థమే!

అయితే ఇటీవల ఆ ధర్మనిర్వహణలో తాను కొంచెం పారబద్ధానేమానని మంత్రికి కొంచెం భయంచేసింది. అదే సమయంలో

అతని హృదయంలో ఆ వృద్ధుడూ దీనా క్రోశం మంద్రమంత్రంగా ప్రతిధ్వనించింది. ఆ బండిపోటు దొంగ తిలీ అంత దీనంగా ఆక్రోశిస్తూన్నా వినిపించుకోకుండా వెంటనే అతనికి ఘోర మరణదండన విధించాడు. కాని తన కుమారుడు చేసిన తప్పిదం ఇంతవరకు ఇతరులెవరికీ తెలియజేయలేదు. అతడవహరించిన హారం తిరిగి భూతేశ్వర దేవాలయం ధర్మాధిపతికి జేరి ఉండవచ్చును. కాని ఆ విషయం తనపై ధర్మాధికారి అయిన మహారాజు అవంతివర్యకు తెలియజేయకపోవడం ఒక పెద్ద తప్పిదమే అని మంత్రి నిశ్చయించుకొన్నాడు. వెంటనే మహారాజు సన్నిధికి వెళ్ళి ఆ విషయం అంతా ఆ మూల్యగంగా పూసగుచ్చినట్లేకరువుపెట్టాడు. తన కుమారుని అపరాధానికి తగిన శిక్ష విధించవలసిందని చేతులు జోడించి ప్రార్థించాడు. అవంతివర్య ధర్మదేవత సాక్షాత్కరించినట్లుగా తనకెదురుగా దొంగలబిల్లినిలబడిన కుర్రమంత్రిని చూచి కొంత నేపటివరకు నోటమాటలేక అలాగే నిర్భంతపోయాడు. ఆపైన కలకలనవ్వాడు:

“మీ కుమారునికి శిక్ష విధించడానికి నేనెవరిని! మీరే ఈ కాశ్మీరరాజ్యానికంతటికి ధర్మాధికారులు! ఆ ధర్మమేదో మీరే నిర్ణయించండి!”

మంత్రి ఇంకా అలాగే దోసిలిబిగ్గి నిలబడి తిరిగి సవినయంగా విన్నవించుకొన్నాడు:

“మహాప్రభూ! తమరలాగ నెలవీయడం ధర్మంకాదు. ఈ రాజ్యానికంతటికి ఏకైక ధర్మాధికారులు తామే! మీ తిరవాతే నా ధర్మాధికారం. ఈ విషయంలో అపరాధం చేసినవాడు సాక్షాత్తు నా కుమారుడు! అందుచేత నేనీవిషయం నిర్ణయించడం న్యాయంకాదు! కనక ఇక మీరే ఇక్కడ ధర్మనిర్ణేతలు!”

అవంతివర్య మళ్ళీ కలకల నవ్వాడు:

“కావచ్చును! ఇంతకీ మీ కుమారుడవహరించిన హారమేమో తిరిగి అమృతానికి జేరి పోయిందా! దీనిలో ఇక అతని అపరాధమేమి ఉంది?”

“ఏది ఏమయినా ఈ విషయం తమకు నివేదించడం నా ధర్మం! ఆపైన తమచింత!”

అని ఇంకా అలాగే దోసిలికట్టి నిలుచున్నాడు మంత్రి. కాని మహారాజు విషయం అంతిటితో తుంచితేనే మంత్రితో ఇస్సాగోష్టి ప్రారంభించాడు.

దానితో మంత్రికి కొండంతభారం గుండెలమీదినించి దింపి వేసినట్లయింది. వెంటనే అతడొక్క నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు. మహారాజు దగ్గర నెలపుతీసుకుని తన భవంతికి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

భవంతికి తిరిగి రాగానే శ్రీ నగర దండదండనాథుడు దర్శనంకోసం చాలానేపటి నించి వేచి ఉన్నాడని ఒక పరిచారకుడు విన్నవించాడు. వెంటనే మంత్రి మంత్రాగారంలోకి వెళ్ళిపోయాడు. శ్రీ నగర దండనాథుడు డక్కడ దీనంగా చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డాడు. మంత్రి అతన్ని చూస్తూనే ప్రశ్నించాడు: “ఏమి! ఏమేంది? ఆ రత్నాంగుళియకందొరికిందా?”

“లేదు!”

“లేదా! ఇన్నాల్లీనించీ మీరంతా ఏమి చేస్తూన్నట్టు? మహాశివరాత్రిలోగా మీరా ఉంగరం పట్టుకుని తీరాలి! అంతవరకు మీరిక నాకంటవడవద్దు! మహాశివరాత్రికి మహారాజు స్వయంగా భూతేశ్వరస్వామికి పూజాఅభిషేకాలు చెయ్యబోతున్నారు! తెలిసిందా?”

ఆ గర్జన విని దండనాయకుడు తలవంచుకొన్నాడు:

“ఎంతప్రయత్నించినా నా కవి లభ్యంకా లేదు!”

“నాకది అంతా తెలియదు! మహాశివ

రాత్రిలోగా మీరా ఉంగరం పట్టుకుని తీరాలి!”

అని మంత్రి తటాలునలేచి తన అభ్యంతరమందిరంలోనికి వెళ్ళిపోయాడు.

౬

అటుపిమ్మట రెండుమాడురోజులదాకా మంత్రి పరమేశ్వర పాదధ్యానంలో నిమగ్నుడైనాడు. క్రమక్రమంగా అతని హృదయంలో వారణానికి వెళ్ళిపోవాలనేకాంక్ష

ఇనుమడించింది. ఆ మరునాడే ఆమహారాజును దర్శించి తన కోరిక తెలుపుడు చెబుకున్నాడు. క్రమక్రమంగా తన కిరీరపాటవం తగిపోతున్నదనీ, కుమారుని మూలకంగా మనస్థిమితం తప్పిందనీ తన విజ్ఞప్తి మన్నించవలసిందనీ ప్రార్థించాడు. కాని అవంతివర్య ఆ మాట బొత్తిగా వినిపించుకోలేదు:

“నేను నామక: కాశ్మీరాధిపతిని. మీరు నాకు పితృసమాసులుగానించి ఇన్నాల్లీనించీ ఈ రాజ్య సంగతులుభారం వహించారు. అందుచేత ఈ విషయం నిర్ణయించవలసిన వారు మీరే! ఒక వేళ మీరుకొడు, కూడదని

డ్యూమెక్స్
పశు పిల్లలకు శ్రేష్టమైన పాలు ఆహారము

తయారుచేయుట అతి సులభం — శిశు జీర్ణకారి, మరియు మితివ్యయము కూడాను.

మీ బిడ్డలకు

డ్యూమెక్స్

పాలాహారమునిచ్చి వారు పెరుగు విధమును గమనించండి!

“మీరు కూడా మీ బట్టలకు టిన్‌పాల్ ఉపయోగిస్తున్నారని తెలుస్తోంది”

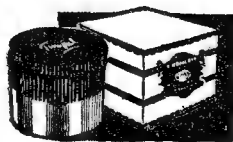

తెల్లని బట్టలు ప్రకాశించేలా తెల్లబడేట్లు.
చేయించే, దానికి పరిష్కార మార్గం
“టిన్‌పాల్”, కొద్దిగా టిన్‌పాల్, ఒక్క పాచి ఉపయోగించితే
మూడు వారాలు ఉత్తమం వరకు చాలుంది.

**టిన్‌పాల్ ఉపయోగించిన తెల్లని
బట్టలు అన్నిటికన్నా తెల్లనైనవి.**

టిన్‌పాల్

“టిన్‌పాల్” జె.ఆర్. గాయగో
యన్. ఏ. బాల్, స్వల్పంగా
వారి బ్రెడ్‌మార్క్.

అమృతమేధ కమిటీ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, ప్రైవేట్ లి.
హైదరాబాద్ - 500001 - తొలివారి.

పరమశివార్చన

చారణానికి వర్తించిన పక్షంలో మీరంతా
ధర్మమూరి నెరవేరినా ఇంకొకరిని మీ
ధర్మాసనమీద కూర్చోబెట్టి మరీ వర్ణించి!
అంతే నా కోరిక!”

అని కలకల నవ్వాడు. మంత్రానికి విమన
దానికి పాలుపోక మధ్యాహ్నం పూజా
వేళకు మళ్ళీ తన భవంతికి తిరిగి వచ్చి
వేళాడు. వెంటనే పరమేశ్వర పాదపూజలో
పడి బాహ్య ప్రపంచమే మరిచిపోయాడు.
పూజా పునస్కారాలన్నీ ముగించుకొని
భోజనంచేసి కొంచెంసేపు విశ్రమించడం
మంత్రానికి అలవాటు. అనాడుకూడా
అతడలాగే తన రహస్య మంత్రాగారంలో
కొంచెంసేపు విశ్రమించాడు.

అంతలోనే శ్రీనగర దండనాథుడు డకని
సందర్శనానికి వచ్చాడు. మంత్ర తొంద
రగాలేచి ఎంతో ఆత్రంగా అతన్ని రహస్య
మంత్రాగారంలోని కొవ్వొనించాడు.

దండనాథుడు మంత్రానికి ఒక అర
గడియసేపు మాత్రమే సంప్రదించుట జరి
పాడు. వెంటనే తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

వినాకధన్వ ఇన్నాల్లించి తండ్రి భవం
తిలో అంటి అంటవట్టు కాలక్షేపంచేస్తూ
తలి తండ్రులకంతో అనునర్తనగా ఉన్నట్టు
నటిస్తున్నాడు.

దండనాథుని రాకపోకలతో అతనికేదో
అనుమానం వేసింది. కాని వారిరువురి మధ్య
ఏమీ నడిచిందో అతనికి తెలియలేదు.
అంతలో కూరమంత్ర అతన్ని గట్టిగా
గొంతెత్తి పీరిచాడు. ధన్వ ఎంతసేపటికీ తన
దగ్గరికి రాకపోతే అతడే అతనిదగ్గరికి వెళ్ళి
ఒక ముఖాసనమీద కూర్చున్నాడు.

వినాకధన్వ కఠినముఖుడై ఖరీ చూడగానే
పైప్రాణాలుపెట్టే ఎగిరిపోయాయి. మంత్ర
యాత్రంగా మూడునెలలు చూడాడు:

“అమ్మవారి అంగుళీయకం నీకేమి జేరావు?
నిజం చెప్పు!”

“నాకు దానివిషయమేమీ తెలియలేదు!”

“నీకు తెలుసును! అది పూజా కు!
ఇప్పటికే నా నిజంచెబితే నీ ప్రాణాలు
నిలుస్తాయి! నామాట నిజం.”

వినాకధన్వ తెల్లబోయాడు. ఆ భయో
ద్వేగంలో అతనికేమనాలో తెలియలేదు.
మరీ అలాగే తనకేమీ తెలియదని న
ధానం చెప్పాడు. అది విని గానీ మంత్ర
ముఖం అగ్నిబాల్లలా కేపురించింది. తన
వక్కనే దంతపేటికలో దాచిన అమ్మ
వారి రత్నం గుళియం పైకెత్తి పట్టు
కున్నాడు:

(54-వ పేజీ చూడండి)

వేలంపాట

నేను వేలంపాట యొక్కడయినా పాడుతుంటే, కొద్దిగా దూరంగా వుంటాను. ఎందుకంటారేమో! నాకు ఎప్పుడూ అందులో కలిసిరాదని నమ్మకం. ఆ మాటకువస్తే లాటరీలన్నా నాకు నమ్మకంలేదు. ఎవళ్ళో అదృష్టం వున్న కొద్దిమందికి తప్ప అందరికీ వాటిలో కలిసిరాదని నా విశ్వాసం. ఎవరి సంగతి ఎలావున్నా, నామటుకు నేను ఎప్పుడూ ఈ లాటరీలలో కాని, వేలం పాటలలో కాని, నడవబోవడమే కాని, లాభం పొందిందేదను.

ఒకసారి మా అన్నయ్య, నేను బజారుకు వెళ్ళాము. కోడుకు వోక ప్రక్కన వోక షాపుకారు, చీరలు, ధోవతులు, యింకా పద్దుగుడ్డలు, అటే ఇటే వేలంపాటలో అమ్ముతున్నాడు. పోతున్న వాళ్ళిము కాస్తా ఆగిపోయి, అక్కడకు వెళ్ళాము. నేను వద్దంటునే వున్నాను. కాని అన్నయ్య వూరుకోలేదు. వాడికి ఎందువలనో ఈ వేలంపాటలంటే సరదా! సరే! వెళ్ళిన వాళ్ళిము వూరుకోవచ్చునుగా! వుహా! అలా కాదు! మా అన్నయ్య ప్రతి చీర వంకొ పరీక్షగా చూస్తున్నాడు. ఏదో పెద్ద కొనేవాళ్ళకు మల్లే! జేబులో అంతా కలుపుకున్నా అయిదు రూపాయల కంటే లేదు. దానితో ఏమివస్తుందో వాడికే తెలియాలి! గట్టిగా షాపుకారు నిలవేస్తే తెల్ల మొహం వెయ్యాలి. అలాగుండి మా పరీక్షి!

ఇంతలో వోక జరిచాపు పాటకువచ్చింది ఎంత పాడినా ధర పలకడంలేదు. ఎనిమిది రూపాయల దగ్గర ఆగిపోయింది. జేబులో డబ్బులేదు కాని, అప్పటికి అన్నయ్య వోక వూపు వూగాడు. షాపుకారు వోకటి రెండు సార్లు 'ఎనిమిది రూపాయలు! ఎనిమిది రూపాయలు!' అని, విసుగుపట్టి చీరను పెట్టిలో వజ్రేసుకున్నాడు. ఆయనకు అది ఇచ్చేయడం ఇష్టం లేదల్లేవుంది! అందుకని ఆయన, అందరికంటే ఎక్కువపాట పాడిన ఆసామితో చేరం మొదలుపెట్టాడు. ఒక అర్ధరూపాయి కమీషన్ యిస్తానన్నాడు. వుహా! అలాకాదు. రూపాయి కౌవాలన్నా దాయన. కా నే ను గిం జా కు ని, చివరికి,

రూపాయి యిచ్చేసి, షాపుకారు మరో వస్తువు బయటకు తీశాడు.

నాకు ఆశ్చర్యమేసింది, ఏమిటి! ఊరికే పాట పాడినందుకే రూపాయిడబ్బులు చేతికి వచ్చాయే! మనముకూడా పాడితే బావుండును. మనకు కూడా కమీషను వస్తుంది! కాని షాపుకారు నిలవేస్తే సమాధానం చెప్పటం ఎలా! నెలఖరాయే! అన్నయ్య దగ్గర మాత్రం డబ్బు ఎక్కడున్నది? అనుకుని మాట్లాడకుండా వూరుకున్నాను. అయినా అన్నయ్యకు వుహారుగానే వుంది.

"బతే తమా షా గా వుందిరా! ఊరికే పాట పాడినందుకే రూపాయిడబ్బులు

అందుకు వచ్చింది! అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

బి. విద్యాసాగర్

చేతికి వచ్చినాయ్!" అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

"నీమహం! అందరికీ అలారావు! దీని కయినా అదృష్టం ఉండాలి!" అన్నాను.

"నీదంతా పిచ్చికానీ, మనకుమాత్రం కమీషన్ రాదుటరా! నాలుగు వస్తువులమీద నాలుగురూపాయలవస్తే చాలదూ!"

"సరే! నీఇష్టం" అన్నాను చేనేదిలేక.

వేలంపాట సాగుతునే వుంది. మేము కాస్తదగ్గరగా వెళ్ళాము. ఇంకో వస్తువుకు కూడా ధర పలకలేదు, పాటలో షాపుకారు, యింకొక రూపాయి కమీషనుక్రింద సమర్పించుకున్నాడు. అన్నయ్య నాలుక కరుచుకున్నాడు. అరే! తను పాడినా పోయేది, తనకోచ్చేది ఆ రూపాయి! ఇలా సాగింది వాడి ఆలోచన. అయినా మించి పోయింది ఏమీలేదుగా! ఇంకా చాలా వస్తువులు పాటకు వున్నాయి.

ఉత్సాహంగా ముందరకెళ్ళి నుంచున్నాడు. షాపుకారు వోక చీర బయటకు తీశాడు. పాట మొదలుపెట్టారు. ఈసారి వదిలి పెట్టకూడదు! అందరికంటే ఎక్కువ పాడి కమీషను వుచ్చుకోవాలి అని మా అన్నయ్య వోక నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

"ముప్పయి రూపాయలు! ముప్పయి రూపాయలు! జరిచీర ముప్పయిరూపాయలు" అని అరుస్తున్నాడు షాపుకారు.

అన్నయ్య కాసేపు తలపటాయించాడు. పై పాట పాడటమా! వూరుకోవడమా! పాడితే దండుగలేదు. ఎలాగూ ఆ ధరకు అతనికి గిట్టదు. కమీషను యివ్వకేమిచేస్తాడు అని మనస్సులో అనుకున్నాడు. ఇట్లా ఆలోచిస్తుంటే, పాట నెమ్మదిగా ముప్పయి తొమ్మిదికి పెరిగింది. ఇక వూరుకుంటే లాభంలేదు. ఆలసించిన ఆకాభంగం! ఈ భాస్సుకూడా పోతుంది.

"జరిచీర ముప్పయి తొమ్మిది మాత్రమే! మీరు బజారులో కొంటే యనభైరూపాయలకు తక్కువలేదు!.....బోలో సావో! ముప్పయి తొమ్మిది రూపాయలు! ముప్పయి తొమ్మిది రూపాయలు" అంటున్నాడు షాపుకారు.

అన్నయ్య ఈ లోకంలో లేడు. ఎలాగయినా కమీషన్ వుచ్చుకోవాలనే పట్టు దలలో వున్నాడు. ఇంకా ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటే లాభంలేదు. ఈ ఛాన్సుకూడా పోతున్నది అని ధైర్యంచేసి "నలభై" అనే కాడు. పాట సాగుతునే వున్నది. అన్నయ్య గుండెల్లో రైళ్ళు పరుగెత్తుతున్నాయ్! అయినా ధైర్యంగానే వున్నాడు.

షాపుకారు వోకటి రెండుసార్లు 'నలభై' అని పాటకొట్టేశాడు. వచ్చిరి సోదరులో! ఏమిటిచేయడం!

"ఏమండీ! చూస్తారేమిటి! డబ్బులు యిచ్చి తీసుకోక" అన్నాడు షాపుకారు చీర చేతికిస్తూ.

అన్నయ్యకు నోటివెంట మాటరావడం లేదు. డబ్బు ఎక్కడవున్నది! అనవసరంగా తొందరపడి పాట పాడేశాడు. ఇప్పుడు ఏమిటి చేయడం! నాకు యేమీ పాలు పోవడంలేదు. ఏమి చూసుకుని అన్నయ్య పాటపాడేశో తెలియకుండావుంది. మరి అంత మొండిధైర్యం అయితే ఎలా! ముందూ వెనుకూ చూసుకోనక్కరలే! ఉన్నట్టుండి యిప్పుడు నలభైరూపాయలు

కా వా లం చే. ఎక్కడనుంచి వస్తాయే! కాస్తా! కాస్తా! అన్నయ్యదగ్గర యేమన్నా మిగిలితే, అదికాస్తా పేకాటలో కుమ్మరించి చేతులు కడుక్కు కూర్చున్నాడు. ఇకపోతే జే బు లో అయిదురూపాయలు మిగిలాయే! అని ఏమూలకు వస్తాయే! ఏమిటో! ఏమిచేయడానికి తోచడంలేదు.

ఇక ధైర్యంచేసి “చీర అక్కరలేదు! కమిషన్ ఇవ్వండి” అని అడిగాడు అన్నయ్య.

సాపుకారు పక్కన నవ్వాడు. “పాట కొట్టేసిన తరువాత యింకా కమిషను యేమిటండీ!” అన్నాడు.

“చీర వదనకున్నాము రెండి” అని చెప్పాడు అన్నయ్య. నిజానికి మాకది అక్కరలేదు!

అయితే సాపుకారు వూరకుంటాడా! “ఏమండోయ్! పాటకొట్టేసిన తరువాత, కమిషనుంటూ వుండదు. అలస్యంచేయక డబ్బు యివ్వండి” అన్నాడు.

అసలుకు డబ్బు ఎక్కడున్నది! అన్నయ్యకు పిచ్చులూ, వెరులూ ఎక్కుతున్నాయ్! ఏమి మాట్లాడుతున్నాడో, వాడికే తెలియదు ఖంగారుగా “నీదగ్గర ఎంత వున్నదిరా!” అని అడిగాడు.

“నాదగ్గర మాత్రం ఏమన్నది. ముప్పావలో, రూపాయా వున్నది. అదయినా నీగి రెట్లకోసం చాచుకున్నది! ఇప్పుడు అన్నయ్య అదికాస్తా ఇమ్మంటాడేమో ననుకున్నాను.

కానీ అన్నయ్య, సాపుకారును ఇవ తలకు పీలిచి “మావాడిని ఇంటికి పంపించి డబ్బు తెప్పిస్తాను. కాస్త అగండి!” అని చెప్పాడు. నేను వింటూనే వున్నాను. ఏమిటి! నీడు ఇంత పచ్చిఅబద్ధం ఆడుతున్నాడు! ఇంట్లోమాత్రం డబ్బు ఎక్కడున్నది? అంతా నిండుకుని, నాలుగు రోజులయింది.

“త్వరగా తెప్పించండి” అన్నాడు సాపుకారు.

“అలాగే!” నని చెప్పి అన్నయ్య నన్ను అవతలకు తీసుకెళ్ళాడు.

“ఒక! మీ వదినను అడిగి వొక నలభై రూపాయలుంటే తీసుకురా!” అన్నాడు ఖంగారుగా.

వాడి ఖంగారు మండిపోనూ! అవిడ దగ్గర మాత్రం ఎక్కడిది!

“లాభంలేదు” అని చెప్పాను.

“అయితే, మామయ్యగారింటికి వెళ్ళి త్వరగా వొక నలభై రూపాయలు అడిగి

తీసుకురా! ఇక్కడున్నట్లు రావాలి! తెలిసిందా” అన్నాడు.

ఈ! వెళ్ళక తప్పిందికాదు. వెంటనే మామయ్యగారింటికి వెళ్లి డబ్బు తీసుకున్నాను. సమయానికి ఆయన చేతిలో వున్నది. తేకపోతే మాఫని యేమయ్యేదో!... ఏమవుతుంది! రిఫ్టవాచీ, పెన్ను లాక్కుని యింటికి పంపించేవాడు. అమ్మా! ఇంకా ఏమన్నా వుందా! అలా జరిగితే, మళ్ళీ ఆవుళ్ళ తరతుకు తిరగగలమా!

డబ్బు తీసుకువెళ్ళి సాపుకారు మొహంన కొట్టి చీర తీసుకున్నాము. ఇక ఎక్కడికి పోబుడిక కాలేదు. ఇంటి ముఖం పట్టాము. ఇవేళే ఎవరిమొహం చూశామో కాని, మర్యాదగా బయటపడ్డాము. తేకపోతే, హరిజన్ముడిలాగా మమ్మల్ని చేరానికి పెట్టవలసివచ్చేది!

దిగాలుపడుతూ, ఇంటికి చేరుకున్నాము. వదిన ఆదుర్గా చీర విప్పిచూసింది. ఒక పక్క చిరుగు వున్నదిట! ఇంకేమి! గుణువు మొదలుపెట్టింది.

“ఎందుకు తీసుకున్నారండీ ఈ పాడు చీర” అంది వినుగా.

దండుగ పడ్డామని మేము యేడుస్తుంటే, ఈవిడ చీర నాణ్యం చూస్తున్నది. అంతటితో వూరకోవచ్చునుగా! దోడ్దోవన వెళ్ళి పక్కంటి అమ్మలక్కలను అందరిని పిలుచుకు వచ్చింది. వాళ్ళంతా చేరి, చీరధర ముస్తా రూపాయిలకంటే ఎక్కువ వుండదని నిర్ధారణ చేశారు.

మొగవాళ్ళకు చేరాలు తెలియవు! వాళ్ళను బజారుకు ఎందుకు పంపించారు. మీరే వెళ్ళి తెచ్చుకుంటే పోయేదిగా!” అంది వొకావిడ.

అన్నయ్యకు తలకాయ కొట్టేసినట యింది. మాట్లాడకుండా యిద్దరమూ, వరండాలో కూర్చున్నాము. ఇంకా మాటలు వినపడుతునే వున్నాయి.

“అది కాదండీ! ఆయన వేలంపాటలో కొన్నారట” అంది మా వదిన.

“బాగానే వుంది! అంత కళ్ళు చూసుకు ఎలా తీసుకున్నారమ్మా!” అంది వొకావిడ.

చచ్చాము! గోరు చుట్టు మీద రోకలి పోటన్నట్లు ఈమాటలు ఏమిటి! అయినా ఆసక్తిగా వింటున్నాము.

“అసలు చీరలో నాణ్యం లేనిదే! ముప్పయి రూపాయిలకుమాడా దండుగే వచ్చా!” అంది వొక ఇల్లాల.

“చీరకు జరి వున్నదండీ” అంది మావదిన.

“జరివుంటే మాత్రం నలభై యేమిటమ్మా! మరి విద్వారం! మొన్న మాకోడలుకు తీసుకున్నాము. యిలాంటి చీర! ముప్పయి

రూపాయలయింది. జరి అదీ, యంతకంటే బాగానే వుంది” అంది ఆ ఇల్లాల మాటలు పొగతీస్తూ.

“ఆయన ఎప్పుడూ ఇంటేనండీ! ఏదో వొకటి దండుగచేస్తూ వుంటారు” అంది వదిన నెమ్మదిగా.

ఇక భరించలేకపోయాము, కుర్చీ లో నుంచి లేచి పొరక్కై వున్న బయలుదేరాము.

* * * ఇంతకంటే గమ్యుత్తు జరిగింది. మరొక సారి. నేను అప్పుడు మైదరాబాదు పోతున్నాను. అప్పుడుమాడా రైలులో వేలంపాట జరిగింది. ఇది ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటే, ఎంతో జాగ్రత్తగా వుండే నేనే, అప్పుడు పప్పులో కాశెశాను.

అదేదో స్టేషనులో రైలు ఆగిపోయింది. ఇంజను నీళ్ళు పోసుకోవడానికి పోయింది. ఎవరో స్ట్రాద్రి, చేతిలో వొకపెట్టి వుచ్చుకుని మా కంపార్ట్ మెంటులోకి ఎక్కాడు. మాదిగరకువచ్చి పెట్టి తెరచి.

“ఇదిగో చూడండి సాబ్! నేను కొన్ని వస్తువులు అమ్మకానికి తెచ్చాను! వేలంపాట పాడండి! ధరగిట్టితే వస్తువు ఇస్తాను! లేకుంటే అందరికీ కమిషన్ ఇస్తాను” అంటున్నాడు.

నాకు ఏమీ అర్థంకాలేదు. మళ్ళీ ఆతను అందుకున్నాడు. “ఇది త్రోతరకం పాట సార్! పాటపాడిన వాళ్ళందరికీ కమిషన్ వస్తుంది... దేఖో సాబ్! ఈ బ్యాటరీ రైటు బజారులోకొంటే విదు రూపాయిలకు తక్కువకాదు. నేను అర్ధరూపాయిలో పాట మొదలు పెడుతున్నాను” అన్నాడు.

అందరూ ఆశ్చర్యంగా చూశారు. పాట మొదలు పెట్టారు. పదకాలు; ముప్పావల! ఇలా సాగిపోతున్నది. చివరికి రూపాయి స్వర దగ్గర ఆగిపోయింది.

స్ట్రాద్రి అందరివంక చూసి “దేఖో సాబ్! ధర గిట్టలేదు కనుక అందరికీ కమిషన్ ఇస్తాను!” అని పాట పాడిన వాళ్ళందరికీ తలొక దువ్వెన యిచ్చాడు.

నాకు ఆశ్చర్యంగానేవుంది. ఏమిటో డోరికే పది దువ్వెనలు ఇచ్చేవాడు. ఇందులో ఎడో కిటుకువుంది. కాని, అర్థంకావడంలేదు. ఇలాంటి వేలంపాట ఎక్కడా చూడలేదు.

“చూడండి సాబ్! ఈ బాజూ, ఛాంటన్ పెక్ కలిపి చేరానికి పెడుతున్నాను. బోలో సాబ్! జల్దీబోలో!” అంటున్నాడు.

ఎవరో అర్ధరూపాయన్నారట. నేను ధైర్యంచేసి పదకాలన్నాను. ఇంకా పాట పెరిగి రూపాయి పదకాల దగ్గర ఆగిపోయింది.

(55-వ పేజీ చూడండి)

ప్రత్యక్ష పుట్టగానే తరిమిపెట్టుంది.
కాని,

జానకిరాముడు పుట్టగానే కవుల కళ కాదు. ప్రపంచముంతా ఘోరమైన ఆనందించింది.

తల్లి దండ్రీ తల్లోలోకానికి వెళ్లిపోయారు ఆనందంతో.

ముద్దుబిడ్డ జానకిరాముడు.

చంద్రబింబం జానకి రాముడు.

ముక్కోటి నూర్చుల వెలుగు నిజానికి జానకిరాముడు.

తండ్రికి పట్ట పగాలులేవు ఇంత బ్రహ్మాండమైన కొడుకును కన్నందుకు. తల్లికి విపరీతమైన ఆనందం పుట్టుకొచ్చింది.

ముద్దులాలక పోకారు తల్లి తండ్రి.

ముద్దుబిడ్డ జానకిరాముడు.

* * *

ఓరోజు బ్రహ్మలోకంలో ఓనల్లటి పెద్ద బండరాయి ఎందుకూ కాకండా పడి ఉన్నట్టు తోచింది బ్రహ్మకు. ఏవయ్యెనైనా దోరికే పొరవేసేందుకు ముతరామూ ఇచ్చలేదు అలాగే, అందుకని బండరాయికి మునవాకారం లేచాడు. కాగా కుడిమట్టం చేశాడు. ఘరవారే దనుకున్నాడు. జీవం పోకాడు. భూమిమీదకు విసరాడు. అంతే—

పచ్చి కాపమ్యగారి వల్లపడింది. జీవంతో ఉన్న నల్లగా కుడిమట్టంచేసిన బండరాయి. పదోరోజు జానకిరాముడై తూర్పుంది. ముద్దులాలకపోసింది.

ముద్దుల జానకిరాముడు దిన దినాభివృద్ధిగాంచుతూ అలా కులాసాగా ఉండగా ఛటుక్కున విదోషడు వచ్చిపూర్పుంది. ఓ కుభ మువూర్తాన పెద్ద తరంగం తో పోయినా ఓచిన్న నెజ్జ పెట్టిలా అక్షరాభ్యాసం చేసి బల్లో కేశాడు. ఓ విధంగా తమ బాధ్యత తీరించడమన్నాడు తలదండ్రులు. ఇవా చదువుతాడు. బియ్యం ఎమ్మెలు పోవవుతాడు. కలెక్టరుతాడు. ఇంకా నైవాడు కూడ కావచ్చు ముద్దులజానకి రాముడు.

నల్లగా కుడిమట్టంగా దోరుతూఉంటే జానకిరాముడు బల్లో గోటిపర్రకారుకు అంత ముదురా లేదు. ఎనిమిదోషడు చాటినా ఒకటవకొను చాటి రాకపోవటం చూసి ముద్దు రాముణ్ని “ముద్దు రాము”డన్నాడు ఒకసెట్టు కుర్రకారు. నికార్పయిన తాడు

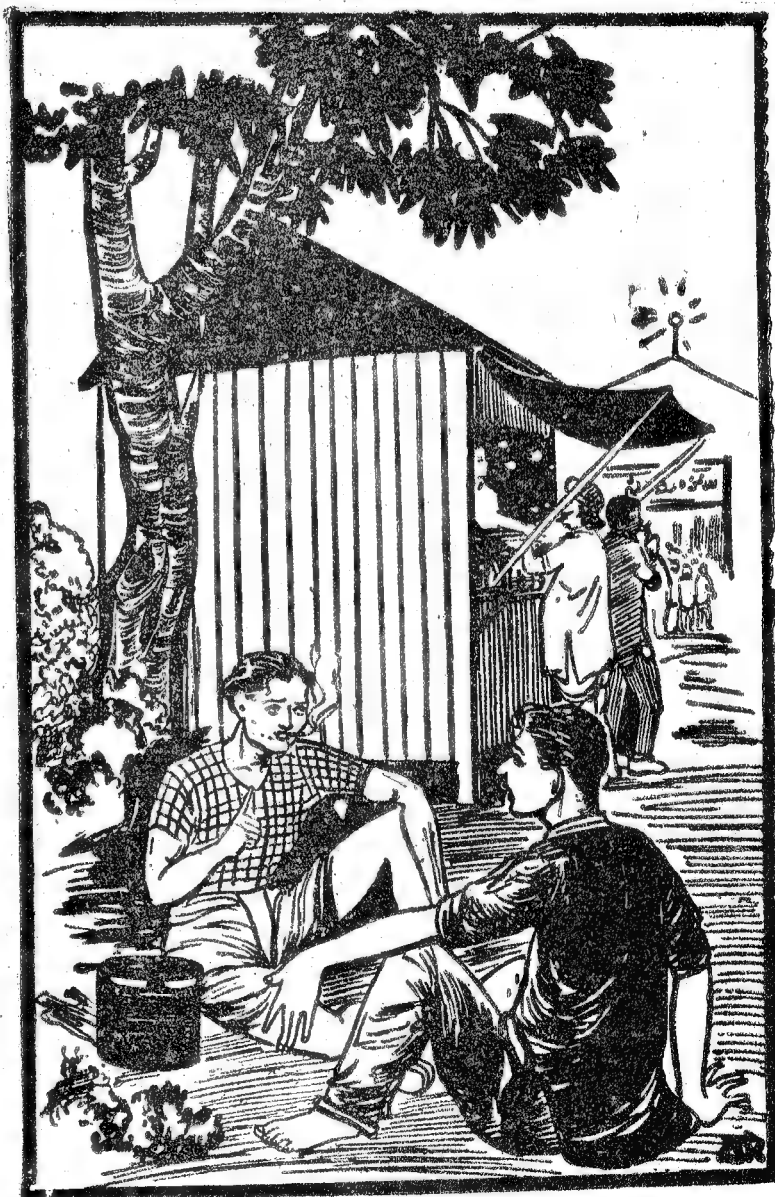
గోవిందరాజు శ్రీనివాసమూర్తి

వడబోసిన రంగు కాబట్టి మరి కాస్త ముద్దుగా “నల్లరాము”డన్నాడు రొక్కపెట్టు కుర్రకారు. రెండుపెట్టు కలిసి నామాం

తరాలను ఏకంచేసి “నల్లమొద్దు” అన్నాడు. ఆరోజునుంచి విద్యార్థిదశలో జానకిరాముడికి

“నల్లమొద్దు” పాఠక నామ మైంది.

నల్లమొద్దుకు చదువు ఆటేరుచించలేదు చేగోడిలు పుణకులు కనగవత్తులో ఉన్నరుచి ముందు. వెధవచదువు-బోడిచదువు చదువెందుకు—చేగోడిలు పెట్టదు—కనుక

“ప్రేమ విధుమైతే అత్యుచిత్య చేసుకోవాలి, లేకపోతే పినిమాచాలుకద్ద అట్టు పోసుకోవాలి”

★ ఉమ్మత్త పువ్వు ★

చతుర్థాంశం. ఇలాంటి మనస్తత్వం కలిగింది నల్లమొద్దులూ. చాంతోటి నీళ్లు ఫారంబరమో చేకవరి! ఇరవై చూడేసు నిండు కున్నె-చదువుకు న్యస్తించెప్పుడు.

ఇక్కడనుంచి రెండవ అధ్యాయం ప్రారంభం అయింది జానకిరామయ్యలో. వాడిగా జానకిరామయ్య జానకిరామయ్య అయ్యారు.

ఇప్పుడు జానకిరామయ్య పెద్దమనిషి. పైపుకూడ నేర్చుకుంటున్నాడు. పది మంది పెట్టెలపాతరు సంపాదించాడు ముందు ముందు తిండి ఏవాడో పోయాడు. ఇవా ఒకరల్లి కలిసిగాక కనీసం మరోయిమ్మండు గుర్తింపుగా యిం చ వచ్చు. జానకి రామయ్యలో ఏవో మానవతీర్థ కళి జయలు చేరింది. తనలో మహా త్రికమై. కార్యాన్ని సాధిస్తాడు. జన్మ సఫలం చేసుకుంటాడు.

కుర్రవాడి రికరమానీ బాపయ్యగారికి అతగాడివిద ప్రేమ సన్నగిరింది. నిజంగా మొద్దురామయ్యమోనన్న అనుమానం బయలు చేరింది. మొదటిసారిగా ఓ విధమయిన ధయం ఆవహించింది. చాంతోటి అశోగ్యం అడుగంటింది. ఓరోజు తెల్లవారుజ్ఞామున “హా” అంది.

తరిదండ్రీ తనివాడు జానకిరామయ్య. తన ఇరవై వాలుగో కలికిరిలోనూ బోలెడంత అనుభవం గడించినట్లు అనుకునేవాడు. తనకూ స్నేహితులున్నాడు. ఆ ప్రమిథులున్నాడు. ఒకడు సినిమా హాంలగర అట్లు అమ్మతాడు. కానీ పరమేశ్వారి. “మానవుడెందుకు పుట్టాడు? ఎందుకు జీవిస్తున్నాడు? ఎందుకు చచ్చున్నాడు?” మొదలైన విషయాలు తుట్టుగా తెలుసుకుని జానకిరామయ్యకు సలహానిస్తాడు. “నేనోదండం. అట్లుపోయడంలో ఎంత ప్రజ్ఞ ఉందో తను మట్టాడే ఫలానా ప్రతినియమిడకూడ

అంత ప్రజ్ఞ ఉంది. జానకిరామయ్యకు గోదండం గురుతుల్యుడు. మార్గదర్శి—

ఓరోజు జానకిరామయ్య సినిమాకు వెళ్లాడు. ముందుగా తనకువును కలుసుకున్నాడు. అసలు గురువును కలుసుకునేందుకే సినిమాకు వెళ్లాడు. అప్రయంగా రెండు అట్లు తిన్నాడు. “ఎలా ఉన్నావ్. ఆరోగ్యం బాగుందా?” అని వరామర్శ చేశాడు. ఇవారిన కథ మొదలెట్టాడు.

“ప్రేమను రిచ్చి నీ ఆభిప్రాయం ఏమంటావో?” అన్నాడు.

గోదండం! ఎవరో చరిచినట్లయింది. ఇవా రంగంవిడి! దూకే ఉత్తర్యో అట్లు కాడ విడివిపోతే అట్లు జంగిడి పక్కకు నెట్టి “ఏమన్నావ్” అన్నాడు.

“అదే ప్రేమను రిచ్చి నీ ఆభిప్రాయం?”

“ఏం, ఎందుకు?” అన్నాడు గోదండం. ఎందుకో చెప్పకుండా “మా నవులు ఎందుకు ప్రేమిస్తాడో?” అని రెండో ప్రశ్న చేశాడు దీదీ మట్టించి.

“ఏమిటోచక” అన్నాడు గోదండం నవ్వుతూ.

“హస్యాలు కట్టెటి మా మా లు గా మట్టాడు?” అన్నాడు జానకిరామయ్య కాస్త చిరాకుగా.

గోదండంనవ్వు అగింది. ఇంక తన పాండిత్యం కట్టలుతేలి ప్రవహిస్తుంది. తనో దీదీ మట్టించి మొదలెట్టాడు. “అవును. ఎందుకు ప్రేమిస్తారంటావ్. ఏమో, మరీ ప్రేమిస్తున్నాడు. అలవాటయి ఉంటుంది. వెగా పనికూడా అట్లే ఉన్నట్లు తోచదు. నేనూ ప్రేమించాను. విఫలమయింది. అట్లు పోసుకోవడమే అనందంగా ఉంది. కానీ నీతరహా చేరనుకో. నీది నిజమయిన ప్రేమ అని అనుమానం.” జానకిరామయ్య ముఖం వికసించింది.

“ప్రేమించు. కాదనను. కానీ ప్రేమించిన కన్యగోసం భూమిగోసకు వరుగలేదుకు కూడ వెనుదిరుగు. ప్రేమించడం అంటే ఆ కన్య నీతిపవారి అన్నమాట. అంటే వెర్రితో ముగియారీ కథ. ఇంతకీ, అసలు నీ కీగోడక ఎందుకు? ప్రేమించావా ఏమిటి ఖర్చు?”

జానకిరామయ్య నేలనంక చూశాడు. దీదీ అవలల పాలన చెనోటి గోర్లు విడిదుమ్ముతీసి మెర్లిగా వదులూ “అవును” అన్నాడు.

మర్నీ గోదండం మట్టాడకమునుకే ప్రారంభించాడు. “అవును. ప్రేమించాను.

మా ఇంటి పక్క అమ్మయిని. చాల బాగుంటుంది. దివ్యనీతులలోంచి కిం వింటుకూ వాగోసకు దిగి వచ్చి చా అన్నట్లు ఉంటుంది.”

మర్నీ ఇరిగించే ప్రయత్నంలో ఉన్న జానకిరామయ్యని చూచి “గోదండం ప్రేమించి ఏం చేద్దామని.” అన్నాడు.

జానకిరామయ్యకు మర్నీ చిరాకేసింది. ఏవో సలహాగోసం వచ్చిన తనను ఇలా ఎదురు ప్రశ్నలు చేయడం నచ్చలేదరీదీ. ఇవా గోదండంవి మట్టాడ కండా చేసేందుకు ఏక దిగిని చెప్పకు పోయాడు.

“అవును. ప్రేమించాను. ఏం నాకు నాకులేదా? ప్రేమించాను. నా ప్రేమను ఆమెకు తెలియజేసి తద్వారా ఆమెకు నా విడి ప్రేమను తెలుసుకుని కలితాన్ని చిలవలు పలవలు తొక్కితామని మోహపదాను. అంతా భ్రాంతి అయింది. ఓరోజు ప్రాద్దుట నా ప్రేమను కాగిరంద్వారా తెలియజేశాను. పాయింత్రాని బ్రహ్మాండం పరిరింది. ఆ అమ్మయి అన్నయ్య కర్తులునారాడు నా విడి. నీలవ చేస్తానన్నాడు. మట్టారా జనం పోగడాను. అంతా అదోకథ— అయిందా. కానీ ఏవోలా ఉంది. పదిమంది నోళ్ళలో పదాను. తల తీసేసినట్లుంది. ఏం చేయమంటావ్” అన్నాడు.

గోదండం జానకిరామయ్య గోడవను ఆత్మ పటించుకోలేదు. విఫలమయిన ప్రేమ వ్యర్థ వారం అంటే పరమ ధయం అరీదీ. అందులోనూ నేదాంతికాటి రనగోడక కాదను గాని మర్నీ అట్లు పోనీ ప్రయత్నంలో ఉన్నాడు. కానీ ఆ ఖరు సలహామాత్రం ఇచ్చి ఉడుకున్నాడు. “ప్రేమ విఫలమైతే ఆర్థహత్య చేసుకోవారి, తేకపోతే నీమహా హాలవద్ద అట్లు పోసుకోవారి” అని.

జానకిరామయ్య మరో అట్లురినిలేదాడు. సినిమా చూడబుగ్గయలేదు. నేరుగా పెద్ద బజారువైపు వడుస్తూ గోర్లు లెట్టవంకమాస్తా మధ్యలో ఓపాదాతాగి ఇంటికొచ్చిపదాడు. మందంవిద పడుకుని ఇంటి చూరు కేసి చూస్తూ అలా ఉండిపోయాడు.

మర్నీ జానకిరామయ్య ఇంటిముందు గోరజనం పోగడాడు. అతడు ఆర్థహత్య చేసుకోవాలని ప్రయత్నించాట్ట. కానీ అది విఫలమయింది. బరికాడుకానీ చావుబరు కులవిద ఉన్నాడు.

వారంగోజాలకు కాస్త కుదుటపడింది జానకిరామయ్య పరిస్థితి. “ఇప్పుడెత్తు మును పటి నల్ల ముగ్గుకాదు, తనూ ఓ నేదాంతి. సలహాగోసం గోదండం దగరకు వరుగలే గోజాలు ఇల్లిపోయినై, తనే స్వయంగా ఆలోచించుకోగలడు. సలహా దివ్యగలడు.

ఓరోజు చూరుకేసి చూస్తూ వడుకున్న జానకిరామయ్యకు ఓ ఆలోచన తట్టింది.

సావరిన్

మెరాయాలు, టాపిలు

దేశములటా అదరించబడినవి

భగవంతుడు చదులులు పోషిస్తాడు. అదో విభిన్నమైన ఆనందం బయలుదేరింది- తనెందుకు దేశాటన చేయకూడదు? దేశాటనవల్ల విజ్ఞానం తనంతట తనే వచ్చిపడుతుంది. ఈ ఆలోచన తటిన జానకిరామయ్య ఇంక ఉండబట్టలేక పోయాడు. తను దేశాటన చేసితిరాల్సి. విజ్ఞానం సంపాదించాలి. లేచి హుషారుగా ఓడ్డి పెరిగించాడు. వెంటనే ఎవరో చూచి కొట్టినట్లయింది-తను ఎలా ఉప్పు తిరగ గలను? చేతిలో దమ్మిడి లేదే?

కాని దీన్ని గురించి ఎక్కువ ఆలోచించలేదు. దైత్యుడున్నాయ్. టికెట్ కొనకపోయినా ఎక్కవయ్యింది. అంతగా అయితే దింపేస్తారు. అది మరీ మంచిది. దింపేసిన ఉదాగూడ చూడవచ్చు. ముద్రానుమించి కలకత్తా పోయేవాడికి ఒక ముద్రానుమించి కలకత్తా మాత్రమే తెలుసు. కాని తనకు తనను దింపేసిన ప్రతి స్త్రీపనూ ప్రతి ఉరూ తెలుస్తాయి. అది మరీ విజ్ఞానం. గుండెలు బాదుకున్నాడు జానకి రామయ్య. వెంటనే ముఖం కనిగోసుకుని ఏవో తీయటి కలలో నిద్రపోయాడు.

మద్రాసు రాత్రి పెద్దరాబాద్ పాసింజరులో ఓ మూడవతరగతి పెటెలో మూలగా ఓ చిన్న సంచిలో కూర్చుని ఉన్న జానకిరామయ్యకు ఓ సందేహం కలిగింది. తను చేస్తున్నది కైలాస తప్పా? ఏమోలే అనుకున్నాడు-అయినా తనకు తైపుతయ్యింది-ఏదో చిన్న ఉద్యోగం చూసుకుని తనను ఉల్లేఖించే ఎందుకీ పడుండకూడదు. తనకు నా అనేవాళ్ళు లేరుకదా-తనెవరిని పోషించాలి? గృహమేకదా స్వర్గసీమ వ్యవహారం తనకు లేదు. వచ్చిందాంట్లో కలలో గంజో తాగి పడుండవచ్చు. కాలం దొరిపోతుంది. దానికేం - హాయిగా ఉండొచ్చు. అటువంటిది తనీ రైలుపెటెలో ఎంగుకు పడుండాల్సి?

భోరున విడుపు పొంగుకొచ్చింది జానకిరామయ్యకు. పెద్దగా రిపోయే ఏడుపును అదిమివేశాడు. నిప్పు కబాలా ఉన్న కల్లను తుడిచేసుకున్నాడు. "అయిందేమో అయింది. రైలు కదిలింది. నిరుత్సాహం ఎంతమాత్రం పనికిరాదు. ఛావో బతుకో-" అని తనకు తాను ధైర్యం వేపుకున్నాడు.

నిద్ర మంచుకొచ్చింది. అలా కూర్చునే నిద్రపోయాడు జానకిరామయ్య. పెటెఖాళీ ఆవడంతో తనకు తెలియకుండానే కాళ్ళు చాచేసుకుని నిద్రపోయేడేమో తను లేచి సరికి ట్రైన్ సికింద్రాబాద్ స్టేషన్లో ఆగి వుంది. తనను నిద్రలేపి ఎవరూ టికెట్ అడగనందుకు మొదటిసారిగా భగవంతుడు గుర్తుకొచ్చాడు. ఘరవా లేదు భగవంతుడు మంచి వాడే అనుకున్నాడు. ఇప్పుడు తనను ఉల్లేఖపడే మరీ మంచివాడు.

భగవంతుడు నిజంగా మరీ మంచివాడు. తను నిజంగా ఏ ఆటంకం లేకుండా సికిందరాబాద్ రోడ్డుమీద నడుస్తున్నాడు. చేతిలో సంచీకూడ వుంది. వెయ్యి ఏనుగుల బలం వచ్చింది. జేబులో ఓ రూపాయి పైన మూడవలకాని వుంది. ముందు టీ తాగాడు. తాగుతూనే ఆలోచించాడు. ఇహ తన ముందుకార్యక్రమం ఏమిటి? జవాబు దొరకలేదు. అయినా మళ్ళీ ఆలోచించాడు.

ఒక్కమాటు అతడి కళ్ళు మెరిసి నయ్. ఆనందింతో ఊగిపోయాడు. తన చిన్నవాటి మిత్రుడు తోటి విద్యార్థి అయిన ముకుందరావు ఆ ఉల్లేఖనే ఏదో ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీలో ఉన్నట్టు గుర్తుకొచ్చింది. గబగబ నడిచాడు. ముందు ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీ ఆరా తీయాలి. ముకుందాన్ని కలుసుకోవాలి. ఆపైన తన కార్యక్రమం ఆలోచించాలి.

సాయంత్రానికి సాధించాడు. ముకుందాన్ని కలుసుకున్నాడు. జానకిరామయ్య తనను కలుసుకోడం ముకుందానికంత నచ్చలేదు. "ఏం కథ" అన్నాడు.

"అచ్చే ఏం లేదు వూరికే చూసిపోదామని" అన్నాడు జానకిరామయ్య.

ఆ జవాబు ముకుందం నమ్మలేదు. ఎందుకంటే జానకిరామయ్య చేతిలో సంచీ మాసిన గుడ్డలు, గడ్డం, ఉరికే చూసిపోయేందుకు వచ్చిన వ్యవహారంకొద్దు అనుకున్నాడు. వెళ్లి నవ్యాడు ముకుందం "ఎలా, ఏం జేయడం" అని లోపల దిగులు పడుతూ.

"చాల మంచిది ఎక్కడ ఉంటున్నావ్, ఈ వూళ్ళో?" అని పరామర్శించాడు.

"అచ్చే, ఏదీ, ఇంకా ఏదీ లేదు? ఇదే రావడం నిన్ను చూద్దామని."

ముకుందానికి గుండెలో రాయిపడింది.

"ఏం, ఎందుకు?" అన్నాడు.

"ఏదన్నా ఉద్యోగం సంపాదించి పెట్టగలవూ? నాకు తైపు వచ్చు." అన్నాడు జానకి రామయ్య చాల త్వరగా. "పోనీ, తైపు ఉద్యోగం కాక పోయినా ఘరవా లేదు. మరేదైనా సరే." అని కూడ అన్నాడు.

ముకుందానికి చిరాకేసింది. ఒక రకం భయం పుట్టుకొచ్చింది. ఓ వేళ ఈ జానకిరామయ్య ఉరఫ్ నల్ల మొద్దుకు ఉద్యోగం లేకపోతే తనను వదలడేమో. ఇవాళే పొద్దుపేలేచి మొదటిసారిగా చూసిన గడ్డం సాయమును పడేపడే తిట్టుకున్నాడు. సరే చూద్దాంలే అన్నాడు.

వారం రోజులు తన మీద పడిన నల్ల మొద్దును ఎలాగో భరించి ఆఖరికి తన కంపెనీలో ఓ చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించి పెట్టాడు. నెలకు ముప్పై అయ్యి రూపాయలు ఇస్తారు.

జానకిరామయ్యకు ఆనందం వేసింది.

హాయిగా నుండుడు

హమామ్ తో ప్రతిరోజూ స్నానము చేయుచు ఆప్రాతఃకాలపు బడలికను తొలగించుకొనుడు. ఎగటి యందు మీదు అలసినట్లున్నప్పుడు, హమామ్ తో స్నానము చేసిన మీకు హాయిని గలిగించును. హమామ్ పరిశుభ్రమైన హాయిని గలిగించు గుణములతో నున్నట్టి శుభ్రమైన నబ్బు.

టాటావారి హమామ్ టాయిలెట్ నబ్బు

100% భారతీయమూలధనం - యాజమాన్యం శ్రమ

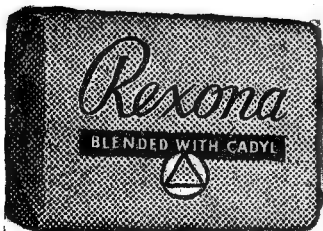
TEL 1 TOR 48

పుష్పమువలె... రెక్సోనాతో మీ చర్మ సౌందర్యము ఎకసించును

అవెనా రెక్సోనా నెట్టును ప్రతి రోజు మీది
 రాదుచందులవల్ల మీ చర్మ సౌందర్యము
 ఏంటో ఎక్కువ నవనవలాడుచు, కాంతి
 వంతముగా వగును. ఎందుకనగా పరిమళ
 మైన రెక్సోనా లక్కచే కేడిర్, చర్మ
 సౌందర్యము కొరకు విరికె మైనమైనది,
 ప్రత్యేకమైనది, రోగూధియైనది,
 రెక్సోనా యొక్క వింతందే పరిమళమున్న
 దమృద్ధయిన మృదువగు మరగను వాడి
 ననందించుదు. ఈ సౌందర్యమునిచ్చు
 నెట్టును ప్రతిరోజూ వాడుచు. రెక్సోనా మీ
 చహితమనోహరత్వమును నియల్చుటకు
 విహితరీతి.

రెక్సోనా ప్రాప్తయింది లిమిటెడ్ తరఫున లాకేడెంట్ తయారుచేయబడినది.

146 A - X 52 TL

రెక్సోనా (సామాన్యనైజా) ప్రై వేట్ లిమిటెడ్ మూలము మీరు సొమ్మును మిగుల్చును. నది మీ వ్యాపారిని అడుగుదు.

ఉ మ్మె త్త పు వ్య

తను కూడ సంపాదించ గలడు. నెలకు ముప్పై అయిదు రూపాయలు! మాటలా-తనకు ఇరవై కన్న ఎక్కువ ఖర్చుకాదు. మిగతా పది హేసా బాంకులో చేయవచ్చు. కొన్నాళ్ళలో లేక కొన్ని సంవత్సరాలలో బోలెడంత డబ్బు మిగులుతుంది. ఆ పైన ఇహ ఉద్యోగము చేయనక్కరలేదు. ఓ చిన్న ఇల్లుకూడ కట్టుకోవచ్చు. అప్పుడు టికెట్ కొని దేశాటన చేయవచ్చు. బోలెడంత డబ్బు మరి.

జానకిరామయ్యకు నవ్వువచ్చింది. కళ్ళంట నీళ్ళు తిరిగివే అనందంతో.

ఉద్యోగంలో చేరాడు. మొదటిరోజు మహా హుషారుగా ఉన్నాడు. సాయింత్రం ముకుందంరూముకు వచ్చి సిగరెట్ వెలిగించాడు, మొదటిసారిగా సిగరెట్ కాల్చడం అడే.

వారం రోజు లయంతర్వాత ఓ రోజు రామయ్య బీడీ కాలుస్తూ ముకుందం గది కొచ్చాడు. ఆ రోజు ముకుందం ఆఫీసుకు పోలేడు. నెలవుపెట్టాడు. జానకిరామయ్య మామూలు మనిషిగా ఉన్నట్టు తోచలేదు ముకుందానికి. ఏమిటి అలా ఉన్నావే అన్నాడు.

జానకిరామయ్య తడబడుతున్నాడు. "నాడెంత...వాడి ఉద్యోగమెంత..." నేనూరుకుంటానా—వాడో పెద్దని వాడి ఉద్యోగం—ఎంత—నేనూ అంతే—నేనూరుకుంటానా—"ఇంకా తిట్లుకుపోతున్నాడు.

ముకుందానికి భయమేసింది. గడ్డంసాయి బునుమల్లి తిట్లుకున్నాడు. కొంత తిమాయిం చుకుని ఏం జరిగింది అన్నాడు.

"వాడు గొప్పయితే వాడికే గొప్ప. నేనూరుకుంటానా—స్కూలుండ్రలో అంటాడూ—మల్లి అన్నాను. ఇంకేదో అన్నాడు—చంపుతానన్నాను—అంతే—ఇహ చస్తే వాడిముఖం చూడను." అన్నాడు జానకిరామయ్య ముకుందం మొఖంకేసి చూడకండా.

ముకుందాని కింత అర్థం అయింది. ఇహ దాన్ని గురించి చర్చించ దలచుకోలేదు. వైనాడు ఏదో అనుంటాడు. జానకిరామయ్యకు అభిమానం ముంచుకొచ్చి ఉంటుంది.

■ రోజు రాత్రి ఫోంచేసి బీడీ కాలుస్తూ పడుకున్న జానకిరామయ్యకు కొత్తరకం ఆలోచనలు మొలక తినయ్యాయి. హైదరాబాదు అంటే అనవ్యం పుట్టకొచ్చింది. ఈ "జిల్లో" పక్కవాడంటే గిట్టదు. ఆఫీసర్లకు క్రింది వాడంటే అనలు గిట్టదు. "స్కూలుండ్రలో" అంటారు. ఏం—వాడు ఆఫీసర

యితే స్కూలుండ్రలో అనాలా?—నువ్వీపని సరిగా చేయలేదు అనవచ్చుగా—ఎంత లేక పోలేమటుకు మాటలు పడతామా—అసలీ ఊరంటేనే అనవ్యం పుడుతున్నది."

■ రాత్రి కలత నిద్రపోయాడు. ముగ్ధా ముగ్ధాను వెళ్ళే ఎక్స్ ప్రెస్ లో ఓ మాడవ తరగతి పెట్టెలో మూలగా ఓ చిన్న సంచితో కూర్చున్న జానకిరామయ్య తన నెమకటి జీవితంగురించి ఆలోచించటం లేదు. ముందు కార్యక్రమంకూడ ఆటే పట్టించుకోలేదు. తను లేపటికి కాకపోతే కనీసం పడుచూసరోజులకన్నా ముద్రాసు 'వెళ్ళి తీరతాడు. తర్వాత సావధానంగా అన్నీ ఆలోచించుకోవచ్చు. ముద్రాసులో డబ్బు సంపాదించే మార్గాలు బోలేడు ఉన్నాయట. అక్కడికి వెడితే కాని ఏదీ పిలుకాదు. వెళ్ళి ఆలోచించుకోవచ్చు. కొన్ని లక్షలమంది బతుకున్న ముద్రాసులో తనూ బతకలేక పోతాడా—ఖచ్చితంగా ఎంతో కొంత సంపాదిస్తాడు.

జానకిరామయ్యకు ఓ అవ్యక్తానందం పుట్టింది. అరిపోయిన గీడిని మళ్ళీ వెలిగించి పుట్టిగా ఓ దమ్ములాగి అలాహూర్ననే నిద్ర పోయాడు.

మరునటి రోజు టికెట్ తనందుకు తన్ను గూడూరు స్టేషన్ లో దింపేసిన టికెట్ కలెక్టరు నానా తిట్లు తిట్టుకున్నాడు జానకిరామయ్య. తను బాగుపడేందుకు ముద్రాసు నెడుతున్నాడు. కులోనాలో చేసుకుని బతుకుతాడు. అటువంటిది ఏంబావుకుందామని తనను దింపేయటం? ఎంతమంది టికెట్ లేకండా వెళ్ళటంలేదు. ముద్రాసు వెళ్ళాలి. డబ్బులేను. మరేం చేయటం—టికెట్ లేకుండా వెడితే నీళ్ళ సామేయం పోయింది! డబ్బుంటే ఓ యాభై టికెట్లు కొని పోతాను.

వచ్చుమండింది జానకిరామయ్యకు. వచ్చే జనల్లోనన్నా తను టికెట్ కలెక్టరే నీళ్ళని జానకిరామయ్యలను చేసి అడే గూడూరు స్టేషన్ లో దింపేయాలి!—పగబట్టాడు జానకిరామయ్య. అయినా ఏం పరకా లేదు—గూడూరులోనే ఉండి పోలేనే? తను ముద్రాసులో చేసే పని గూడూరులోనే చేయవచ్చుగా.

కాని జానకిరామయ్య ఉండబట్టలేక పోయాడు. ఆ రోజు తెలవారుగూమున ముద్రాసుపోయే పాసింజరులో ఎక్కాడు. ఈ సారి టికెట్ అసామాకీ కనబడకుండా ఉండే ఏర్పాట్లు ముందే ఆలోచించుకున్నాడు. స్టేషన్ వచ్చినపుడు దిగిపోవటం

ట్రైక్ కదలుతున్నప్పుడు బల్లక్రింద పడుకోటం మొదలైనవి.

తను చేసిన ఎత్తుపారింది. ఏ అటంకం లేకండా పొద్దన పదిగంటలకు ముద్రాసు రోడ్ల మీద నడుస్తున్నాడు జానకిరామయ్య. ఓ మాటలు సంచితోని చూసుకున్నాడు. రెండు జతల బట్టలా ఓ రేజరూ, మూడుసార్లు గీసేసిన షేడూ, ఓ తునాలూ—అన్నీ సక్రమంగానే ఉన్నయ్యాయి. తేబులో కొంత చిల్లర ఉంది. ఏదారు బీడియన్లకు అయిపోయిన అగ్ని పెట్టె—అన్నీ పద్ధతిలోనే ఉన్నయ్యాయి. బాగుంది అనుకున్నాడు. గుడ్డలుమాసి కంపు కొడుతున్నట్టుతోచింది అతడికి. ముందు స్నానం చేయాలి. ఎక్కడ?

నడుసున్న జానకిరామయ్యకు ఒకచోట పిల్లి పంపు కనబడింది. బాగుంది అనుకున్నాడు. స్నానం చేశాడు. ఉరికినబట్టలు కట్టాడు.

హుషారుగా నడుసున్న జానకిరామయ్యకు హైదరాబాద్ లో కన్న ముద్రాసులో కార్లు ఎక్కువ ఉన్నట్టు తోచింది. దీన్నిబట్టి హైదరాబాద్ కన్న ఇక్కడ

అతిమూత్రవ్యాధి నెమ్మదించును

మూత్రంలో చక్కెరపోవటం అతిమూత్ర వ్యాధి (DIABETES) అంటారు ఇది ఎంత ఉన్నదవకరమైన వ్యాధి అంటే. దీని పాలిటినివారు ఆరోజుకారోజుమృత్యువుకు అనన్యమౌతుంటారు ఈజిప్టు లిజీజాలలో ముఖ్యమైనది ఎత్తువగా దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతోగాని, లేక చక్కెరలేకుండా గాని మూత్రం బయట వెడలటము, దురద మొదలైనవి వీసన దారమ అనేక వంక త్వరములు నరికోదనల ఫలితంగా తయారు కావినది. దీన్ని వాడటంవల్ల వేసకు వేల మందిమృత్యుముఖమునుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవలేక మూడవ రోజు నుండేమూత్రంలోచక్కెర తగ్గింది. అత్యధిక మూత్రంకూడా నివారిస్తుంది మూడురోజుల తర్వాత మీకు బాగా తేలిక ఇస్తుంది దీనికి వత్సంలేదు. ఇన్ జెక్షన్లు అవసరం లేదు. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరవప్రాసికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపెదము.

50 విక్టరి ఐర్లీ థిరీదు రు. 6-12-0 య. ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము!

Venus Research Laboratory (A.P.W)
P. O. Box No. 587, Calcutta.

ఉమ్మెత్త పువ్వు

జబ్బున్నవాళ్ళే సంఖ్య ఎక్కువగా ఉండి తీరాలి. ఇంతమంది జబ్బున్న వాళ్లు ఉండ బట్టే ఇన్ని కార్లు!

రోడ్డు అటూ ఇటూ చూస్తూ నడుస్తున్నాడు, అడ్డర్ ట్రైజ్ మెంట్రూ, సినిమా బోర్డులే ఎక్కడగా ఉన్నట్టు తోచిస్తే. ఈ ఊళ్ళోనినిమూలు తీసారట. అసలు అన్నీ సినిమాలతీనే స్టూడియోలే. అన్నీ కార్లే. ఈ కార్లన్నీ సినిమా వాళ్ళవే అయి ఉంటాయి. సినిమాలో వాళ్ళకి బాగా డబ్బు ఉంటుంది. చిన్న వేషం వేసివా వందల కొద్దీ రూపాయలు వస్తాయని ఎప్పుడో కోధం డం అన్నాడు—తను వేషం వేస్తేనే! నిమిషాల మీద వందల గడించవచ్చు. పెద్ద ఉద్యోగాలు ఎన్ని చేసివా వందలవస్తాయా! తొందరలో జబ్బు సంపాదించేందుకు సినిమా ఒక్కటే మార్గం—మందు స్టూడియో ఎక్కడో ఆరాతీయాలి. వేషం వేయటం ఏదో తేల్చుకోవాలి—తనకే—నల్లగా ఉన్నా బాగానే ఉంటాడు—రంగు పులి మలే అందరూ తెలుజ్జతారు.

సాయంత్రానికి సాధించాడు. స్టూడియో ఎక్కడ ఉందో కనుక్కున్నాడు. వేషం ఇస్తారా అని గేటువాణి కనుక్కున్నాడు. “వ లో, వ లో” అని కనిరాడు గేటువాడు. టికెట్ కలెక్టరు మీద వచ్చినంత కోపం వచ్చింది గేటువాడి మీద. అసలు వీళ్ళిద్దరూ అన్నదమ్మల యుండాలి—ఎటొచ్చి వాడు తెల్లకోటూ; పొంటూ—వీడు కాకికోటూ నిక్కరూ—ఎవడూ బాగుపడటం వీళ్ళకు ఇష్టంలేదు.

ఇంకోస్టూడియో కనుక్కున్నాడు.

ఇలాంటికే చాలా ఉన్నాయట ఈ ఊళ్ళో కాని ప్రతివోటా కాకికోటూ ఎదురెస్తే.

ఓరోజు ఓ కాకికోటూని ఎదుర్కుని తిరిగి వస్తున్న జానకిరామయ్యకు ఓ ఆ సామీ కనబడ్డాడు. ఇతణ్ణి చూడంగానే “ఏ సినిమాలో వేషం వేయటానికి వచ్చావా” అన్నాడు. అవునని తెలుపాడు జానకి రామయ్య.

అయితే నాతో రా అన్నాడు ఆసామీ. ఆసామీపేరు ఆనందం.

ఎప్పుడూ నవ్వుతూంటాడు. అంటే జానకిరామయ్యనుచూసి నవ్వాడు. సినిమాలో వేషాలిప్పించడం అతనివృత్తి. నాలుగోరోజు జానకిరామయ్య ఓసిని మాలో వేషం వేశాడు. కొన్ని వందలమంది ఉన్నారని తనలోబాటు వేషం వేసుకుని. అందర్నీ కలియబడ మన్నాడు. కమేరా వెనకాల కూచున్న కళ్ళజోడు మనిషి.

కొటాటలో తను పదిమందిని చిత్రకబాడి చాగు. తన వర్తమాహాసం అయింది.

సాయంత్రానికి తనకు విడుదలపాటు లిచ్చారు. ఆనందం వేసింది జానకి రామయ్యకు. కాని అందులో రెండురూపాయలు ఆనందానికివ్వాలి తనకు వేషం ఇప్పించినంగుతు. తన వట్టు హాసం అయింది. తనెందుకు ఆనందానికివ్వాలి అనితోచింది కాని ఇచ్చేశాడు.

మళ్ళీ రెండురోజుల తర్వాత ఓ వేషం వేశాడు ఈసారి తనకూ తనలాగే మరి కొందరికీ ఇవ్వమని ఆనందాని కిచ్చారట డబ్బు. కాని ఆనందం తనకివ్వలేదు. వట్టు ముడిది జానకి

రామయ్యకు. అది ఎలాగోనా రాబట్టాలి. ఓ సారి కలుసుకుని అడిగాడు. రెండు మూడు రోజుల్లో ఇస్తానన్నాడు ఆనందం.

ఓ రోజు జానకి రామయ్య మాంబళ్ళం స్టేషనుమందు నుంచుని వున్నాడు. జేబులో అరణా వుంది. తిండితిని రెండు రోజులైంది. త్వరగా ఇవ్వకు ఈనిమిషాన డబ్బుకొవాలి. ఎలా?

ఎదురుగుండా పెద్ద పెట్టెతో వస్తున్న ఆయనవైపు అప్రయత్నంగా నడిచాడు. అప్రయత్నంగా పెట్టెను అందుకున్నాడు. బస్ స్టాండుదాకా నడిచాడు. ఆయన మూడ జాలు ఇచ్చాడు. మళ్ళీ తల ఎత్తకండా గబ గబ నడిచాడు జానకిరామయ్య.

తర్వాత ప్రతిరోజూ ఏదో సమయాన మాంబళ్ళం స్టేషన్ వైపురావటం జరుగుతున్నది జానకిరామయ్యకు. స్టేషన్ వున్న వెళ్ళడం ఎంతి మాత్రం ఇష్టంలేదు—కాని ఇక్కడ పోతేఎలా? ఆనందం తనకు రెండు సినిమాలకు బాళ్ళే.

పైగా ఇంకో రెండుమూడు రోజులలో ఇంకో షిఫ్ట్ ఉండంటున్నాడు. మూడింటికి కలిపి ఏకంగా ఒకేమాటు ఇస్తానంటాడు. ఇచ్చేదాకా తను బతికాలి. స్టేషనుకు వెడితే ఓమాదిరిగాబతకవచ్చు. కనుక స్టేషనుకు వెళ్ళాలి.

ఓరోజు అరరాత్రి మాంబళ్ళం స్టేషనులో బల్లమీద చలిలో పడుకుని నీడీ కౌలుస్తున్న జానకిరామయ్యకు తనజీవితంమీద అనవ్వాం వేసింది. కొద్దిండ్లం గుర్తొచ్చాడు—వాడి పనే బాగుంది. ఉన్న ఊళ్ళో పడున్నాడు. ఏం చేద్దామని తని ఊరు వచ్చిస్తోంది? తను అంతో ఇంతో చదువుకున్నాడు గదా—

పైపుకూడా వచ్చు—అయినా తను చెబున్న పని ఏమిటి? తన చగువూ, పైపూ—ఇప్పటి తన పరిస్థితి—ఏమాత్రం సంబంధం లేదు. తనెందుకీలా అయినాడు. ఎందుకు బ్రతుకు తున్నాడు? ఏం చేద్దామని? కడుపు దీహించుకు పోవడం తప్ప ఇంకేమి యెరగడు తను.

తన యాత్రలనల విజ్ఞానం ఏమీ కంటబట్టిం లేదు. అసలు చిన్నిప్పడే చేగోడిలు మానేసి చదివి వుండాలింది. పోనీ ఏదైనా ఉద్యోగం చూసుకుని తన ఉల్లేఖే వుండాలింది. ఎవరో ఒకరు అంతో ఇంతో సాయపడే వారు. కాని తను ఈ చలిలో ఈ బల్లమీద ఎందుకు పడుండాది. కడుపు దీహించుకు పోతూ?

కెప్పున కేకేశాడు బాధతో. కాని పైకి వినిపించ లేదు—కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాడు.

తను చచ్చిపో లేనో—పైసెక్కింద పడిలేనో—

కాని అన్ని కళ్ళలోలాగా జానకిరామయ్య చచ్చిపోలేదు. అత్యుహత్య అంతకన్నా చేసు కోలేదు. దీనికోసమా యెదుగు చూస్తూ, పగుతూ లేస్తూ, కెప్పున కేకువేస్తూ సజీవం గా వే వున్నాడు.

కేశ సంరక్షకు

హి ఐదుగళుకు ఐంమునిచ్చి, విగవిగ లాడు విడుపాటి వెండ్రుకంను వెంట బట్టి అద్భుతమైన హెయిర్ టానిక్ తల వెండ్రుకలు రాలిది, నెరయిది, చుండ్రు, బిచ్చకం, సేనుకొరకు, ఇంకను తలవెండ్రుకలకు వంబించిన నవనవ్యాధులకు రీటా అమోఘముగ వనిచేయును. వేనకువేలు వాడి గుణమును పొందియున్నాడు. మీరుకూడా వేటినుండియే రీటా వాడుడు.

పంచతంత్రమున పంచమతంత్రము
అసంప్రేక్ష్యకారిత్వమునంబడు
ఆకథ తెల్పుచునొకటరా!

అద్భుతముగు మిశ్రధామిధానము
అతి మధురమైన సుధామిధానము
దీనులకుండుగ ముదికి పగులగు
దిసిపించండికీ విభుత్రకథలను

పంచ తంత్రము

అసంప్రేక్ష్యకారిత్వము

మా అభిమానులకు

శుభవార్త!

విశ్వసాహిత్యంలో వినోద విజ్ఞానాలకు విఖ్యాతిపొందిన విశిష్టగ్రంథం పంచతంత్రం. పంచతంత్రంలోని మొదటి వాలుగు భాగాలను లోగడ ఆంధ్ర వారపత్రికలో జామ్మలకథలుగా లక్షలాది పాఠకులకు అందజేశాము. ఆకథలకు ఏ విధంగానూ తీసిపోని అయిదవ భాగం “అసంప్రేక్ష్యకారిత్వం” [అనాలోచితముగా పనిచేయుట] జామ్మలకథ త్వరలో నీరియల్ గా ప్రకటించబోతున్నాము ఈ నీరియల్ కూడా మా పాఠకులను రంజింపచేయగలదని విశ్వసిస్తున్నాము.

శ్రీమద్రామ నందూరి రామమోహనరావు
...జామ్మల...
శ్రీ

బుడుగు! చిచ్చులపిడుగు

యెలాగ మరి?

ఉంగరం బూచాడేమో అలా వీడిచేశాడు. అప్పుడు అలాడినుకి ఛాలా జాలివేసింది. యాడవకమ్మ బూచాడూ అన్నాడు. కుంచెంసేపు ఆయ్యాకానేమో, ఉంగరం బూచాడు నవ్వేసి, పోనీ యీ గ్రుహాని మీ యింటిదగ్గరికి తీసుకెళ్లి పోనా అన్నాడు.

కాని అప్పుడుమాత్రం ఎలా, గ్రుహ తలుపులు కావుగా. నేను ఇందులోనే ఉండిపోవాలి యీయీ అని వీడిచాడు అలాడిను.

హో హో అదా అన్నాడు బూచాడు. నేను తలుపులు తియ్య లేను కాని, నిన్ను యీ గ్రుహ లోంచి అవతలికి తీసుకెళ్లగలను తెలుసా అన్నాడు వాడు.

అవును తెలుసు కాని మరిచి పోయానులే, మరి తీసుకెళ్ళు చివ్వనీ అన్నాడు అలాడిను.

వ్యూష్ మాంకాళీ అనేనరికి యిద్దరూ గ్రుహ అవతలికి వెళ్లి పోయారు.

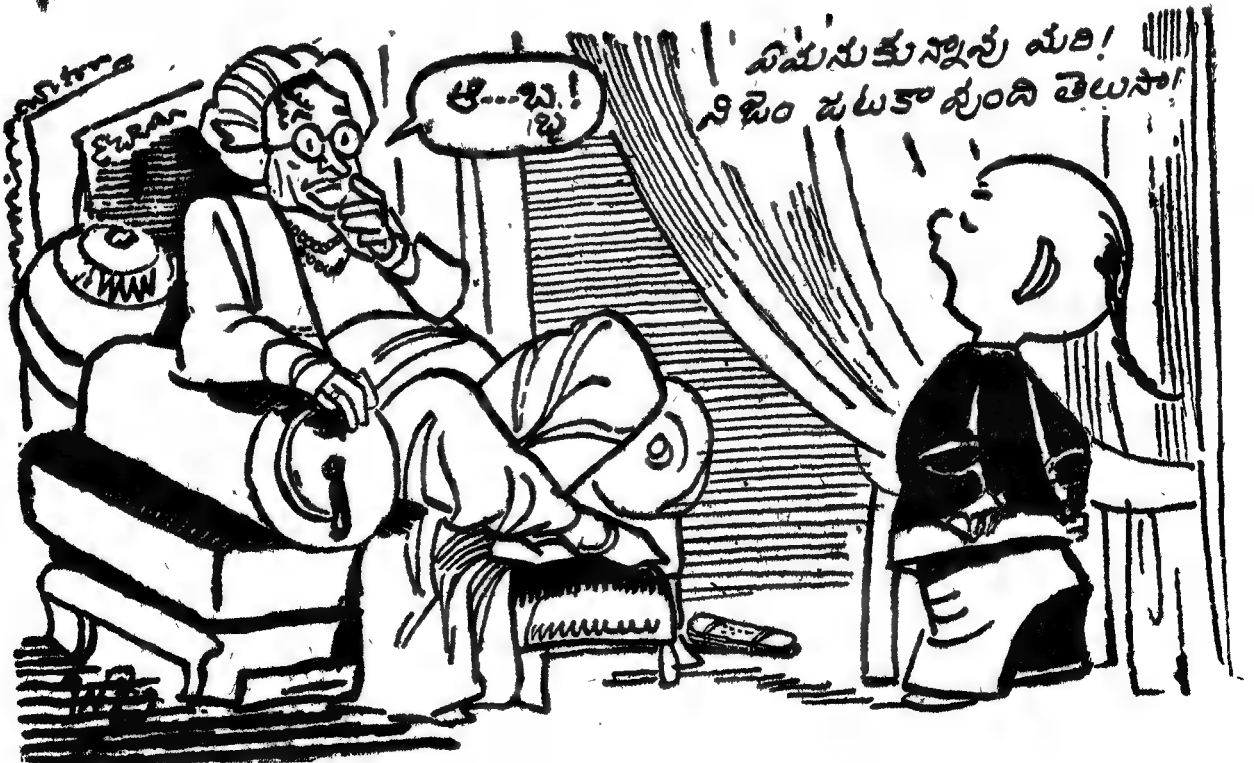
ఇప్పుడు మీ యింటిదగ్గరికి తీసు కెళ్లిపోనా అని అడిగాడు బూచాడు.

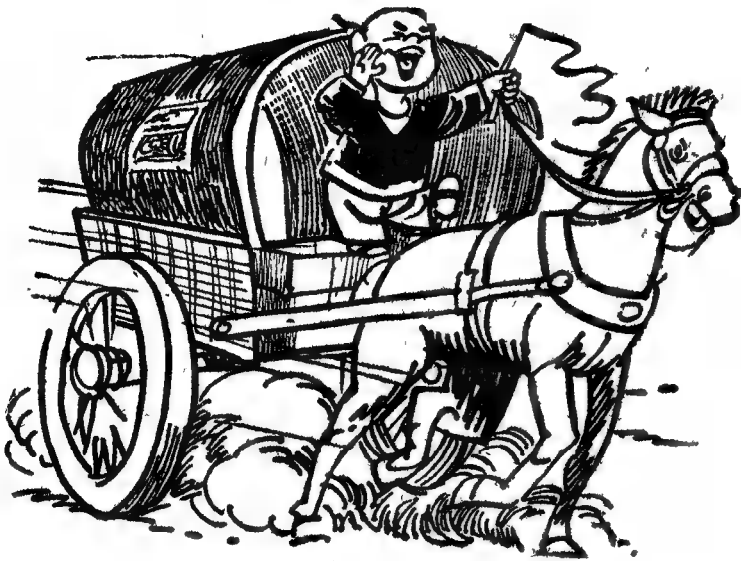
వీం ఒద్దులే, ఒక నిమిషం జెటకా తెచ్చి పెట్టు చెప్తాను అన్నాడు అలాడిను.

అప్పుడేమో ఆ జెటకా ఎక్కి వాడే తోలుకుని రూంమని వాల్లిం టికి వెళ్లిపోయాడు.

తరవాత మళ్ళీ ఉంగరం బూచా డిని పిలిచి కాసిని ఛాలా పకోడీలు తేరా అన్నాడు. హూష్ మంకాళి అనేనరికి బోల్లు పకోడీలు వచ్చే కాయి.

పురేయి బూచాడూ, పకోడీలు తెచ్చానని మా బామకి చెప్పకేం

“అలాడీను జెటకా ఎక్కి గుహనించి ర్ఘాంమని వెళిపోయాడు.”

చెప్పితే న డ్డి మీ ద ఛంపేస్తాను మోనూ ముండస్తుగా పోడా తాగేసి
బాగర్ అన్నాడు అలాడీను. అప్పుడేమో, రాజగారి అమ్మా

నరేండి చెప్పను అన్నాడు యిని వెళ్లిచేసుకోవాలండి అని
బూచివాడు. చెప్పాడు బూచివాడు.

మరి యిప్పు డేంచెయ్యాలిరా ఘం అన్నాడు అలాడీను.
నేను? అని అడిగాడు అలాడీను. ఘం అన్నాక, పు రే యి బూచి

మరి యిప్పు డే మో నూ మరే వాడూ దాని పేరేమిట్రా అన్నాడు.

నీ గాన పెనునాం బండి అని
చెప్పాడు బూచివాడు.

నరేని అలాడీను పరిగేరుకుని
నీ గానపెనునాంబా వాళ్లింటి కెళ్లి
పోయాడు.

అక్కడ రాజగారు కూచున్నాడు.

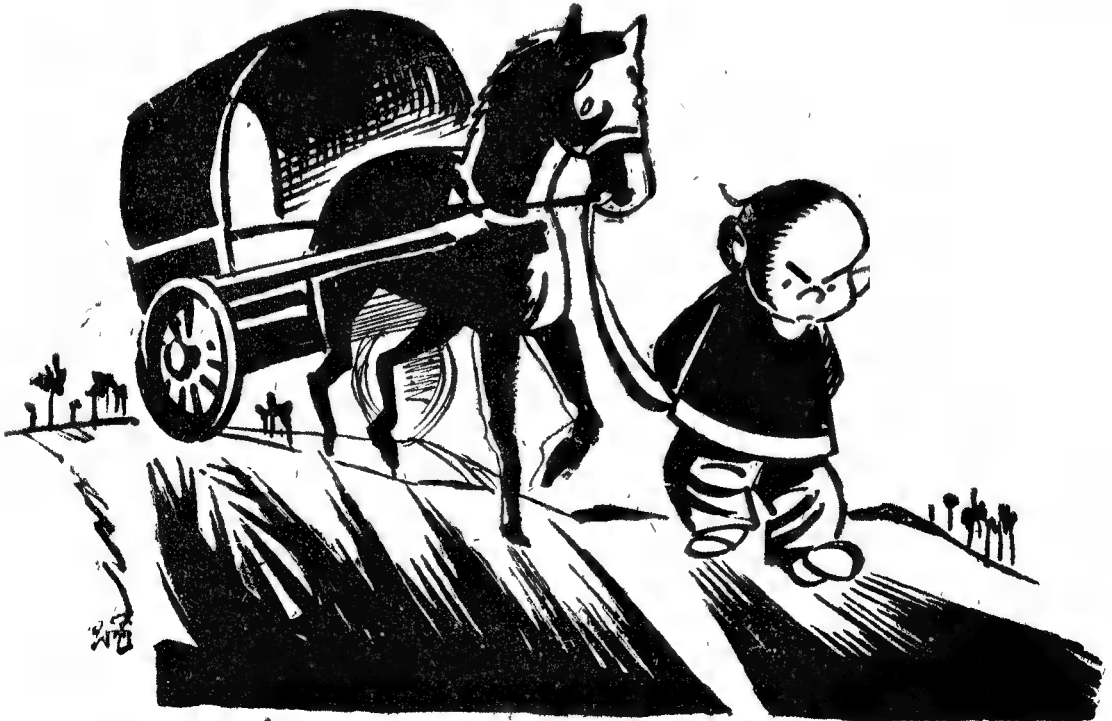
యావండ్లీ మరీ యిప్పు డూ
నేనేమీనా మీ నీ గానపెనునాం
బని వెళ్లి చేసుకోవాలండి అని చెప్పే
కాడు అలాడీను.

పోకిరీ పెదవకానా పోరా పో
అనేకాడు వాళ్ళనాన్న. వాడు
రాజగారుగదా.

అప్పుడు అలాడీను, పరిగేరుకుని
మళ్లి జెటకాదగ్గిరికి వచ్చేకాడు.

అప్పుడేమో పుంగరం బూచి
వాడిని మళ్ళీ పిల్చి యెలాగరా
అన్నాడు.

మరేమోండి నాకు తెలీదండి
ఈ అరికినులాంతరిని గోకండి అని
చెప్పాడు ఉంగరం బూచాడు.

నీకు ఛదువులేదుగా. జెటకా ఉందిగా. అది వోలుకోపో అన్నారు రాజగారు.

మరఘరాని వసరిత

కృష్ణమూర్తి వరండాలోని పడకకుర్చీలో కూర్చుని ఏదో పుస్తకం చూస్తున్నాడు. సాయంత్రం 5 గంటల ప్రాంతం. మబ్బు పలుకుచేరి ఎంత అస్పృహపూర్వకంగా ఉంది. చుట్టూ గాలి వీస్తుంది. వాతావరణం, ఎంతవయస్సు మరీ నవాళ్ళనైనా గిరిగిరితలు పెట్టగలిగేంత ఆహాదకరం గావుంది. ఆసనముంట్లో ఎంతోవాడికైనా వినువిధిలో విహరించామని మనస్సు ఉరకలువేస్తుంది. ఇంతలో 'గలగల'మని మూవలచప్పుడూ, డురుగునానమూ, కుట్టవాళ్ళ అల్లరి కృష్ణమూర్తిచదువుతున్న అంతరాయం కలిగించినయ్యే.

"బాబుగారికి దండాలు. అంబాపలుకు, జుదంబాపలుకు—అయ్యగారికి రాజయోగముంది! బాబూ, భవిష్యత్తు చెప్పాం." అంటూ ఓ బుడమెక్కలవాడు ప్రవేశించాడు. కృష్ణమూర్తికి చిక్కావేసింది. ఈ జ్యోతిషాలూ, మంత్రాలూ అంటే అసలేనమ్మకం లేకపోగా ఇటువంటివాళ్ళని చూస్తే ఒప్పుమంతుకుంది. ఒక్కవంతు పనిచేయలేని పోయిపోతులందరూ ఇలా వేమలు వేసుంటారు.

"ఏయ్! ఏమీ అల్లులేదు గాని ఈ అజ్ఞా పుచ్చుకుని బయటికినా." విసుగ్గా అణ్ణా డబ్బుబోయాడు.

"బాబూ! ఉన్నదున్నట్టుగా నిజం చెప్తాం! జ్యోతిషం చెప్పించుకోండి." అని ఎంతవద్దన్నా వినకుండా బలవంతం చేయసాగాడు.

"సరే! లేనికూతలు కూకావంటే నాలుగు తగ్గిచ్చి బయటికి గెంతున్నాను. చెప్పే డబ్బుతో చెప్ప." అంటూ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు మళ్ళీ. కృష్ణమూర్తి చెయ్యిని పట్టుకుని ఓసారి ప్రేక్షింపడకీ తిప్పి "అంబాపలుకే!" అంటూ ప్రారంభించి, మరోసారి జగు వాయిచి "అయ్యగారికి రాజయోగముంది!" అన్నాడు.

"భవిష్యత్తులా ఉంచి గతం లోకి దిగు. సరిగా ఉంటే నే నీ బహుమానం. లేకుంటే..!" అన్నాడు మూర్తి.

"అంబాపలుకు. నిజంపలుకు! అయ్యగారి వయస్సున్నాకు రెండు సంవత్సరాలు." "ఇంత వరకునిజమే. ఈ విషయం వీడే చెప్పాలా! లాకిం తెలిసిన ప్రతివాడూ ముఖంమాసి అట్టే చెప్పేస్తాడు" అనుకున్నాడు. "అయ్యగారికి సరిగా 23 సంవత్సరాల వయస్సున్నా

వ్వుడు ఒక పేదజలగండం తప్పింది" నిజమే. తనోసారి వీకారువెళ్ళుండగా కాయజారి మోటాబావిలో పడ్డాడు. శంకరాపులేకపోలే తను ఈవరకు వివర్ణలోకంలోనో ఉండేవాడు. తనకింతవరకూ ఈతరాకపోవటం సిగ్గునిపించింది. "ఘోర! తర్వాత?" అన్నాడు ఈ విషయం కాకతాళియంగా నిజంకొవచ్చు గదా అనుకుని.

"బాబుగారు ఒకసారి" అని ఆలోచిస్తూ "సరిగా పన్నెండు సంవత్సరాల క్రితం ఒక ఉరినుంచి కాలినడకను వస్తూంటే భారీలో నాగుకరచి చచ్చి బతికారు."

"ఘటకమిలా వున్నాడే! ఉన్నదున్నట్టు లేదీలతోసహా చెప్పేస్తున్నాడు," అనుకున్నాడు—అయినా ఈజోస్యాన్ని నమ్ముతే

ఉమాపతి పద్మనాభశర్మ

తన M.Sc కి నామాషీ అనుకుని విగోదంగా వాడు చెప్పేది వింటున్నాడు.

"నిజమేనా బాబుగారు?" అని గదినున్న ధోరణిలో గుడ్డులావుగా తెరచి జగు వాయిం చాడువాడు. బాబుగారు ఉలిక్కిపడి నిజమేనని ఒప్పుకున్నారు. "ఇంకా చెప్తాను. అంబా పలుకే! జగదాంబ చెప్పవే! బాబుగారికి కోపం రాదంటే ఇంకో నిజం చెప్తాను."

కోపమెందుకొస్తుంది? కొంపదీసి నేజో లేపో చచ్చిపోతానని చెప్పకుగదా" అని భయపడ్డాడు. కాని వెంటనే తనకు పట్టబోయే 'రాజయోగం' సంగతి జాపకమొచ్చి చెప్పమన్నాడు. అయినా వీడింత పచ్చి నిజాన్ని ఎలా చెప్తున్నాడోనమ్మకం తప్పట్టు లేదే! ఉత్సాహంగా "చెప్పేసెయ్య-కోప మేమీ రాదులే" అన్నాడు. "అయ్యగారికి కోపం రావద్దు. జగదాంబ పలుకు..."

అంటూ ఇంకా ఏమేమో వాగుతూ గండు మూడు నిమిషాలు గడిపాడు. "వెనవన చెప్పమన్నాలో పెట్టక అదే మిటో త్వరగా చెప్పేసేవయ్యా!" అజేమిటో తెలిసికోవాలన్న పట్టుదల రెట్టంపయింది మూర్తికి, "జగదాంబ చెప్తుంది. అయ్యగారు నేటికి సరిగా" అంటూ తలపెట్టే ఆలోచించసాగాడు వాడు. "ఎంతకొలానీ చనిపోతానంటాడో!" అనుకుని, అయినా నిశ్చి బ్ధంగా వింటున్నాడు. "నేటికి సరిగా 11 సంవత్సరాల 4 మాసాల క్రితం ఒక అమాయకు రాలైన ఇల్లాలిని నిలుపునా చెరచారు. ఆమె ఉరు వాయవ్యదికే. పేరూ, ఇంకా వివరాలు చెప్పాలంటే యంత్రం వేయాలి." అంటూ డమరుక వాయిచాడు. ఈ విషయం చెప్పే సరికి మూర్తి గుండె ఒక్కసారి ఆగిపోయి నంత పనయింది. ముఖం వివర్ణమై గాగా చెమటపోసింది. "అసాధ్యుడల్లే ఉన్నాడే!" అనుకున్నాడు.

* * *

జీవితంలో మహాలాసం

కాలేట్ బేబీ పౌడర్
బేబీ పౌడర్ వాడకంకో

...అందుచేతనే, విజ్ఞాన శక్తులు కను విజ్ఞాన అతి మనుమర శరీరాన్ని లాభకరమైన చర్మవ్యాధులు సోకకుండా రక్షించడానికిగాను కాలేట్ బేబీ పౌడర్ బేబీ పౌడర్ వాడతారు. అతి మన్నితమైన శరీరాను మృదువుగా, లాభిత్వంగా పుండడానికి కాస్తయి వర్షకు తులనైతేయోడుచేయబడింది. లాపమెక్కి ఎంత వేడిమికి చర్మం పెట్టకుండా కాపాడుతుంది. ...రజంతా చర్మదనమిచ్చి, విజ్ఞాన ముఖంగా పుండడాని తువకంస్తుంది. దాని కమ్మని వాడక మిమ్ము, మి విజ్ఞాన సమ్మోహనంను చేస్తుంది.

అదాకు జెయింట్ సైజు కొనండి

★ మ ర పు రా ని వ స న త ★

అవి హైదరాబాదులో MSc చదువుకునే శుభదినాలు. చదువు పూర్తికాకముందే ఒక బి. యే. గారితో సలతుణంగా వివాహమై పోయింది తనకు. అమ్మ బలవంతంవల్ల పెళ్ళి చేసికొనక తప్పలేదు. మనవణ్ణి ఎత్తుకోవాలని ఆమెకు మహాయుష్షంగా వుండేది. అందుచేత శ్రీమతిగారితో సహా పట్టణంలో ఓ ఇల్లు అద్దెకు కుదుర్చుకుని ఇటు సంతారం, అటు చదువు నెలగించేవాడు. “వివాహా విద్యనాకాయ” అంటారుకొని అది తనవిషయంలో పూర్తిగా విలోమంగా ఉండేది. చదువుకు ఎలాటివిఘ్నమూ రాకుండా శ్రీమతిగారు [బి. యే. కాబట్టి] తాను సక్రమ పద్ధతిలో చదువుకునేట్లు చూచేది. తోటి విద్యార్థులందరికీ సంతారంలో ఉండే సుఖం తెలియదు; సంతారలందరికీ యూనివర్సిటీలో విద్యార్థిగావుండే ఆనందం తెలియదు. అవిరెండూ తనకు ఏకకాలమండే లభ్యమయ్యే మహాభాగ్యం కలిగింది. ఇంటికి రాగానే స్వర్గంలో కొచ్చిపట్టనిపించేది. యూనివర్సిటీ కెళ్ళితే ఇంద్రసభకు వళ్ళి నట్టుగా వుండేది. ఇలా దినాలు తూటాలుగా గడిచిపోతుండేది. నిజంగా అటువంటి మహాదానందం మళ్ళి ఎన్నటికీ రాదు.

ఇంతలో శ్రీమతి ఫురిటికని వళ్ళెటమేమిటి, ఇక MSc పరీక్షలు నెల పదిపూటల్లో జరుగ నున్నవని తెలియటమేమిటి, - ఒకేసారి జరిగాయి. శ్రీమతిగారు తాను రెండు మాసాల్లో బిడ్డనెత్తుకుని వస్తాననీ, పరీక్ష కోసం చదువును విస్మరించరాదనీ, తన నీరెండునెలలూ స్మరించకూడదనీ... ఈ విధముగా మరేవో కొన్ని పద్యములపెట్టి, ఎంత వస్తానూ తండ్రిగారి బలవంతంమీద వళ్ళి పోయింది. తన అమృతకోరిక దీరే సుసమయమొచ్చిందని చాలా సంతోషపడ్డాడు.

పోయినతరువాత ఒకరోజు, రెండురోజుల వరకూ మామూలుగానే ఉన్నాడు. కాని రానురాను పరిస్థితితా ఆయామయంగా తయారైంది. చదువుకోడానికి వెళ్ళటం తూజ్యమయింది. వాతావరణంలోని మార్పుల వల్ల ఒళ్ళిగుడవ కొంచెం బద్ధకించింది. రోజులు గడచిపోతున్నాయి. గడచినకొద్ది ఆరోగ్యం-ముఖ్యంగా మానసికారోగ్యం

నెడిపోతువచ్చింది. మనస్సు ఒకదాని యందులగ్నంకాకుండా, పరిస్థితి వివమించి పోతువుంది. శ్రీమతిని త్వరగా పంపించమని మామగారికి రెండు మూడు కార్డులు వ్రాసినా వాళ్ళు నవ్వులాటగా భావించి, “బిడ్డతో సహా వస్తుందనీ, ఎలాగో ఈ కార్యరోజులు ఓపికపట్టమనీ జవాబు వ్రాశారు. అది చూసినప్పట్టుంచీ మరీ దిగులు పట్టుకుంది. ఇంకా కొన్నిరోజులా? అసమంగా ఇంకోనెల! ఒక్కడూ ఎలా ఉండటం? నెళ్ళినా శ్రీమతిని పంపించరు. అందులో తీరి పరీక్షల సమయం. చదువుదామని పుస్తకం తెరిస్తే మనస్సు ఢిల్లీ వైపుపోతుంది; పుస్తకం బంగళాఖాతంలో పడుతుంది. యూనివర్సిటీకా వళ్ళడంలేదు, ఇంకో ఉద్యోగమా? నాస్తి. ఉన్నా చేసే ఓపికకూడిది? శరీరంమాస్తే అలావుంది. హోటలు మెతుకులు నాలుగు ముంగలం - అది ఒకరోజుకు లేనే లేదు - ఆ సమానా ఇంట్లో పచ్చాదు కొంతసేపూ, పహక కొంతసేపూనూ. దినమొగండంలా వుంది. ఇప్పుడు నిజమనిపిస్తువుంది “సర్వం నాశనయ్యోభవం” అనే సూక్తి. శ్రీమతి ఇంట్లో తిరుగుతున్నట్టే అనిపించేది. ఒక్కొక్కప్పుడు నిద్రలోనుండి పలకరిస్తూ హఠాత్తుగా మధ్యరాత్రివచ్చు మేలొక్కనే వాడు. యధాప్రకారంగా ఆరిపోయినలెటు అగుపడేది. అంత పిచ్చిపిచ్చిగా వుండేది వ్యవహారం. జీవిత మింకెన్నాల్సిలా గడపడం? ఒక్కొక్కరోజు గడవటమే మహాయాతనగా వుంది. అనుభవమైతేతప్ప ఒకరికి చెప్పే అర్థంగాదు. అయినా తనగోడు విని సానుభూతిచూపించే ఆపత్కలబంధువుడెవ్వడూ లేడు తనకు. ఒకసారి ఇంటివేళ్ళ వచ్చి అడిగింది. “ఏం నాయనా! శిశువెళ్ళినప్పట్టుంచీ ఎలాగోవుంటున్నావు?” అని. “ఏంలేదన్నా! పరీక్షలకోసం రాత్రిం బహుశా చదువుతూ ఉండటంచేత కొంచెం సుస్తే అయిందంటే” అని పేలవంగా నవ్వాడు. ఇక లాభంలేదు. పరీక్ష పోతే పోయింది. కాని శ్రీమతిని చూడకుండా వుండటం వలగాదు. బయటే రాలి. తప్పకుండా రేపే బయటేరాలి, అని దృఢంగా నిశ్చయించుకున్నాడు.

అక్షరాలా వాతావరణం ఆరోజునకూడా ఇలాగే మబ్బుపట్టి చల్లని గాలితెరులు వస్తున్నాయి. ఇదీ రే గంటల సమయం. ఆకాశంలో వర్షమాచన అగపడుతు వుంది. చల్లని గాలికోసం తలుపులు తెరచుకుని ద్వారాని కెదురుగుండా ఉండే పడకకుర్చిలో కూర్చుని ఏదో వ్రాసుకుంటున్నాడు. తనగది కెగురుగా ఇంకోగది వుంది. దాన్లో ఇల్లుగలవాళ్ళే

సామాన్య పి ఉంటాయి. అప్పుడప్పుడూ దాన్లోకి వెళుతూ తనను పలకరిస్తూ వుండేది అవ్వ.

ఇంతలో పీనులవిందుగా ఏదో కంకణ క్వణనం వినబడి, సువ్యక్తమైన మధురానుభూతిని కలిగించింది. వ్రాతనాపివేసి ఎదురుగుండా చూచాడు. ఎవరో జన్మని ఆ గది తాళం తీస్తావుంది ఓరిగామాస్తూ. బహుశా వసంతేమా! తానెన్నడూ ఆవిడను చూశేదుగాని అవ్వ పిలుస్తూన్నప్పుడు ఆ పేరును చాలాసార్లు విన్నాడు. నిజంగా వసంతంలో వికసిస్తూన్న గులాబి మొగ్గలా వుంది వసంత. కాని హావం! ఆమె అందానికి తగినట్టుగా రామప్రసాదు నల్లగా యముకింకరునికిమలే వుంటాడు. లోనికి వెళ్ళి సామాన్యో సర్వేసి బయటి కొనున్నప్పుడు ఆమెముఖం కనిపించింది. అబ్బ! నిజంగా బ్రహ్మదేవుడు ఒకసారి తన స్వహస్తాలతో, బంగారుతో ఆమెను తయారుచేసి దానికి సౌరభ్యాన్ని కూడా అమర్చినట్టున్నాడు. ఎంత అందం! వర్షిస్తే, విని ఊగుకుంటారు గాని ఆమెను చూస్తే ఎంత నిగ్రహం గలవాడయినా గుటకలు ముంగక మానడు. కుర్చీలోంచి లేచి తన లాంగ్ కోటును సవరించుకున్నాడు మార్చి ఆమెను చూస్తూనే. తలుపు తాళంపేసి తన వస్త్రా ఓసారి లేడికళ్ళతో చూచి భయంనో కూడిన చిరునవ్వు నవ్వింది. ■ వసంతి దరహాసం, ఎండి మోడ్రేపోయిన తన జీవితాన్ని వసంతి ఋతువులాగా ఒక్కసారే చిగురింపజేసింది. అది చిరునవ్వు కాదేమో! ఆమె సహజమైన ముఖకాంతిలో తానే ఆనవ్వును ఆపాదించుకున్నాడేమో! అనుకుని పూరకున్నాడు.

ఓ పదిమిమిల తర్వాత మళ్ళీ వచ్చి గది తలుపులు తెరచి లోనికిపోయి వెంటనే వెనుదిరిగి ప్రత్యేకంగా మగోసారి నవ్వింది. ఆ లేవలుగులో, మేఘాల చాటునుండి తొంగి చూచే చందమామూ వుంది వసంతి ముఖం. ఏదో ప్రబంధంలోని వాతావరణం గోదరమయింది. ఈసారి నిజమనుకోక తప్పలేదు. ఆమె తన్నుచూచి చిరునవ్వు నవ్వటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ఆమె అందానికి - అనగూడదు గాని - తినలాటి వాడు భర్తయినా లోలే. అలాంటిది రామప్రసాదు - హావం - ఆలోచిస్తే గుండె తరుక్కుపోతుంది. ఆమె వెళ్ళిపోయింది. తనలో ఎందుకో ఆ తూణం నుంచి ఉత్సాహం పెల్లుబికింది. పురుషులు అల్పసంతోషులుగదా! కొళాయివద్దకి పోయి శుభ్రంగా స్నానంచేసి స్వచ్ఛందమైన దుస్తులు వేసికొని 6 గంటల ముందే హోటలుకుని బయలుదేరాడు. చల్లనిగాలి. ఆ గాలిలో ఏదో అవ్యక్తమయిన సువాసన ఇమిడి హృద్యమంగావుంది. ముంగురులు ఫాలభాగంలో దోబూచులాడుతున్నాయి.

వల్లి భోంచేశాడు. శ్రీమతి వల్లిసప్పటినుంచీ కడుపునిండా భోంచేసి దాపులే. — ఇంటికొచ్చేసరికి ఏడయింది. ఆకాశంలో మేఘాలు దట్టంగా పరుగిడుతున్నాయి. లైటు వెలిగించి అజేతర్యలో కూర్చుని ఏదో వ్రాస్తున్నాడు. కలం నడుస్తూనే వుంది. కాని మౌనంగా మూత్రం వసంత అక్కుపోతుంది. ఎనిమిదయింది. అలాగే కూర్చున్నాడు. “యాచేదవేలనో ప్రణయసుందరి” పద్యం జాపక మొనూంది. ఆచిరునవ్వులోని అంతరార్థమేమిటో? అయినా అది నిజమే, భ్రమో? ఒకవేళ నిజమే తన పరిస్థితిని చూచి పోలనగా నవ్విందో-ఇలా సాగుతూంది ఆలోచన. వెంటనే శ్రీమతి జాపక మొచ్చి తనవేపు నిశితంగా చూస్తున్నట్లనిపించింది. “ఫి! పరకాంతల తలచుకోవడం మహాపాప” మనసుని ఊరట కలిచుకోజూచాడు-గడియారం చూచాడు-తొమ్మిది. కాని వసంత అయిస్కాంతంలా లాగుతూ వుంది. కళకళలాడే వసంతలో మనోనేత్రంతో చూడసాగాడు. తనకు తెలియకుండానే ఉద్రేకం వచ్చింది. అందులో ఇంకో విషయం వెంటనే జ్ఞపింపింది. రామ ప్రసాదు నిన్ననే వ్యాపారంకోసం బాంబే వెళ్ళాడు. కి రోజులకుగాని తిరిగిరాడు. ఉద్రేకం రెట్టంపయింది. గాలి బోరుగా వీస్తూంది. కిటికీ తలుపులు మూశాడు. వీధి లైట్లన్నీ వెలుగుతున్నాయి. ఉన్నట్టుండి కుంభపోతగా వర్షం ప్రారంభమయింది. పడకొండుగంటల సమయం. విశ్రమంతా నిద్రాదేమిటో? పోతోంది. గదిమంటల కొచ్చి తలుపు వేశాడు. మనస్సు వారిచినా కాకుండా వాటంతటవే ముందుకు సాగిపోతున్నాయి. అవ్వగది చాటి, వసంత పడక గది వద్దకు ప్రవేశించాడు. ఇంట్లో లైట్లన్నీ ఆర్పిచేయబడటంచేత కన్ను పొడుచుకున్నా కానరాని కటిక చీకటి. గుడ్డివాడిలా తిడుముకుంటూ వెళ్ళాడు. గది తలుపులు ఓరగావేసి వున్నాయి. కామానికి కళ్ళులేవు. అది ఎంత విచేతనంతుల్యునా నీచానికీ, తమిందరాని మహాపరాధానికీ గురిచేస్తుంది. లోపల వెడల్పేమో, ఉండి లేని సమానంగా మసకమసకగా వెలుగుతున్నట్టుంది. వర్షం బోరుగా వరుస్తూ వుండటంచేత రేకుల్లా డిబ్బడిబా చప్పుడు చేస్తున్నాయి. తనకొళ్ళు గజగజా తలుపుతున్నాయి. అంతవానలోగూడ ఉక్కగా వుంది. “ఒకవేళ వసంత దొంగ దొంగ అని అరవటమో లేక అలరిచేయటమో అలాంటిదేదైనా జరుగుతే అమ్మో! ఇంకేమైనా వుందా? కొంప నిలుపునా మునుగుతుంది. ఆడవాళ్ళు నాలుగుగోడల మధ్య ఒంటరిగా వున్నప్పుడు అబలలుగా వుండరు. నమ్మరాదు. ఈ వర్షంలో ఎవరికీ వివరమేమిటో, రేపు ఎలాగా బ్రహ్మాండం

బ్రదలయి తీరుతుంది. మనస్సు సంస్కారం వెనక్కు లాగాయి. కాని అప్పటి చిరునవ్వు కిరీరాన్ని బలవంతంగా పురోగమింపజేస్తూ వుంది. ఉద్రేకం, అవకాశం, దానికి వోహదం చేస్తున్నాయి. అంతటి సాహసం తన జన్మలో ఇంతవరకూ చేయలేదు. ఇకముందు కూడా చేయడు. “దైత్యసాహసేలక్ష్మీ” అనుకుని తలుపులు త్రోశాడు-“వసంతా” అని పిలిచాడు. ఆ పిలుపు అగాధంలోంచి వచ్చింది. గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటూ వుంది వలలో చిక్కిన పక్షిలా. అంత చప్పుడులో ఎలా వినిపించుకుందో? ఆస్వాదంగా ఆహ్వానించింది. సహృదయంగా ఆదరించింది. బెడ్ లైటు ఆర్పివేసింది. అంతే! ఆనాడుస్వర్గం-అన్నా తక్కువే!

ఇక తెల్లవారింది. ఎంచేతో ఇక ఆ యింట్లో ఒక్కనిమిషమైనా నిలువ బుద్ధి వుట్టలేదు. స్వర్గం, సరకంగా మారటానికి ఎంతోసేపు పట్టదు. తన పరువు, ప్రతిష్ఠ, పలుకుబడి, చదువు, సంస్కారమూ, అన్నీ నాశనమటానికి గూడ ఎంతోకాలం పట్టదు. అంతరంగిక జీవితంలో అవన్నీ నశించిపోయినట్టే. కాని ప్రపంచంలో ఉన్న నాలుగు నాళ్ళూ తలెత్తుకుని తిరగటంకోసం, పెద్ద మనిషిగా బ్రతకటంకోసం ఆ యిల్లు విడవక తప్పలేదు. ఆరోజీ అవ్వకు ఏదో కారణం చెప్పి, ఆనెల ఆ దైచెల్లించి, ఇల్లు ఖాళీవేసి, శ్రీమతి వచ్చేవరకూ ‘వసంతో’ వివర్ణలో గడిపాడు. పరీక్షాపూరితం. సరికదా! ఏమీ చదవకుండానే ప్రథముడుగా వచ్చాడని తొటివాళ్ళందరూ తన్నభినందించారు. అదంతో వసంతచలవల అని తనకుదప్ప ఈ సువిఖల ప్రపంచంలో మరే ప్రాణికి తెలియదు. ఇదికథ. నేటికీ సరిగా పడకొండు నిండువసంతాటూ, నాలుగు

పూర్వకళికలూ గడిచాయి. ఈ విషయం బ్రహ్మకుగూడా తెలియలేదు. కాని ఈ జోస్యం తన్ను వెతివాణిచేసింది. కృష్ణ మూర్తి ముఖం కళావిహీనమై పోయింది. శరీరమంతా బలహీనమయి పోయింది.

* * *

“అంబా పలుకు, జగదాంబ పలుకు” అంటూ డమరుక వాయిం చాడు వాడు. “...నిలుపునా చెరచారు” అని వాడన్న మాట తిరిగి అంతరంగంలో ధ్వనించింది. “ఆమెను చెరచటమేగాదు. నేనూ చెడిపోయాను” అని అతని మూగగొంతుక ప్రతిధ్వనించింది.

ఓరండు రూపాయల కాగితం తీసి వాడి చేతిలో పెట్టి వాణి సాగనంపాడు. జోస్య మన్నా, మంత్రాలన్నా రోజునుంచీ బలంగా నమ్ముతున్నాడు-నమ్మక తప్పదు.

* * *

కాని, రెండు సంవత్సరాలకుగాని, ఆరోజు వసంతగదిలోనికి వెళుతున్నప్పుడు కూడా తనదైరిని పట్టుకొననీ, వచ్చే అప్పుడు అది తీసికొనిరావటం మరచాననీ, వచ్చిన బుడబుడకలవాడు విచేకంగల రామప్రసాదే అనీ, తెలియలేదు కృష్ణమూర్తికి.

కాని ఒక్క సందేహం మాత్రం ఇప్పటికీ అలానే మిగిలిపోయింది. “పడకొండు సంత త్వరాల వరకూ తన దైరి ఎక్కడ చాక్కుని వుండే?” అని.

తనకు వసంత ఊరుకేరూ అలా వుంది. ముక్కూ, ముఖమూ గూడా సరిగా తెలియదు. అలాంటి వసంతయొక్క శేష జీవితాన్ని గురించి, తనుతప్ప ఎవరూ అలోచించి, నిజమైనసానుభూతిని పొందలేదు.★

దంత క్షయాన్ని అరికట్టును

అక్టివ్ క్లోరోఫిల్ గం అద్భుతమైన ఆకుపచ్చని 'కొలినోస్' టూత్ పేస్ట్

- దంతవేయన్ని కలిగించే క్రిమింశు అడ్డుకు
- మీ పళ్లను కృత్రముగా మరియు పెరుస్తూ
- ఉండేలా ఉంచును
- నోటి దుర్వాసనను తొలగించును
- మీ యిగుళ్లను గట్టిగా ఉంచుటకో వహాయపడు

Colynos TOOTH PASTE
Chlorophyll
'కొలినోస్'

ప్రత్యేకత దాని మధురం!

జియోఫ్రీ మేనర్స్ & కంపెనీ, ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, రిజిస్టర్డ్ యూనర్.

మనా దొరికింది!

మేడమిడ గదిలో కూర్చుని “గదిలో శివం!” డిటెక్టివ్ నవల సీరియస్ గా చదువుతున్నాడు దాసు. కథ మాంచి పట్టులో వుంది. అంటే ఇక డిటెక్టివ్ హంతకుణ్ణి పట్టుకోబోతున్నాడన్నమాట! కనుబొమలు పైకెత్తి, శరీరమంతా ఉప్పొంగిపోతుంటే, ఒక్కొక్క వాక్యాన్నీ నమిలి, (మింగి జీరం చేసుకుంటూ చదువుతున్నాడు దాసు. కానీ ఇంతలో డిటెక్టివ్ కథలో హంతకుడి చేతిలో చిక్కాడేమా. కోపంతో కొరివిలా మారింది దాసు మొహం. ఆ కోప రసంలో మునిగి లేలతున్న దాసు చెవికి “దానూ! దానూ!” అంటూ కిందనుంచి శేక వినబడేది. ఇష్టం లేకపోయినా గదిలో శివాన్ని పక్కనబెట్టి కిందికి దిగి వచ్చాడు దాసు.

“అబ్బ ఎన్ని శేక లేసినా కదిలి రావే మిట్రా దానూ?” రామం కాస్త కోపంగా అన్నాడు.

“ఎన్ని శేక లేకావేమిట్రా?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు దాసు.

“ఓ...అరగంట కావాస్తోంది. అప్పట్నుంచీ దానూ దానూ అంటూ ఇక్కడి నిల్వైన తిన్నుకుంటున్నా...“అల వైకుంఠ పురంబులో సగరిలో” అన్నట్లుగా ఎక్కణ్ణుంచో నెమ్మదిగా సుందరవిగ్రహం

తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

(GOVT REGD).

రంగులనుమాది మోసపోవద్దు, అది తాత్కాలికము మా సువాసన “మన మోహిని హేర్ ఆయిర్” అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో తయారైనది. 80 సం॥ అవయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇదిగాక మెదడుకు బలదనము నిచ్చును. ఉన్నాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రావీయదు. “జ్ఞానక క్రి”ని కంటిమాపును వృద్ధిచేయును, కొద్దిగా నెరసివుండే ఒక సీసా రు. 5-0-0. 3 సీసాల రు. 12-0-0. సగము నెరసివుండే ఒక సీసా రు. 8-0-0. 8 సీసాల రు. 15/- పూర్తిగా నెరసివుండే ఒక సీసా రు. 7/- లు 3 సీసాల రు. 18/- లు వని చేయలేదని ఋజువుపర్చిన పూర్తి పొమ్ము వాసు చేయబడును. కోరినవారికి పూర్తి.

GENERAL LABORATORIES,
(P. W) P. O. Rajdhanwar (H. Bhagga).

సాక్షాత్కరించింది ఇప్పటికైనా” వచ్చి చాలా సేపయిందేమో చిరుబురు లాడు న్నాడు రామం.

“వినపశ్చేదులేరా రామం. రా! అలా మేడమిడికల్లాం!”

“ఊహా! నా పార్కురు పెన్ను తీసి కడచామని వచ్చాను ... బోలే డెన్ని లెక్కలు వర్క్ చేసుకోవాలి.”

“నా దగ్గరక్కడుంది! పొద్దున అప్పుడే ఇచ్చేస్తినే మేడమిడ!” దాసు ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

~~~~~

పవని నిర్మలప్రభావతి

~~~~~

“ఇచ్చావా? అయితే ఎలాపోయింది చెప్పా?” రామం ఆలోచనో పడ్డాడు.

“ఏమిటి పోయిందా?” దాసు ఫుట్టిగా అన్నాడు కళ్లు పెద్దవిచేస్తూ.

“అ! పోయిందిరా! లేకపోతే గోపాలం ఏమన్నా తీసుకళ్ళాడేమో!” రామం సందేహాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

“గోపాలం వచ్చాడా మీ ఇంటికి— ఆరి! సిగులేని గాడిద! వారం రోజుల్నుంచీ మనతో మాట్లాడకనే పోయే నే! మళ్ళీ ఎందుకు పలికావో వాడితో?” దాసు కోపంగా అన్నాడు.

“నే పలకలేదురా వాడే వచ్చాడు మా ఇంటికి. వచ్చాడా? నేరుగా మేడమిడికి వచ్చేకాడు...అన్నట్లు నువ్వు పెన్ ఇచ్చి పొయినావురా...” రామం జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ అన్నాడు. “అవును నే నప్పుడే ఇచ్చేశాను.”

నేను పైన్ను రాసుకుంటున్నానా...? వచ్చి పక్కన కూచుని “ఈ పెన్ ఎవ్వడు కొన్నావురా?” అన్నాడు. చెప్పాను. ఈ లోపల మా చెలాయి కేకసింది ఇప్పుడే వస్తానని కిందికిదిగి వెళ్ళేను. కాస్తేపటికి మేడమిడికివచ్చి వాడితో మాట్లాడాను. తర్వాత తొందరగానే “నల్లొస్తానని” చెల్లి పోయాడు గోపాలం. అప్పుడు జ్ఞాపకం లేదురా పెన్నుమాట...ఓ గంటయిన తర్వాత చూడునుగదా పేనా లేదు. నీ దగ్గరేమైనా వుండేమోనని వచ్చాను చూడు! రామం నుక్క తిప్పకున్నాడు.

దాసు మాంచి ఆలోచనో పడ్డాడు. తప్పకుండా పేనా గోపాలం కాజేసుంటాడని అతని దృఢ నమ్మకం.

దాసు మొహంవేపు మానూ రామం అన్నాడు “ఏమిట్రా దానూ! అలా ఆలోచిస్తున్నావ?”

“వాడే నీ పెన్ను దొంగిలించుంటాడురా!” దాసు దృఢంగా అన్నాడు.

రామం నవ్వాడు “హాహం! అలా అనబోకు వాణ్ణి నేనుగదా సాగనంపి వచ్చింది. చేతుల్లోగాని జేబుల్లోగాని ఏమీ లేండి!”

రామం మాటలకు దాసు నవ్వాడు. ఫుట్టిగా నవ్వాడు “కాల్చిన శివం” లో డిటెక్టివ్ నవ్వివ్వ నవ్వాడు.

రామం కాస్త కోపంగా అన్నాడు “ఏమిట్రా వెళవ నవ్వు?”

“ఒరీ ఎక్కడన్నా హంతకులు వస్తువుల్ని జేబుల్లో, చేతుల్లో పెట్టుకుంటారుట్రా?” దాసు గంభీరంగా చూశాడు. రామం అదిరి పడ్డాడు.

“హంతకు లేవరా?”

“అహ...హంతకులు కాదనుకో. దొంగ...ఎవగెలేనే?”

“అదే పోనీ వాళే రామం” అన్నాడు.

“ఇంకెవరు గోపాలంగాడే!” సమస్యను సాల్వ్ చేసిపారేస్తూ అన్నాడు దాసు.

“అయితే పెన్ను వాడే తీశాడంటావ?”

“అక్షరాలా వాడే తీశాడు. లేకపోతే గదిలో పెన్ను ఎలా పోతుందీ...అక్కడి కవ రో సారూ?” దాసు మొహంలో కొళ్ళినవర్క్ చూపెట్టాడు.

ఎటూ చెప్పలేక రామం ఊరికీ నిలబడ్డాడు.

చూతూతూ ముందుకు నడుస్తూ దాసు అన్నాడు. “మీ ఇంటికి పోదాంగా!”

రామం ఆశ్చర్యపోయాడు “ఎందుకు?”

“నీ పేనా కనిపెట్టే పూచీ వాది. కాస్త నే చెప్పినట్లు వెయ్యి, మాట్లాడుకుండా” దాసు మొహం చాలా సీరియస్ గా వుంది.

రామం మాట్లాడుకుండా నడిచాడు

దోవలో పోతున్నంతసేపూ దాసు తాను చదివిన డిటెక్టివ్ నవలలన్నీ వరసగా పైకి తెచ్చుకుంటూ వాటిల్లోని డిటెక్టివ్ లు ఏలా ఏ ఆధాగాలవల హంతకుల్ని, లేక, చోరుల్ని పట్టుకుంది నేనుకుంటున్నాడు. ఆ

అడుగుజాడలోనే తాను రామం పెన్ను తరి
కోధన సాగించాలి. సాధించాలి. ఇందులో
విజయం పొందేదో... ఇహ తన స్కూల్లో
ఎవరికి ఏ కష్టం గలిగినా, ఏ తగువుపోయినా
డిటెక్ట్ దానూ" అంటూ వస్తారు. తన దగ్గ
రికి... ఇక సంతోషంతో ఆలోచించలేక
పోయాడు. చివరకు రామాన్ని తన అసిస్టెం
ట్ గా ఉండేందుకు వప్పిదామనుకున్నాడు.
దాసు, రామం ఇంటికి చేరారు. రామం
కంటే ముందు మేడ ఎక్కాడు.

"ఎక్కడరా నువ్వు రాసుకుంటాంది?"
"అదో... టేబిల్ దగ్గరి చావమిద"

రామం చూపించాడు.
"అయితే అన్నీ బాగా వెతికావుకదా?"
"అదో... అంతా వెతికే నీదగ్గరకొచ్చింది."
దాసు మాటాడకుండా గదిగుమ్మం దగ్గర
నిల్చుని లోపలిం తా పరిశీలనగా చూస్తు
న్నాడు. అంటే పరిశోధన మొదలెట్టాడన్న
మాట.

"ఏమిటా అలాచూస్తున్నావో?"
"ఏమీ లేదులే" ఏమి తోచిందో జాగ్ర
త్తుగా దాసు గది కిటికీదగ్గరకు నడిచాడు
వంగుని.

"ఏమిటా వెళ్ళవయ్యాకనూ నువ్వు!
ఒంగుతావు లేస్తావు. ఏమిటంటే చెప్పవేం?"
రామం చిరాగా అన్నాడు.

"అబ్బ గోల చెయ్యకు. నే చెప్పినట్టు
చెయ్యమని చెప్పానా?"

దాసు జేబులోంచి భూతదం ఒకటి నైకి
తీశాడు.

"అజేమిటి మళ్ళీ?" రామం అన్నాడు.
"భూతదం" దాసు వంగి నేలమీద పరీక్ష
చేస్తూ అన్నాడు.

"నేను సరిగా కనపట్టం లేదా నీకు ఖరీదో?"
"ఈ గది చిమ్మ లేదు! ఈ గోడనా?"

దాసు రామం వేపు చూస్తూ అన్నాడు.

"ఊహా చిమ్మలేదులే. ఏ మొచ్చింది
ఇప్పుడు?"

"ఇలారా వెళ్ళ! చూడు ఈ అడుగుల
గుర్తులు నేరుగా కిటికీదాకా వచ్చి మాయ
మయ్యాయి"

"అంటే?"

"నీ పెన్ను ఈ కిటికీగుండా పోయిందన్న
మాట!"

"అయితే ఈ కాలంలో పేనాలక్కూడా
వడకవచ్చు నన్నమాట?" రామం వన్నాడు.

దాసు చిటపట లాజేడు.

"ఫీ చచ్చు పీను గా! చెప్పే పాయింట్
కాస్తయినా అర్థం కాదు. గోపాలం దొంగ
కాదు!"

"అజేకదా నీతో నే చెప్పింది. మధ్యలో
నువ్వేకదా హంతకుడినీ, దొంగనీ, కొత్త
కొత్త మాట లన్నది"

(రీ-వ పేజీ చూడండి)

ఇప్పుడు మెక్లీస్ ను యింతకు ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును

గొప్పవార్త! మీ పళ్ల ఇంతకుమునుష
కన్న కుద్రముగాను, తెల్లగాను చేయుటకు
మెక్లీస్ ను ప్రోత్సహము చేయబడినది.
అంటే ఇంకా ఆరోగ్యవంతముగ కూడా
చేయబడ్డది. మెక్లీస్ ను మీ పళ్ల ఎంత
తెల్లబడ్డవో చూడకొనుడు.

మెక్లీస్ ను తేలుపుచేయబడిన పళ్లు చాలా ఆరోగ్యవంతమైనవి. దంతక్షయము నుండి సురక్షితము

మీ పళ్లను మెక్లీస్ ను తోముకొండి. మెదడు
చల్లగాను, అనందదాయకమైన మనాసన
మీదవచిచూచెదడు తరువాత మీ పళ్ల ఎంత
తెల్లగానున్నవో చూడండి. దీనివల్ల మీ
పళ్ల పూర్తిగా కుద్రపడినవన్న వంగతి
తెలుపుదీ అవుతుంది.

మీ పళ్ల మీద ఏర్పడు జాడుపొరలో
"రైపాయిడ్స్" అను పదార్థము ఉంటుంది.
ఈ "రైపాయిడ్స్" ఎప్పుడోకప్పుడు తీసివేయక
పోయిన, దీనితోనే అప్రమేయ పళ్ల మీద
ఉండే ఎనామిల్ ను తినివేసి క్షీణద

మెదలు పెట్టించును. "రైపాయిడ్స్"ను
తప్పక తరిగిందిచేయండి, మెక్లీస్ ను తో
ఉండే ప్రత్యేక "రైపాయిడ్స్-సార్వెంటు"
"రైపాయిడ్స్"ను అహమిన్నికముగాను...
మరక్షితముగాను... శీఘ్రముగాను తొం
గించును. అదే పళ్లక్షీణతను అరికట్టుటకు
అత్యంత ప్రధానమైనది.

మెక్లీస్ ను పెరాక్సైడు బూట్ పేస్టునే ప్రతి
దినము ఉదయము, రాత్రివారి కుద్రమైన
ఆరోగ్యవంతమైన తెల్లని పళ్లను కలిగి
యుండండి.

మెక్లీస్ ను పళ్లను అతికుద్రముగా పరికుద్రపరుచును.

MTY 43 TEL

ప్రియతే మీరు నిధంగా వున్నారన్న మాట అని ఒక్కసారి వనజ, సరస్వతీ వంక చూడారు. క్రిపతిగారు.

వనజ, సరస్వతీ అనే పేర్లునుబట్టి అవకాశం అనుకునే ఆస్కారం లేక పోలేదు. కాని నిజానికి వీరిద్దరూ మూటి నూరు పాళ్లు పురుషులే. కాని కథకులవటం వల్ల ప్రేమ రూపం చాలామంది మొదట్లో కొన్నాళ్ళు స్వంత పేర్లతో చాలా కథలు వ్రాసి అందు బాటూలో వున్న పత్రికలకు పంపించేవారు. పాపం వాటిని యెంతో కష్టపడి వ్రాసేవాళ్ళు. వాటికోసం నిద్రమానుషుని అల్ప రాత్రిళ్ళు దీపాలమండలు కూర్చుని వ్రాయబోతుంటే భార్యలు "మేమిటండీ, నిద్ర పోనీసం వా యెదురుగా దీపం, మీరూనూ" అని విసుక్కున్నా సహించి వానా అవస్థలు పడి కథ వ్రా రించేసి మరునాడు తీరిగా మరో మాటు చదువుకుని భేషగా వుందని తృప్తి వశేవాళ్ళు. దీమగా పత్రికలకు పంపేవారు అందులో వనజగారికి యొక్కవ క్రిమ తీసుకునే అలవాటున్నది. కథ పత్రికకు పంపించిన మరు రోజునంచి స్నేహితులకు ముట్టా లకు "నేళలానా కథ రాశాను - ఫలానా పత్రికలో ప్రచురించింది. ఫలానా రోజుల్లో చూసినదవరే" అని చాటుకునేవాళ్ళు. అలా యింకా వరుస తుంది - వివరవ యివ్వాలో లేదో అని అనుకుంటుండగా పోషా జవాబు తిరిగి తెచ్చి యిచ్చే వాడు ఆలోచన పాలా, ఇలా తిరిగివస్తున్న కథలు యొక్కవై యొక్కవై వివరకు వీరిద్దరూ పేరుమార్చుతో మరో పంపించటం మొదలెట్టారు అనే కథల్ని. అనే పత్రికలు అనే కథల్ని పేరు మార్చుతో ప్రకటించి యీ పురుష స్త్రీలకు ప్రాత్యాహా మి వ్యటం మూలంగా యానాడు వనజ, సరస్వతీ, ఘరానా కథకులై వెలుగుతున్నారు.

"నో, నిధంగా వున్నాం" అన్నాడు వనజ, సరస్వతీ.

క్రిపతిగారు సిగరెట్ తీసి తనొకటి చురిగించి, వాల్చిదరికి చురివకటి యిచ్చారు. వాళ్ళు సిగరెట్లు కొల్పోతున్నారు.

"ఇక్కడినుండి" అని క్రిపతిగారు మొదలెట్టారు. "మాప్రాళ్ళో మా యింటి ప్రక్కవ రాఘవయ్య గారని ఒక్కయన వుంటే వారు. వారికి సరిగ్గా నా వయస్సే వున్న వక కొడుకు వున్నాడు. వాల్చింటి ప్రక్క యింట్లో వక వకలుగారు వుంటే వారు. వారికి వలుగురు పిల్లలు. అందులో రాధ అనే అమ్మాయి పెద్దది. రాఘవయ్యగారి కొడుకు మురళి, వకలు గారమ్మయ్య రాధా యిద్దరూ ప్రక్కయింటి పిల్లల వటం వల్ల కలసి మెలసి ఆడుకుంటూ చదువుకుంటూ వుంటే వాళ్ళు చిన్నప్పుడు. పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు. వాల్చిద్దరు వకరి వకరు

గాథంగా ప్రేమించుకున్నారు. ఒకళ్ళని విడిచి వకళ్ళు బ్రతుకే ను. ను కథ వున్నాయి. చివరకు పెళ్లి చేసుకోవాలనుకున్నారు. కాని అదృష్టం వావుండక రాధకు పేరేసంబంధానికి వెళ్ళియిపోయింది. తరువాత మురళి జాలాలోజులు విచారించాడు నిరాశతో. చివరకు మరెవరినీ తండ్రిగంటా చేరాడు" అంటూ ఆపి చివరిదాకా కాలి పోతున్న సిగరెట్ పీకు అవతల కిటికీలో గుంతా బయట పోరేకాడు క్రిపతి. వనజ సరస్వతీ 'ప్రా, తర్వాత' అని గట్టిగా చివరి దను వీర్చి సిగరెట్ పీక్చి అవతల పోరేకాడు.

మళ్ళీ క్రిపతి మొదలుపెట్టాడు: "మురళి ఖాదోగంటా చేరటానికి మధరానువేశాడు. ఆఫీసుకొడు. తనచేరి పనిచేయ్యాలన్న పెత్తన్ మావరెంబెండెంట్ గారిని కలుసుకోటానికి మరో గదిలో కొడుకు. మావరెంబెండెంట్ గారిని చూడటానికి మరళి

ఆయనాగూడా కొంచెం అల్పిర్యబోయాడు వాల్చిద్దరూ చిన్నప్పుడు మురళి వాళ్ళ ప్రాళ్ళో యెరిమెంటరి స్కూలులో చదువుకున్నారు. తరువాత మావరెంబెండెంట్ తండ్రి రెదిన్సు ఇన్ స్పెక్టరు అవటం వల్ల మరోవూరు ప్రాన్ స్వరై వెల్లిపోయాడు చిన్ననాటి మిత్రులు తిరిగి అనుకోకుండా అప్రయత్నంగా కలుసుకోవటం యిద్దరి ఆనందాన్నిచ్చింది. అందుకని" అయింకా క్రిపతి చెప్పబోతుండగా మురళిని కొలిస్తూ గదిదొరకేదా తనింట్లోనే వుండమని మావరెంబెండెంట్ గారు అది అతన్ని వాళ్ళయింటికి తీసుకు వెళ్ళివుంటారు సంతోషంగా" అని మిగతా వాల్చి ప్రార్థించాడు.

సరస్వతీ, వనజ చెప్పింది యెంతవల్ల నిజమో తెలుసుకోటానికి క్రిపతి ముఖంలో తేజోవృద్ధి అత్యంత చూస్తున్నాడు.

కథకులూ

క్రిపతి "అవును, అంతే. అలా మురళిని తనింటికి తీసుకెళ్ళాడు" అన్నాడు.

వనజ విజయగర్వంలో సరసవంక చూశాడు.

"పొద్దుపోయాడా? మిత్రులిద్దరూ తమ చిన్ననాటి నివయాల్ని తలుచుకుంటూ కొలం గడిపారు. తరువాత యిద్దరు భోజనాలకు లేచారు. ఇద్దరూ పిట్టలమీద కూర్చున్నారు. మురళి, మిత్రుడు చెవుతున్న మాటలకు 'హా' కొడుకున్న వాడల్లా ఒక్కసారిగా" అని యింకా క్రిపతి చెప్పబోతుండగా సరసగారు "మిత్రుని భార్యని మూసేసరికి మురళి కొయ్యభారీపోయాడు ఒక్కక్షణం" అని అందించాడు.

వనజ "ఆ చరిత్ర మిగిలివరకే తెల్సా" అని అడిగాడు సరసగార్ని. "ఈ మాత్రం ఊహించలేకపోలే మనం కథలు వ్రాయటం మొదలు" అంటూ వనజకు సమాధానం చెప్పి, తన చెప్పింది 'అవునో-కాదో' తెలుసుకోటానికన్నట్లు క్రిపతి వంక చూశాడు సరస.

క్రిపతి "నిజమే మారనన్నట్లు మురళి ఒక్కక్షణంపాటు కొయ్యభారీపోయాడు. తన మిత్రుని భార్య తన చిన్నప్పటి రాధ, తనని ప్రేమించినరాధ, తన పేనుకొంటామనుకున్న రాధ, తనను చేసుకోమని అన్న రాధ." అన్నాడు.

సరస, వనజగారు తమ స్వంత జేబుల్లోంచి సిగరెట్లు తీసి వెలిగించారు. క్రిపతి గారు పాకేవంక ఒక్కక్షణం చూసి తన జేబులోంచి సిగరెట్ తీసి తనూ వెలిగించాడు.

"భోజనాలయినయ్యే" అంటూ మళ్ళీ మొదలెట్టారు క్రిపతి. "ఇద్దరు మిత్రుల్లా వాకిట్లో కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటూ శాంతిగా లాలు వేసుకుంటున్నారు. అంతలో వాళ్ళ అసలు జవాబు రావులు వచ్చాడు.

"ఎందుకరా వచ్చావ్" అన్నాడు మురళి మిత్రుడు.

"పి. ఎ. గారు ఇంకో అరగంటలో ఆఫీసుకు వస్తారట. తమర్నిగూడా రమ్మన్నారండి" అని చెప్పిపోయాడు రావువులు.

"అయితే నువ్విప్పుడు ఆఫీసుకెళ్లా" అడిగాడు మురళి.

అ. వెళ్ళాలి. నచ్చేటంతపనివుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు తెల్లవారుతుంది కూడా. అటాంటప్పుడు కాఫీగూడ తాగి రావటం అలవాటు ప్రాద్దున్నే." అన్నాడు మిత్రుడు.

"మరి కొంచెం నేపటికి మురళి మిత్రుడు బట్టలు వేసుకుని ఆఫీసుకు పోతూ "నీకు మేడమీద పక్క వేయించాను. నే నచ్చేటప్పటికి ప్రాద్దుపోతుండేనా, పెందలాడే పడుకో" అని వెళ్లిపోయాడు," అని ఆహూతి క్రిపతిగారు.

"ఇక మీరు చెప్పవలగ్గేదు. నేను చెప్పాం" అన్నాడు సరస.

"ఇదేనా-ఇంకా ఎంత పెద్ద సమస్య అనుకున్నా" అన్నాడు వనజ. క్రిపతి "సరే-అయితే చాలా క్లుప్తంగా త్వరగా, చెరో కాయితంమీద పూర్తిచేయండి కథను" అన్నాడు.

వనజ, సరసగారు జంటనే తెలకాయితాల్ని తీసుకున్నారు. చెరో కొత్త సిగరెట్ తీసి వెలిగించారు. ఆ విధంగా నిశ్శబ్దంగా కూర్చుని వ్రాయటం మొదలుపెట్టారు కథ చివరి భాగాన్ని. కొంతసేపయిన తరువాత యిద్దరూ "వాళాం" అన్నారు.

క్రిపతి "అయితే యిలా యివ్వండి." అని యిద్దరిద్దరినీంచి కొయితాలిరుసుకున్నారు. మొట్టమొదట వనజ వ్రాసిన కాయితం తీసి చదవటం మొదలెట్టాడు క్రిపతి.

"మురళి మేడమీదకెళ్ళి పక్కమీదపడుకున్నాడు. ఎంతసేపటికి నిద్ర పట్టలేదు. అటాయిటూ పొర్రాడు చాలాసార్లు. తలంతా ఏదో ఆలోచనలతో నిండిపోయింది. కిటికీలోగుండా ఆకాశంలోకి చూశాడు. చందమామను కారుమట్టు కప్పివేస్తోంది. తను సిగరెట్లు వెలిగించాడు. అటాయిటూ పచ్చాడు చెకాడు. వృద్ధయం ఘోష పెడుతోంది. చికాకు మరింత ఎక్కువయింది. ఆకేశం పెక్కి చిందటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. క్షాని వరాలు గట్టిగా పట్టుపట్టాయి. మళ్ళీ పడుకున్నాడు. నిద్రరా లేదు. కాళ్ళు అడించాడు. జాటులోకి చేయూర్చి తలగట్టిగా పట్టుకున్నాడు. ఆలోచనలు పరుగెట్టి పోతున్నాయి. ఆకాశంలో మళ్ళీ కిటికీలోంచి ఐద్రుణ్ణి చూశాడు. చంద్రుడు కనిపించటం లేదు, మట్టు పూరిగా కప్పివేసింది. గది తలుపులు తెరిచాడు. నెమ్మదిగా చికాటిలోనే మెట్లు దిగుకున్నాడు. మెట్ల వంపుదగ్గర గన్నేరు చెట్టుమాటున ఏదో కదలిక అయింది. ఆగిపోయాడు మురళి

★ క థ లూ, క థ కు లూ ★

అనుమానంతో, ఒక్క మెట్టు మళ్ళీ కిందకు దిగాడు. గన్నేరుచెట్టుక్రింద రాధ నుంచి వుంది. పగిలి ఆశ్చర్యపోయాడు. కాని ఏం మాట్లాడలేకపోయాడు. రాధకూడా మాట్లాడాలని ప్రయత్నించి నా పలకరించ లేకపోయింది. చివరకు మురళి 'రాధా' అన్నాడు. రాధ మారుపలుకలేదు. ఇద్దరూ చెటో అడుగు దగ్గరకొచ్చారు. 'మనం చిన్నప్పుడు ఎంతో అనుకున్నాం - ఎంతో ఆశించాం - ఎన్నో కలలు కన్నాం' అన్నాడు మురళి. "అవును" అంది రాధ ముక్త సరిగా చివరికి.

"కాని భగవంతుడు చిన్న చూపు

చూశాడు. తలవాతలు మారిపోలే మనమేం చేయగలం. విధిని ఎదిరించలేకపోయాం, చివరికి చెరోక దారి అయినాం—కాని" అన్నాడు మురళి ఉద్దేశంగా.

"కాని—నీవు పెళ్లి చేసుకున్నావా" అంది రాధ.

"దానిసంగతి అలావుంచు—యితవరకు లేదు—కాని" మళ్ళీ మురళి సగంలా ఆపాడు.

"కాని—వీధి చెప్పదలచి ఆపేశావేం" అంది రాధ బాధగా.

"ఏం లేదు. చివరిసారిగా నా చిన్నప్పటి రాధగా నిన్ను పలుకరించాలనిపించి వచ్చాను. అదృష్టవంతుణ్ణి అన్నాడు.

"అంతవరకే నేనూ కోరింది—యిత చివరిసారి" అంది రాధ.

"అవును. ఇదే చివరిసారి. ఇంతటితో మన చిన్నప్పటి కథల జ్ఞాపకం సమాధిచేయ బడాలనే నా కోరిక. నువ్వదృష్టవంతురాలివి రాధా! నా మిత్రుడెంతో మంచివాడు.

ఇక నించి నిన్ను నాతోబుట్టువుగా చూచుకుంటాను. ఇట్లా నిన్ను అర్ధరాత్రి ఒంటరిగా కల్సుకోటానికి ప్రయత్నించినందుకు తుమించు" అని మైమరిచిపోయాడు.

"నువ్వు నిజంగా నుంచివాడివి. నేకోరింది అంతవరకే—ఇక మనం, మన పూర్వ చరిత్రను మరచి మామూలు మిత్రులు మల్లే బ్రతుకుదాం" అంది రాధ.

తర్వాత కొంచెంసేపు మానంగా వుండి యిరువురు ఎవరి కయిననుంది

మీ ఉద్యోగమేమి?

వ్యాపారియా, వ్రాసుసామానులు తయారు చేయు

వారా...ఎలెక్ట్రిషియనా., మెకానిక్కా...హాబీయిస్టా?

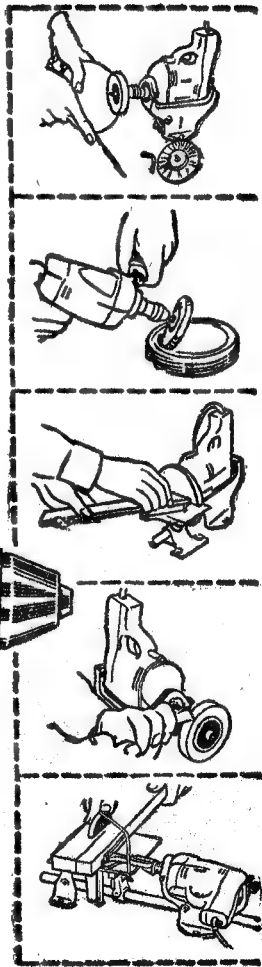
అయితే మీ కళ్ళవనకమైనది 'ఉబ్బుకబ్బు'—దృఢమైన, కత్తి వంకమైన ఇంతకు ముందు ఎన్నడూ లభించని మీ కత్తికి తగిన అరేడులో దొరకుతుంది. ఎలెక్ట్రిక్ డ్రిల్లు.

'ఉబ్బుకబ్బు' డ్రిల్లుతో ప్రారంభించి మీ కర్మాగారమును ఇతర విద్యుద్ధక్తి చే పనిచేయు పనిముట్లతో నింపుడు.

'ఉబ్బుకబ్బు.' డ్రిల్లింగ్, పారిషింగ్, సాయింగ్, మతీయు చేతి పనిముట్లతో చేయుట వంట కలుగు అంశాల, ఇటుకులను లేక చేయుచున్నది. అది బహు వ్యాపకమైనది, తేలికైనది మరియు ఉపయోగించుటకు ములమైనది. మీరు తక్కువ శ్రమతో ఎక్కువ వంతు లొంద గలదు.

Wolf Cub

రాలీన్ ఇండియా లిమిటెడ్.

320, లింగిచెట్టి స్ట్రీట్, మదరాసు. బొంబాయి. కలకత్తా. ఢిల్లీ.

“లకు వాళ్లు వెళ్ళారు” అని నజ వ్రాసిన కాయితాన్ని చదివి మడిచి అవతలపెట్టి మళ్ళీ సరస వ్రాసింది చదవటం మొదలెట్టారు శ్రీపతిగారు.

“మరళికి నిద్రపట్టలేదు! ఏవో... తీరని వ్యధ... మనసులో వుంది! ఎన్నో బట్టో పూదయంలో జీవించిన ఆలోచనలు... ఒక్కసారి కట్టలు తొడుక్కోటానికి ప్రయత్నిస్తున్నయ్! మరళి దుర్బలుడు కావటం వల తీరం అతనిపై విడిసించుకుంది! గబ గబా మరళి... అదంతా నుంచుని... ముఖం చూచుకున్నాడు! ముఖం చెమట బిందువులతో... గజబిజగా... వుంది! ఏవో... గంభీరంగా కన్నడుతున్న... చిన్న మనస్సుతో... తలుపు తెరిచాడు! బయట... ఉరుములు ఉరుముతున్నై... గాలి జోరున పిస్తోంది... వర్షం... చిన్న చిన్న తుంపరలుగా ప్రారంభించింది... మరళి దొంగలాగా మేడమేటు దిగి నెమ్మదిగా... తలుపు తిట్టాడు! ఒకటి రెండుసార్లు... తలుపు తట్టి తరువాత... తలుపు తెరువబడింది! లోపల రాధ కనిపించింది... ఒక్క క్షణం ఏం మాటాడలేకపోయాడు మరళి... చివరకు “రాధా” అన్నాడు... అణచుకున్న ఆశ కింతో! మరో క్షణం తరువాత “ఎందుకు వచ్చారు” అంది రాధ శివలాగా!!

“ఎందుకా—ఎందుకా?” అని తన హృదయాన్ని తడుముకున్నాడు మాటలకోసం మరళి!

“ఆ—ఎందుకు” అడిగింది రాధ మరింత గంభీరంగా...

“ఎందుకా—వచ్చాను—ఆఖరిసారి నిన్ను—నిన్ను కలుసుకుని హృదయంలోని బాధ చెప్పటానికి—నువ్వు నన్ను మోసంచేశావ్... ప్రేమించానని ఆశపెట్టావ్! నన్ను ఊరించావ్! చివరకు నన్ను నడిసముద్రంలో ముంచి... ఏ కాకిని చేశావ్! వేరొకరిని పెళ్ళాడావ్! నీకోసం... నీకోసం...”

“నే నేం మోసంచేశాను? మోసం చేసింది నేను కాదు... నువ్వు... చిన్నప్పటినుంచి నన్నే చేసుకుంటా నన్నావ్... కాని సమయం వచ్చేసరికి మీ వాళ్ళకు చెప్పే ధైర్యం లేక పూరు వదిలివెళ్ళావ్... నువ్వే నన్ను మోసం చేశావ్... నాకోసం, నీమాట నిలబెట్టుకోటంకోసం ఏం చేశావ్—” అంది రాధ. రాధ ఉగ్రురాలయింది!

“ఏం చేశానా... నీ పెళ్ళి విషయం నాకు తెలీదు. నెలవులకు యింటికొచ్చేసరికి పెళ్ళయిందన్నారు. తరువాత యింకేం చేస్తాను. నీకోసం విచారించాను... విలపించాను... మరచిపోదామని ప్రయత్నించి విఫలమయి... చివరకు నిద్రాహారాలు మాని... చివరకు మతిపోయి ఆరోగ్యం చెడగొట్టుకుని పిచ్చి

వాడిలాగా... డిక్కులేనివోడిలాగా తిరిగాను!”

“మంచిపని చేశావ్... మతి లేకపోవటం వల నే ఆవిధంగా చేశావ్... లేకపోతే నాకు పెళ్ళియింకా తెవారింటికి వెళ్ళింతరువాత నన్ను గురించి ఆలోచించటం... నిద్రాహారాలు మానటం... విలపించటం... మతి పోగొట్టుకోటం చేసికీ? అవును నీకు మతి వుంటే... మొదట ధైర్యంతో మీవాళ్ళతో చెప్పేవాడివి... నిజంగా నే నీకు మతి లేదు... నీకు మతిపోయింది... నా పెళ్ళి అయింతరువాత నావల్ల కాదు... నీకు పుట్టుకతోనే మతి లేదు” అంది రాధ.

“లేదు... నన్ను హేళనచేస్తున్నావా... నువ్వు... నువ్వు...” అని పెద్దగా అరవబోతుండగా.

“మర్యాదగావెళ్ళిపడుకో... నీబోటివారికి ఆశ్రయమివ్వటం చూవారి మంచితనం వల్ల. ముందు నువ్విక్కణ్ణించి వెళ్ళు” అంది రాధ గర్జిస్తూ!!

వెళ్ళిన... నాకు లేని కుఖం నీకు ఎందుకుండా— వీలేదు - నువ్వు నాలాగా విలపించాలి - తలనెలకు బాదుకు చావాలి” అని మరళి లోపలికి అడుగు వేయబోతుండగా...

రాధ “ఫీ!” అంటూ తలుపులు దిగ్భీమని వేసేసింది!!

తలుపు సందులో మరళి చిట్కినవేలు పడి నలిగింది! “అబ్బ” అన్నాడు!

చివరకు ఉక్రోశంతో, నిరాశతో... తనగదిలో కొచ్చాడు... వానలో తడుస్తూ... సామ్యస్థితి అర రాత్రికి నిద్రపోయాడు... అంటూ శ్రీపతిగారు సరస వ్రాసిన కథ చివరి భాగాన్ని చదివారు.

శ్రీపతిగారి ముఖం గంభీరంగావుంది. సరస వనజగారు శ్రీపతి ముఖకవళికలబట్టి ఏ కథ ముగింపు నిజంగాజరిగిందో తెలుసుకుందామని పద్మతాపత్రయం వృధా అయింది.

చివరకు శ్రీపతి “నేను జరిగిన కథ చెపుతాను వినండి” అని మొదలెట్టారు. “మరునాటి ఉదయం మురళిని కాఫీకి పిలవటానికి పనిమనిషిని పైకి పంపించాడు మురళి మిత్రుడు. మురళి కాఫీత్రాగటానికి క్రింద కొచ్చి కాఫీ తాగుతూ.

“రాత్రి ఎన్నింటలకు వచ్చావ్” అన్నాడు.

“ఒక గంటలో తిరిగివచ్చాను. మా ఆఫీసురు ఆఫీసులో పనిచేయటానికి రాలేదు. ఇవ్వాలి కాక్టెయిల్ వెళ్ళిబోతూ ఏవో కొన్ని విషయాలు చెప్పటానికి పిలిపించాడు. అంతే. అందుకే నే అంత త్వరగా రాగలిగాను.”

“పోనీ, వచ్చింతరువాత పిలవక పోయావ్ సరదాగా సినిమాకన్నా వెళ్ళే వాళ్ళం” అన్నాడు మురళి.

పిలిచాను. నాలుగయిదు సార్లు తలుపు తట్టి పిలిచాను. కాని నువ్వు లేవలేదు. గుట్టు పెట్టి నిద్రపోతున్నట్లున్నావ్. సరే పోనీ, ప్రయాణంబడతామిద పడుకొని వుంటావ్ అని తిరిగివచ్చాను.” అన్నాడు మిత్రుడు.

“అబ్బ అంతనిద్ర పోయానన్నమాట. నాకు రాత్రి పడుకోటానికి మంచం మీదకు వెళ్ళటం జాప్యమైంది. మళ్ళీ కళ్ళు తెరిచే సరికి తెలారింది” అన్నాడు.

“అయితే మాగడిలో హాయిగానిద్రపట్టిందన్నమాట,” అంటూ “లే, మళ్ళీ బజారు వెళ్ళి వద్దాం” అన్నాడు, మిత్రుడు,” అని శ్రీపతిగారు ఆపేసి “ఇంతకూ ఆమురళిని నే నే. కాని ఆనాటి రాత్రి నాకు ఎలాంటి అభిప్రాయాలు, ఆలోచనలు లేకుండా హాయిగా నిద్రపట్టింది.” అంటూ సిగరెట్లు అందిచ్చాడు. వనజ, సరసగారు తెలుసుకొలేసి సిగరెట్లను గబగబా పీల్చుతున్నారు. పొగయిద్దరి ముఖాల్ని కప్పివేసింది.

కాని కథ చెప్పిన శ్రీపతిగారు కూడ కథకులే.

ఆ చెడు దగ్గును ఆపుటకు

పెప్సెను సేవించుడు

దగ్గు, జలుబు, గొంతునొప్పి, రొమ్మ వడినను, ఇన్ ఫ్లుయెంజ మరియు ఇతర గొంతు, గుండె జబ్బులు, గుండెకు, డిబెరి తిత్తుల ప్రమాదకరంగా అమిర శ్రమను గలిగించును. పెప్సో రక్షణ విమర్శించండి. పెప్సోని శుభవకర, అంటు బిరోరక బాషరసరములు, దగ్గును ఆపును, చుంటో గూడన వాపును రహిత మొనర్చి, రేగిన నొప్పిని శుభవకర, ప్రమాదకర శ్రమను నశపఱచును. పిన్నలు, పెద్దలు కూడ సేవించ వచ్చును. ఇందు హానికర ఓషధులు లేవు.

PEPS

పెప్స గొంతు మరియు గుండె అంటు నిరోధక దిక్కు

FPY-39-TEL

నోల ఎల్. డి. రి. డి. సెం. మా, 86, నైపునాయక్ విధి, మద్రాసు.

డిబెర్టీవ్ సిరియల్

_____

11-11

100-443886-100

171

కృష్ణమోహన్ కి తూటా దబ్బతిగిలిన కొంతసేపటికి గస్తీ పోలీసులు అక్కడికి రావటం తలపించింది. వాళ్లు కొరు ధగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి, కృష్ణమోహన్ మోటారు కొరు స్టీరింగ్ చక్రం ఆనుకునిపడిఉన్నాడు. అతడి పక్కన కమలాక్షి, మధునూదన్ నిలుచుని చూస్తున్నారు. వాళ్ళికి కొంచెం దూరంలో ఒక రివాల్వర్ కనపడింది. దానిలో ఒక తూటా మూత్రం కాల్చినట్టు కనపడింది. గస్తీ పోలీసులు వాళ్ళని ప్రశ్నించారు. రివాల్వరు కాల్చు విషయం ఏమీ తెలియదనీ, దానితో వాళ్ళకు ఎలాటి సంబంధం లేదనీ చెప్పారు. అంతకుమించి వాళ్లు ఏమీ వాళ్ళాలంలో చెప్పలేదు.

పది నిమిషాల తరువాత ద్రాక్షపల్లె రసం తెచ్చి ఇచ్చింది నర్సు. ద్రాక్ష రసం త్రాగాను. పత్రికలో చదివిన వార్తనుగురించే ఆలోచించడం ప్రారంభించాను.

నన్ను రివాల్వరుతో ఎవరు కాల్చింది ఊహించటానికి నేను ఎక్కువ శ్రమ పడలేదు. కమలాక్షి రివాల్వరు పేల్చిందని అనుకుంటారు. లేకపోతే, అనూయవల ఆ పని మధునూదన్ చేసివుంటాడని అనుకోవచ్చు.

కాని నాకు అటువంటి అనుమానాలు కలుగలేదు. నామీద ఎవరు రివాల్వరు కాల్చింది నాకు తెలుసు. ఆ సమయంలో నేను ఎవరిని కలుసుకోవలసిందీ, నేను అక్కడికి వచ్చే విషయం ఎవరికి తెలిసింది కూడా నేను ఎరుగుదును. కోమలం తన మార్గంలోనుంచి నన్ను తొలగించటానికి ప్రయత్నించటంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

పీళ్ళు ఇదియూ అప్పుడు అక్కడ ఏం చేస్తున్నారు? ఎందుకు వచ్చారు? ఆసే ప్రశ్నలకు సమాధానంకోసం నేను ఆలోచించాను.

మధునూదన్ రాత్రిళ్ళు అక్కడికే నా వెడతాడేమో అనే ఆలోచనతో అతిడికి తెలియకుండా ఆమె వెనకనుంచి రావచ్చు కాని మధునూదన్ ఎందుకు వచ్చాడు? అతడు ఆ సమయంలో అక్కడికి రావటానికి సరిఅయిన కారణం కనపడలేదు.

ఎంతసేపు ఆలోచించినప్పటికీ, నేను లేలికగా బయటపడతాననే ధైర్యం నాకు కలగలేదు. నేనుచేసిన సేరం నాకు తెలుసు. కాని కమలాక్షి ఈ విషయంలో చిక్కు

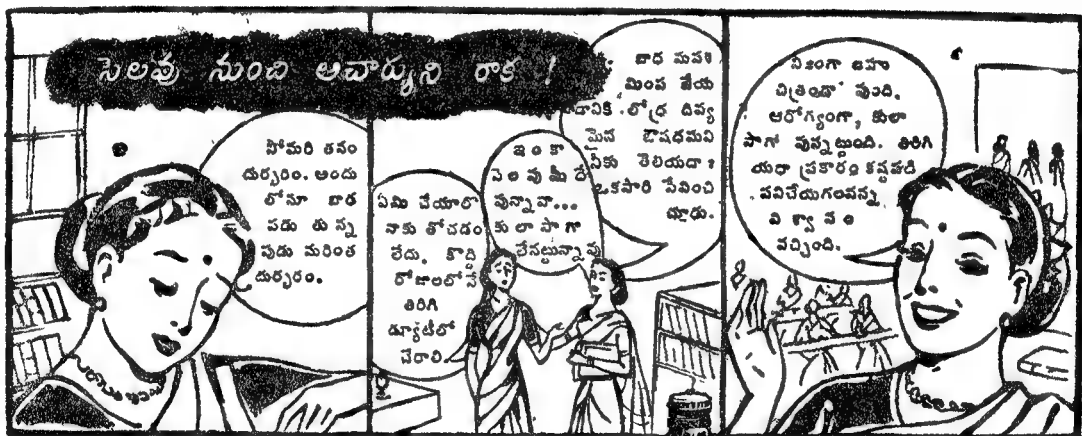
కుంది. నాకు ఆమె విషయమై ఆందోళన కలిగింది.

మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు పాంవ్య వచ్చాడు. బల్లమీద వున్న పత్రికను ఆయన తీసుకొని చదివి తిరిగి అక్కడ పెట్టాడు. ఆయన తనకుర్చీ నా మంచం దగ్గరకు లాక్కుని కూర్చున్నాడు.

“నేను తిఫీసుకు వెళ్ళాను. అక్కడ కొన్ని తొందర పనులు చూసుకొని, వచ్చాను,” అన్నాను.

జవాబు చెప్పాలనిపించలేదు. అందుకని విని వూరుకున్నాను.

“కృష్ణమోహన్, పీళ్ళు తెలియని కొత్త విషయాల కొన్ని నీతో చెప్పాలనివచ్చాను. విను. నిన్న రాత్రి రివాల్వరుతో నిన్ను కాల్చిన మధునూదన్, డాక్టర్ చంద్ర శేఖర్ ని కూడా హత్యచేశాడు. అతడి విషయంలో నే మారు అనుమానం వుంది. అతడి వల ఏమైనా తెలుస్తుండేమోనని ప్రయత్నం చేశాము. ఇతర త్రాకుండా ఆధారాలు సేకరించి పరిశోధిస్తున్నాము. డాక్టర్ చంద్ర శేఖర్ శేసులూ అతిడికి ప్రధాన పాత్ర వుంటుంది,” అన్నాడు పాంవ్య.

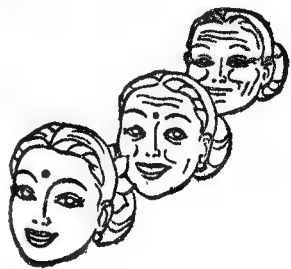
57 ఏళ్ళగా వ్యాతి గాంచినది.

లోద్రలో హనికరమైన వేపి లేవు. ముఖపదమైన జీవితానికి ఆరోగ్యాన్ని చేకూర్చడానికి అది గట్టి ముందు. కెమిస్టు లందరి వద్ద దొరుకుతుంది.

లోద్ర స్త్రీల దివ్యపదం

కేసర్ కుటిరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

రాయపేట - వరదాపు - 14.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మునకు ఏ శైలి: నీ తారాంజన రత్నోర్పు, మెయిన్ రోడ్, నిజయవాడ.

అ ప ర బు ద్ధి

“ఇది నిజమేనా?”

“సందేహం దేనికి? అసలు నేను యీ సంగతి నీతో చెప్పాలనుకున్నాను. కాని మన మేనేజింగు డైరెక్టరు ఈ విషయాలన్నీ రహస్యంగా వుంచాలనీ, మన ఏజంటుకు కూడా తెలియపరచకూడదనీ, నాతో గట్టిగా చెప్పాడు. అందుకే, ఇంతకుపూర్వం నేను నీతో కూడా ఈ విషయం చెప్పలేదు. ఆ రోజున నీ ఎడట మేనేజింగు డైరెక్టరుతో నా అభిప్రాయం బలపడి చెప్పలేదు? ఇది మామూలు విషయం కాదనీ, నాకు యేదో బలీయమైన అనుమానం వుందనీ అనలేదా?”

“ఇంకా ఏం తెలిసింది?”

“నీ సాంతకం పెనీ రికార్డులు, వ్యవహారాలు పరిశీలించారు.”

“అలాగా?”

“మేనేజింగు డైరెక్టరుకు, నాకు నీవీద కంప్యూటర్ మైన విశ్వాసం వుంది. ఈ కేసులో మా ఇద్దరికీ నీవీద ఏకాభిప్రాయం కుదిరింది. మధునూదన్ వ్యవహారం నీకు తెలిసి వుంటే, నీవే మాతో చెప్పేవాడివి. ఆ విషయం మాకు ఇవ్వాలి ఈ సంఘటనతో బయటపడింది. ఈ కేసుకు అనేక ఆధారం.”

“అతడు అప్పు తీసుకున్నాడు.”

“అతడు అప్పు తీసుకోవటంకాదు మనకు ప్రధానమైనది. చంద్రశేఖర్ భీమాపట్నా నీవు తీసుకువెళ్ళిననాడు, అతడు నీ ఆఫీసుగదిలో ఉన్నాడు. అవునా?”

“నాకు ఆ విషయం బాగా జ్ఞాపకంలేదు.”

“మాకు నమ్మకంగా తెలుసు. నీ కంపెనీ మేనేజరును అడిగి, అక్కడి రికార్డులనుమాని ఈ విషయం మేము రూఢిచేసుకున్నాము! అప్పుడు నీ గదిలో మధునూదన్, కమలాక్షి ఇద్దరూ ఉన్నారు. దీనివల్ల, తరువాత జరిగిన సంఘటనలతో సమన్వయం చేయటానికి మాకు ఆధారం దొరికింది.

“ఏమిటి ఆ ఆధారం?”

“డాక్టరు చంద్రశేఖర్ తాను భీమా చేసిన విషయం ఇంట్లో ఎవరితోనూ చెప్పలేదనే సంగతి నీవుకూడా ఎరుగుదువు. అతడి సెక్రటరీని విచారించి ఈ విషయమై ఒక నిర్ధారణకు వచ్చాము. కాని అతని కుటుంబంలోనివాళ్ళకు ఈ విషయం తెలుసు.”

“ఆ సంగతి నాకు తెలియదు.”

“డాక్టరు చంద్రశేఖర్ భీమాచేసినవిషయం అతడి ఇంట్లో అందరికీ తెలుసుననే అంశం, చివరికి ఇప్పుడు నిర్ధారణ అయింది. ఈ ఆధారం చాలు.”

“ఏ న్యాయస్థానమైనప్పటికీ, తనకు తెలిసినట్లే భావించి తీర్పు ఇస్తుంది,” అన్నాను.

“నేను న్యాయస్థానంకాదు. నా అనుభవంవల్ల, పరిశీలనవల్ల తెలుసుకున్న విషయాలు ఒకసారి సమగ్రంగా ఒక్కొక్క సంఘటనను తరువాత జరిగిన సంఘటనలతో సమన్వయంచేసి నా అభిప్రాయాన్ని గురించి పునరాలోచన చేసుకుంటున్నాను. నాకు అంతరాత్మపై విశ్వాసంవుంది. నా అంతరాత్మ చెప్పే ఆధారాన్ని పురస్కరించుకుని విచారణ జరపాలని కోరుతాను. నా అనుమానానికి సహేతుకమైన ఆధారం దొరకాలి. అన్నిటికంటే మరొక విచిత్రం! అతడి కూతురికి కూడా ఈ కేసులో సంబంధం వుంది.”

“ఎవరికి? కూతురుకా?”

“అవును. కమలాక్షి, డాక్టరు చంద్రశేఖర్ కూతురు. ఆమెకూడా అప్పుడు నీ ఆఫీసులో వుంది. కూతురు, తన తండ్రిపై జరిగే హత్యాప్రయత్నంలో చేరుకుందని నేను చెప్పటం నీకు విచిత్రంగా కనబడవచ్చు. కాని ఈ కేసులో అలాగే జరిగింది.

డబ్బుకోసం, ఇటువంటిపనులు ప్రపంచంలో అనేకం జరుగుతుంటే.”

“నేను నమ్మను.”

“నీకే తెలుస్తుంది. ఈ కేసు విచారణకు వచ్చినపుడు, వాళ్ళకి నీ సాక్ష్యం అవసరం. నాకు తెలుస్తూనేవుంది; కాని...”

“కాని ఏమిటి?”

“వాళ్ళని గురించి నీకు ఏమి తెలుసని, వాళ్ళు నిన్ను త్రోవగాంచి తొలగించటానికి ప్రయత్నిస్తారని? వాళ్ళు కేవలం సమయానికి నీ ఆఫీసు గదిలో వుండటం చాలగు. ఇంతకంటే బలవంతమైన ప్రయోజనం వుండితీరాలి. ఏమిటది?”

“ఏం లేదు. అటువంటిది ఏదీ వుండటానికి అవకాశంలేదు.”

“ఏదో వుండితీరాలి. ఇంకా మనకు కొద్దిగా వ్యవధివుంది. జాపకంచేసుకో!”

ఇప్పుడు పాంప్య ఆవేళంతో మాట్లాడుతున్నాడు. అతని చేతులు నా మంచంమీద ఉన్నవి. అతని ఉద్దేశానికి నా మంచం కడులుతుంది. రెండునిమిషాల తరువాత అతడు లేచి నిలుచుని సిగరెట్టు వెలిగించి, గదిలో పచ్చాచేయిలం ప్రారంభించాడు.

“మనకు పున్నవ్యవధి కొద్దిరోజులు మాత్రమే. కనీసం ఒక వారంరోజులపాటు కట్టుకట్టి నేగాని, నీవు తిరిగి లేచి విచారణ నాటికి రాలేవు. మనకు ప్రస్తుతం కావలసింది వ్యవధానమే. పీల్చిద్దరిని నిర్బంధంలో వుంచిన పోలీసులు నయాన, భయాన దండించి కొన్ని విషయాలు పీల్చివల్ల తెలుసుకుంటారు. ముఖ్యంగా అతడి మాతరుకమలాక్షి వెంటనే బయటపడాలి. అప్పటితో మనపని లేటికే అవుతుంది. మనం దీనికోసమే ఎదురుచూస్తున్నాము. మరికొన్ని సంగతులు ఈ రాత్రికే తెలియాలి.”

నేను కళ్ళుమూసుకున్నాను. నా కళ్ళముందు కమలాక్షి కనపడనట్లు తోచింది. పోలీసులు ఆమెను కొరడాలతో కొడుతూ వుంటారేమోనని నాకు స్ఫురించింది. ఈ హత్య విషయం ఆమెకు ఏమీ తెలియదు. ఆమెకు తెలియని విషయాన్ని ఆమె నోటి వెంట చెప్పించాలని పోలీసులు ఆ నిరపరాధినిరక్తం వచ్చేట్టుగా కొరడాలతో కొడతారు. నేను తరువాత ఏమయ్యేది ఊహించలేకపోయాను. మెదడు మెద్దుబారింది. కన్నీటి ప్రవాహంతో ఆమెముఖం నాకు కనపడింది. కళ్ళుమూసుకున్నాను అకస్మాత్తుగా దగ్గువచ్చింది. నోటివెంట రక్తంకారుతుంది.

“పాంప్య! చూడండి-”

“చెప్ప! ఇక్కడే ఉన్నాను.”

“ఇంకా చెప్పవలసిందివుంది ఆ విషయాన్ని గురించి,” అన్నాను.

(రెం-వ పేజీ చూడండి)

రుతుక్రమం ఆలస్యమైతే?

విచారపడవద్దు ప్రజ్ఞాతిగాంచిన

దేవి పిల్లువాడండి

SEENU & CO. GRAMS 'ORCAS' (ESTD 1946) PHONE 55597
28, THANDAVARAYA GRAMANI STREET, MADRAS-21.
GOVT. PERMITTED UNDER G.O. MS-NO-1281 HEALTH

పిల్లలూ - చదువులూ

ప్రతీవారూ తమ పిల్లలు ఉన్న తస్మాత్రయిలో చదువుకొని ఉండాలని తలచుచుంటారు. పిల్లలు సరియైన శిక్షణ పొందితే గాని ఉన్న తస్మాత్రయిలోకి రావాలంటే తలి తండ్రులు చిన్నప్పటినుంచీ జాగ్రత్త వహించాలి.

చాలామంది తమ పిల్లల వయస్సు, తాహతు గుర్తించరు. గుర్తించక ప్రక్కవారి అబ్బాయిని పంపారని రెండో మూడో చదువుతున్న కుటుంబాని ఛన్సెలర్స్ ఎడ్మిషన్ పరీక్షకు పంపుతారు. అందులో వాడు తప్పితే చావకొడుతారు. ఎదుా మొద్దు అని దురుసుగా మాటలు అని నొప్పిస్తారు. అంతలో ఊరుకోక ఊరులో పలుకుపడి ఉన్నవారిచే హెడ్ మాస్టర్ కు సిఫార్సు చేయించుతారు. ఇంతచేసినా ఆ కుటుంబాడు ఎడ్మిట్ అవడు. అసలు ఈడు, వాడికి కొంత తల్లి తండ్రులు గుర్తించరు.

సాధారణంగా చిన్నప్పడు ఇంట్లో లాంగవి పిల్లలకు ప్రైవేటు పెట్టించుతారు. అక్షరజ్ఞానమున్న ప్రతి నిరుద్యోగి ఇప్పుడు టీచరుక్రిందే రూపొందుతున్నాడు కదా. ఇలాంటి టీచరుకు కనుక, పెడితే అతడు పిల్లవాని కయస్సు తాహతు గుర్తించక రిసంట్ల కుటుంబానికి ఒక వందలక్కలు హోంవర్క్ ఇస్తాడు. తంతాడని ఆపిల్లడు చేయలేక ఇంట్లోవాళ్లు చేయించలేక బాధ పడతారు. టీచరుకు డబ్బు ఇచ్చుకున్నా, ఇంట్లోవాళ్లు ఎలాగా పిల్లాడికి గంటేనా చదువుచెప్పక తప్పదు.

కొందరు, పిల్లలకు త్వరగా అన్నీ వచ్చి వేయాలని తెలుసు, ఇంగ్లీషు, లెక్కలు, అన్నీ ఒక్కసారి నేర్పించుటకు మొదలెడుతారు. అన్నీ నేర్చుకోలేక ఆ చిన్న కుటుంబాడు చదువుకు నామంపెడతాడు. చిన్నప్పడు చదువుచెప్పడం ఏమంత కష్టంగాదు. పిల్లలను దగ్గరలో ఉన్న నూక్కులుకు పంపి ఇంటివద్ద మనం ఒక క్లబ్ గంట చేపితేచాలు. పిల్లలను చిన్నప్పటినుంచి మాటలలో నచ్చ చెప్పటం నేర్చుకొని సాధ్యమైనంతవరకు కొట్టకుండా ఉండాలి. కొడితే ప్రతీదానికి డబ్బులు తినాలోకదా అని లెక్కచేయరు.

ఈ కాలంలో పిల్లలు విధిలేక చక్కగా ముస్తాబయి బడికి వెళ్తారు. అక్కడ ఇష్టం వచ్చినట్లు నడచి చివరకు పరీక్షలలో తక్కువ మార్కులు తెచ్చుకుంటారు.

ఎం. ఎ. లక్ష్మి (నాల్గేరు)

ఇంటివద్ద తంతారు అని దొంగసంతకం పెట్టి ఫ్రాగ్రస్ కాదు టీచరుకు ఇస్తారు. లేదా మార్కులు (తెలివిగా) చెరిపి తమకు తోచినన్ని వేసి సంతకం పెట్టించి తిరిగి చెరిపి మళ్ళీ అసలు మార్కులు వేసి టీచరుకు ఇస్తారు. ఇది ఏటీచరైనా కనిపెట్టినాదా అప్పుడు ఇంక బుట్టవెత్తుకుండా చేస్తాడు. చిన్నప్పడు వారికి కొంచెము మార్కులు వచ్చినా పెద్దలు, మావాడు చాలా గొప్పగా చదువుతాడు. తెలివైనవాడు అని పదే పదే పొగుడుతారు. వారు తెలివైనవారం అని చదవడం మానేసి ఇలాంటిపనులు చేస్తారు.

మెహమూలాలు ఎక్కువగాగల ఈ తోజులలో ఒక అబ్బాయి తనదగ్గర ప్రయివేట్ చదువుతున్నాడూ అంటే వాడికి పేషరు చెప్పకపోయినా, ఫస్ మార్కుల తన పేషరులో వేయక పోయినా, సున్నావచ్చే వారికైనా 50% మార్కులు వేయక

పోయినా తనవద్ద అబ్బాయిని ప్రయివేట్ మాన్పించుతారని కొందరు టీచర్లు మొహమాటం కొద్దీ ఇలాటిపనులు చేస్తున్నారు.

కొందరు పిల్లలను చిన్నప్పటినుంచీ మేస్త్రు దగ్గర త్యూమో, ఫణమో పెట్టి విదకు తోయించుతారు. వాడు మెల్లిగా ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. దాకా వస్తాడు. పబ్లిక్ లో వాడికి స్కీలు వ్రాసిచ్చి, అది వాడు కాఫీ చేస్తూఉంటే చూచి ఊరుకోవాలని వానిరును మొహమాటపెట్టి ఎలాగో పనియిచేచాలు అని మాస్తారు. ఈవిధంగా పేషయిన కుట్టాడు పై చదువుకు పోయాడా మరి జస్టులో ప్యాస్ వడు. కాపీ చేయనీయక పోయాడా వాచరు ఇంటికి కాళ్ళా చేతులతో చేరడు.

తమ పిల్లలు చక్కగా చదువుకొని స్వయంగా పాసవాలంటే, చిన్నప్పటినుంచి పైన ఉడహరించిన విధంగా కుట్టకు నడవకుండా ఉండునటుల చాలా జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. పిల్లలకు ప్రయివేటు పెట్టినా మనం కొంచెం చూచుకోవాలి. ప్రయివేట్ పెట్టేము మేస్త్రుకే చూచుకుంటాడు అనుకోరాదు. జాగ్రత్తగా చదివించుకొంటే పిల్లలు తప్పక ఉన్న తస్మాత్రయిలోకి వస్తారు. ★

కలవరపడు స్త్రీలకు

"కుమారి" మాత్రమే మదనకండి. హి ఆరోగ్యం రక్షించును. వింతలనవరం వెల (సాదా) రు. 3/- (స్వేచ్ఛల్) రు. 5/- (ఎక్స్ ప్లాస్ స్వేచ్ఛల్) 8/- ట్రీప్టికెప్పాకింగు ప్రత్యేకం

Mrs. P. Deves, F.D.S. (AP) Calcutta-40.
స్థానికు: Indo Medical supplies
No. 3 Pauliappan st. Seven wells
Madras - 1.

కన్యలైలా ఉండాలి

ప్రమాతుని పరమోత్కృష్ట వర ప్రదానం సంతానం. "జనవిసుత యగ్ని చోత్రంబును సంతానమును పేదములు నెడ తెగగా జనదు త్రమ వంశజులకు ననిరి. మహా ధర్మనిపుణులైన మునీంద్రులు" అని భారత నూకీ. అందులో కన్య శ్రేష్ఠము. కన్య మానవజన్మలో కోమలమైన మహాపవిత్రత తారం. కన్య జన్మించిన గృహం నిత్యమంగళ వైభవంతో కూడి వుంటుంది.

సర్వసాధారణంగా కన్య జన్మించిన దముల్లో ముఖం మాడ్చుకొనేవారున్నారీశోకాల్లా. ఏదో గొప్ప దుర్బలన జరిగినంత యిదిగా భావపడతారు. జన్మించిన కన్యలు పరాయివారనేభావం మొదట కలగుతుంది. అప్పటినుంచే కొంత ఉపేక్షాభావంతో చూస్తారు. పెరగడం, పెద్దకావడం, వివాహం జరగడం-ఇవే ముఖ్య విషయాలుగా వుండిపోతాయి.

ఆదరాభిమానాలు అమితంగావున్న తల్లి తండ్రులు కూడా ఆడసంతానానికి ఉన్నత విద్యా సౌకర్యాలు కలిగించలేకపోతున్నారు. వివాహానికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలు-అందుకు తగిన ప్రయత్నాలు-చేసుంటారు. నగలు నాణ్యాలూ లభించే ఇంటికే విడ్డవివ్వాలని ఆశించేవారు మరి ఎక్కువ.

కారీరక కౌశల్యాల అభిప్రాయాన్ననుసరించి బాలరకం పేను బాలికల శరీరంలో మానవియకళలు పూర్ణవిశేషాన్నందుకొన్నాయట. కారీరకంగానూ, మానసికంగానూ, బాలికల అంగాల్లో అవయవపూర్ణత్వం వుంది. పవిత్రమూర్తులు కన్యలు.

సాధారణ కుటుంబాల్లో బాలికలు చాలా క్షిణిక్వంగా పోషించబడుతూ వుంటారు. అన్నదమ్ముల చివాట్లు భరించవలసివుంటుంది. ఓరిమి, త్యాగము, బాలికలసాతు. వయసు పెచ్చినట్లల్లా వారి సహనశీలత హెచ్చుతుంది. తల్లితండ్రుల ఇష్టాయిష్టాలపై తన ఆధారపడి వుండాలి.

బాలికలు గంభీరమయిన, సున్నితమయిన శతవయసున జీవితం గడపడం నేర్చుకొనాలిసి వుంటుంది. పెళ్లయిందనగానే అందరూ రాణియిపోతారనేదేముంది. దారిద్ర్య జీవితానికి గురికావలసి వస్తుంది. అన్నిటికంటే మించింది మాతృస్థానాన్ని పొందడం ముందుకు వుంది. తన సంతానానికి రక్షకమూసాలు పంచిఇవ్వాలి. తల్లి ఆత్మయే

విడ్డల ప్రతిబింబం. ఇలాంటిప్పుడు కన్యల నేవిధమయిన పోషణయం దుంచాలి. శ్రేష్ఠ దళసుండి యాడేరవరకూ ఆహార, విహార లెంతమంచియై యుండాలి? అన్నశ్రేణ

పులగంపల్లి లక్ష్మి

వాతవరణ స్థితిని కలిగించడమెలాగ? బాలురపై చూపినంత శ్రద్ధ బాలికలపై చాలానా?

ఆహారం: — బాలికల శరీరం అందంగానూ, కోమలంగానూ, మృదువుగానూ

అంగసౌమ్యవంకలిగి, దేహం కౌంతివంతంగా వుండాలంటేనూ.

చెంట్లుకలు, పెదపులు, వంతములు, గొట్టు, కళ్లు లోపరహితంగా ఉండాలంటేనూ,

కంతస్వరం కోమలంగా, మధురంగా, ఇంపుగానూ, క్యాకోచ్ఛ్వాసాలు, చమట బిందువులు, సువాసనకలిగి వుండాలన్నాను, శిష్టాచారానికి లోబడిన అలవాట్లు, మర్యాదా, పాటించే యోగ్యతకలిగి వుండాలన్నా,

నిత్యకృత్యాలు, నియమబద్ధంగా పరిస్థితి ననుసరించి, జరుపుకొనే నేర్పరితనం రావాలన్నా, తిండితీర్థాలు, తల్లితండ్రుల తీరు తెన్నులు, పోషణవిధానాలు ఇంటి వాతావరణం సరియైనవియై వుండాలి.

మాడుసంవత్సరాలకు లోకయస్సున్న బాలికలకు శోకా మూడు పర్యాయాల కెక్కువ ఆహారం ఇవ్వకూడదు. సరియైన సమయానికిచ్చే ఆహారం సరియైన నిద్ర నివ్వగలదు. భోంచేసేటప్పుడుకొని భోంచేసిన వెంటనేకొని అమితంగా నీళ్లు త్రాగనివ్వరాదు. ఎక్కువనీళ్లు త్రాగినందువల్ల భవిష్యత్తులో వయస్సుకు తగినంతకన్నా లావు కావడము—బుతుర్బం సరిగా నెరవేరక పోవడము—పేరిపోయిన శరీరచ్ఛాయ—సంభవిస్తాయి. పొట్టపెరిగి సహజమైన అందం వుండదు.

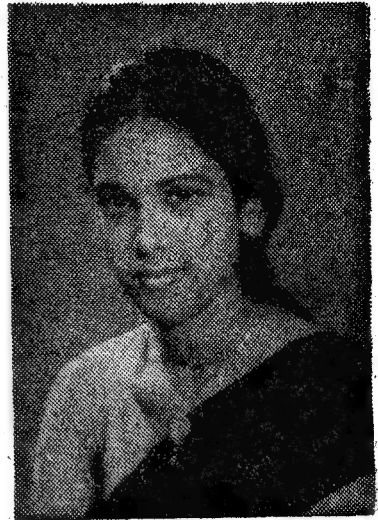
అయిదుసంవత్సరాల వయస్సువచ్చినతరువాత ఉదయం పాలు, సాస్యమయినంత వరకూ యివ్వాలి, మధ్యాహ్నం మామూలు భోజనం, అల్పంగా భుజింపజేయాలి, కూరి కూరి పెట్టకూడదు. స్వంతంగా స్వతంత్రంగా భుజించునట్లు చూడాలి, పాలు, పెరుగు, మజ్జిగ యధేష్ఠంగా త్రాగనివ్వాలి. మితాయి లాంటి తీపుపదార్థాలు తక్కువ వాడాలి, మసాలాలోకలిసిన పదార్థాలు ఎంత తగ్గించిన అంతమంచిది.

పగటి నిదుర గట్టిగా అరికట్టాలి, పగటి నిదుర సో మరితనానికి దారితీసుంది. దుర్బలయం రాసురాసు బలహీనమైపోతుంది. రక్తప్రవాహంలో మార్పుకలుగుతుంది. శరీరచ్ఛాయ, చర్మము యొక్క మృదుత్వం తగ్గిపోతాయి. వేసవికాలంలో కూడా పగటినిదురకు అలవాటు పడనివ్వరాదు.

స్నానానికి ప్రత్యేకగది వుండితీరాలి. అది అన్నివైపులా మాయబడివుండాలి. రి, రిసంవత్సరాల వయస్సు వచ్చేవరకూ తల్లితో కలిసి స్నానం చేయించవచ్చు. తరువాత స్వయంగా స్నానం చేసేటట్లు చూడాలి.

నిదురించే గదులకూడా కన్యలకు ప్రత్యేకంగా వుండడము చాలా మంచిది. రి, రిసం|| పెబడిన తరువాత ఎటువంటివృద్ధయైనా విశ్రాంతిగా వుండనివ్వరాదు. బిట్టుగా

వక్క సూర తయారీ

ప్రముఖ చిత్రకారిణి : శ్రీమతి శ్యామసుందరీ దేవి

భోజనాలయిన కంటనే తాంబూలము వేసుకునే అలవాటు చాలామంది వుంటుంది. తాంబూలము పొర పాటున మానితే బాధపడుతారు. బజార్లో సామాన్యంగా ఒక అణా మొదలు విడు రూపాయలవరకు కిల్లీ కట్టి అమ్ముతారు. కిల్లీ యొక్క రుచి వక్కసూరనుబట్టి, దానిలో కలిపే సుగంధ ద్రవ్యాలను బట్టి వస్తుంది. భోజనము కాగానే తాంబూలమేసుకుంటే ఆహారం సులభంగా జీర్ణమవుతుంది.

గంధాలనుబట్టి శ్రీ కృష్ణదేవరాయల కాలంలో ప్రజలంతా తాంబూలము, నిత్య ఋధుముగా వాడేవారని తెలియుచున్నది. ప్రతినిత్యము బజార్లో కొని కిల్లీలు వేసుకుంటే ఒక్కొక్కరి సంపాదన కిల్లీలకే చాలదు. అట్టివారికి మనం ఇంట్లోనే వారి కిల్లీకి కావలసిన సామగ్రినంతా సమకూర్చి వేళ్ళకు తాంబూల ముందిస్తే వాళ్ళు సంతోషిస్తారు. మన ఖర్చులు తగ్గుతాయి.

కిల్లీకి కావలసిన ముఖ్యసామగ్రిలు ఆకు, వక్క, నున్నము మాత్రమే. కానీ ఇలాంటి తాంబూలము రుచి నివ్వదు. సుగంధ ద్రవ్యాలతో తేర్చిన మలిన నోటికి కంటో రుచిగా నుండును. అతిథి మర్యాదలకును, పూజా సమయమున దేవుని యొద్దను ఆకులు, వక్కలు వాడెదరు. రాయలవాటికాలపు ప్రజలు తాంబూలము వేసుకొని దేవుని పూజించెడివారట. అతిథులకు కన్నూరి తాంబూలమిచ్చి గౌరవించెడివారట. మన ఇంట్లో ప్రతినిత్యము తాంబూలము వేసికొనుటకు కిల్లీ కొట్టలో దొరికినట్లు సుగంధద్రవ్యములు దొరకకపోయినను, మన నిత్యానందమునకు మనము వాడే తాంబూలమునకు

పాత్రూరు సీతామహల్క్షి (తెనాలి)

విగించిన గుడ్డలు ధరింపచేయడం అసలుకే మంచిదికాదు. లంగాలు వాళ్ళివద్ద సరిగా కట్టుకొనునట్లు చూడాలి, పడక గిరిగింతలు పెట్టు నట్లువంటిదిగా ఉండరాదు. సాధ్యమయితే ఎత్తయిన తలగడ లేకుండా చేస్తే మంచిది. రక్తప్రవాహం ముప్పిషానికి పోయేటంత ఇదిగా తలగడ వుండినా చాలు, పై కప్పడము శుభ్రంగా ఉరికినదై తెల్లనిదై యుండాలి. ఇతర బాలబాలికలతో కలిసి నిదురించునట్లు చూస్తే కొన్ని దురలవాట్లు అనుకొనని విధంగా సంభవిస్తాయి. అలాంటి వాటికి అవకాశముంది. లేలికయిన తెల్లని దుగులు ధరింపజేయడం ముఖ్యం. కావాలంటే లేలిక రంగులు కలిగిన ఇతర గుడ్డల వాడకం అరుదుగా వుండాలి. 10 సం॥ పైబడిన వారికి అన్ని విషయాలకు తగినట్లు ప్రత్యేక గడి నివ్వాలి. అందులో తమగుడ్డలు పుసుకాలు స్వయంగా సరిదిద్దుకొనే అవకాశం కల్పించాలి. అలాంటి అలవాట్లు వారికి పనితనం నుండే రావాలి.

బాలికలు, కోమల, మధుర హృదయంగల వారు. ఏ చిన్న విషయమైనా వారిని అల్లే ఆకరిస్తుంది. వెంటనే ఆ విషయానికి అనుకూలమైనా తారు. చాలా జాగ్రత్తగా వారి పరిసరాల్ని, వ్యవహారాల్ని చాలా ఉత్తమమై వుండునవిగా చూడాలి. అలాంటి అనుకూల పరిసరాల్లో పెరిగిన కన్యలు దేవతలు. అందరి మన్ననలందుకుంటారు. (సశేషం)

ఏ కొద్ది సుగంధద్రవ్యములను చేకూర్చుకున్నను చాలు. ముఖ్యంగా తాంబూలపు రుచి వక్కసూరపై ఆధారపడియుంటుంది.

- వక్కసూర తయారుచేయు విధము:
- కావలసిన సామగ్రిలు
  - 1 సవాసేరు వక్కలు.
  - 5 తులముల నెయ్యి.
  - ఒక అణా గసగసాలు.
  - ఒక చిన్న కొబ్బరిచిప్ప.
  - ఒక అణా కుంకుమపువ్వు.
  - గుప్పెడు దోసగింజల పప్పులు.
  - గుప్పెడు చారపప్పులు.

ఈ కొద్దిపాళ్ళలో ముందు తయారు చేసుకొని తరువాత పెద్ద మొత్తములుగా తయారు చేసుకొనవచ్చును. వక్కలను మంచి నీటిలో శుభ్రముగా కడిగి ఎండవోయాలి. వక్కలు ఎండిన తరువాత గుండ్రాయిలో నూరగా కొట్టవలెను. సన్నని పిండి నూరనుండి తొలగింపవలెను. సన్నని పిండి వేరే విధముగా ఆకులకే ఉపయోగించుకొనవచ్చును. కొబ్బరి చిప్పను తురిమి సిద్ధముగా నుంచుకొనవలెను. తరువాత కళాయిగిన్నె పొయ్యిమీదపెట్టి నెయ్యి వేసి (4 తులములు) వక్క సూర సన్నని మంటతో వేయించి సువాసన రాగానే వేరొక కళాయిపళ్ళెములో పోయవలెను. కొబ్బరి తురుము కొంచెము

నెయ్యి వేసి దోరగా వేయించి వక్క సూరలో కలుపవలెను. గసగసాలు మిగిలిన వేతితో వేయించి దానిలో కలుపవలెను. ఆ పళ్ళెములోనే దోసపప్పులు, కుంకుమ పువ్వు, చారపప్పు వేసి కలిపి సువాసనవచ్చుటకు అత్తరు (రోజా వాటర్) కలిపిన మంచిది. అన్ని కలియజెట్టిన వక్క సూరను సీసాలో పోసుకొని వుంచుకుంటే చాలా కాల ముంటుంది. వక్క సూర అయిపోయిన పప్పుడల్లా మనము తయారు చేసుకుంటే ఖర్చుకూడ స్వల్ప మవుతుంది. ★

END GREY HAIR

రంగులనుచూచి మోవపోవద్దు. అది తత్కాలికము మా సువాసనగల "మన్ మోహిని ఆయిల్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో తయారైనది. ॥ సంవత్సరముల వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగా వుంచును. ఇదిగాక మెదడుకు చలవనిచ్చును. ఉన్మాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియదు. జ్ఞానక కక్తిని కంటిమాపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 3-8-0. 3 సీసాలు రు. 9-0-0. వగము నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 5-0-0. 3 సీసాలు రు. 12/- పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక సీసా రు. 7/-లు 3 సీసాలు రు. 18/- లు. Guarantee Supplied on Special request Sri Kalyan Aushadhalya (A. P.) P. O. Aliganj (MONGHY)

ధార్మరాషులు ధూర్తులెందుకయారు?

బ్రాహ్మణమనగానే కారవులు, పాండవులు, జూపక మొస్తారు ఎవరికైనా. దానివంటనే కారవులు దుర్మార్గులని, పాండవులు మంచి వారనికూడా స్ఫురిస్తుంది. కారవులు దుర్మార్గులగుటకు, పాండవులు మంచివారగుటకు కారణమేమిటో కాస్త ఆలోచిస్తేగాని అర్థంకాదు. ఉభయలు ఒకే గురువుడగర విద్యాభ్యాసము చేసినారు. ఉభయలు భీష్మాది కురువృద్ధుల శిక్షణలోనే పెరిగి పెద్దవారైనారు. కాని పాండవులు ధర్మ వర్తకులగుటయు, కారవులు అధర్మవర్తకులగుటయు జరిగినది. ఆశ్చర్యముగా ఉండదు. అందువలన పుట్టుకతోనే వారలకు ఆయా గుణము లభింపవని అనిపిస్తుంది.

వారి తల్లితండ్రుల గుణములు పరిశీలిస్తే ధృతరాష్ట్ర పాండురాజుల గుణములకు ఎక్కువ భేదము కన్పించదు. కాని గాంధారికి, కుంతికి మాత్రము చాలా తేడా కన్పి

వి. లలిత

(బాబ్బిలి)

స్తుంది. ఇరువురు మహారాజు పుత్రికలే. జిత్తులూరియు, పరమ ఈర్ష్యకుపు అయిన శకుని గాంధారి సోదరుడు. మహానుభావుడు, ధీశాలి అయిన వసుదేవుని తెలియలు పృథ్వీ కుంతి భోజాని దత్తపుత్రికయైన కుంతి. దైవ వశమున, సకల సమగ్రాశయైన కుంతిదేవి మహా పతివ్రతగా పేరుగాంచలేకపోయినది.

కుంతియు, గాంధారియు ఒకే సారి గర్భము ధరించివారు. కుంతిదేవి ధర్మరాజు జన్మించినాడు. మరల కుంతిదేవి గర్భము ధరించినది. ఈ సంగతి గాంధారికి తెలిసినది. తనకేమో సంతానం కలుగలేదు.

గాంధారి, అనూయను ఆపుకొనజాలక గర్భము మోడుకొన్నది. గర్భము 100 శకలము

లైనది. మహానుభావుడైన వ్యాసమరి ఈ విషయము దివ్యదృష్టిచే గ్రహించి వచ్చి గాంధారిని మందలించి ఆశకలములను శిశువులుగా చేసినాడు. వాకే దుర్మార్గునాడులు. గాంధారిలో బీజప్రాయమైన అనూయయే దుర్మార్గుననిలో మహావృక్షమే వేళ్ళు పాతుకొని వంశక్షయమునకు కారణమైనది. కుంతిదేవిపై ఈర్ష్యచే గర్భము మోడుకొనిన గాంధారికి జన్మించి దుర్మార్గునాడులకు, ఆ కుంతిదేవి తనయులపై అనురాగమెట్లు కలుగుతుంది?

అనూయ తప్ప, దుర్మార్గుననిలో వేరే దుర్మణ్యము ఏబిక్కటి కానరాదు.

ఇక కుంతిదేవియో, దూర్వాసునంతటి ముక్కుపిని తన పరి చర్యచే మెప్పించినది. తనకు దూర్వాసు డిచ్చిన మంత్రమును తన సవరియైన మాదిదేవికి ఉపదేశించి ఆమెకు కూడా సంతానము కలుగుటకు తోడ్పడిన విశాలహృదయ మాతృవర్గ రహితురాలు. ఆ కారణముచేతనే మాది తన సంతానమును కుంతిదేవిచేతిలో నిడి నిశ్చితంగా పాండుమహారాజుతో సహగమనముచేయగలిగినది. తాను కన్న సంతానమైన ధర్మరాజు, భీష్మాదులకన్నను యెక్కువగా, సకల సహజేవులను ప్రేమించిన ఆదర్శమాత కుంతి. విరాట పర్వములో అర్జునుడు విరాటరాజుకు సహజేవుని పరిచయముచేస్తూ “సుకుమార మానసుడు, కుంతికి ప్రాణము, ప్రాణమునకు, చేతోగణ్యండు” అని చెబుతాడు. కారక పాండిత యుద్ధానంతరము గాంధారి ధృతరాష్ట్రులు అరణ్యమునకు వెళ్ళుచుండగా, అంతవరకు యెన్నో కష్టములనుభవించి కొలదికాలము క్రిందటనే మహారాజు మాతయైన కుంతి, తన రాజ మాతృత్వగౌరవాన్ని, సామ్రాజ్యభోగములను త్యజించి తన బిడ్డలకు యెన్నో ఇబ్బందులు కల్పించిన కారేవుల తల్లితండ్రులనే భావముకూడా లేకుండా వారికి సేవచేయుటకు అరణ్యమునకు వెళ్ళుతుంది.

చివరకు వారితోనే మరణిస్తుంది. అలాంటి కుంతిదేవి బిడ్డలు ధర్మవర్తకులగుటలో ఆశ్చర్య మేమున్నది? పాపవమైన భరత వంశము కుంతిదేవి కొడలగుటచే పాపవతరమైన దనిన స అతిశయోక్తి కాదేమో. గాంధారియైనను సామాన్యరాలు కాదు. భర్త చూడలేని ప్రపంచమును తానును చూడనొక్క కళ్ళకు గంతలు కట్టుకొనిన మహా పతివ్రత. చివరకు తను కన్న సంతానము

విలువైన సలహాలు

సబ్బు పొడుపుగా వాడుకోవటాన్ని గురించి చిన్న నూతన. సబ్బులు—అందులో మనము సామాన్యముగా స్నానమునకు వాడుకొనేవి - దీర్ఘచతురస్రాకారముగా వుంటవి. మనము అట్టి బిళ్ళితో పెద్దగా, తొడుగు, వెడల్పు ఎక్కువయున్నవైపుతోనే వంటికి రాచుకుంటాము. అందువలన సబ్బుబిళ్ళయొక్క ముందుము మాత్రమే ఎక్కువగా అరిగి చివరికి ఒక పలుచని పొడుగున ముక్క మిగులుతుంది. ఇది సులభముగా విరుగుతుంది-ఇంకా వంటిమీద వుపయోగించితే. దీన్ని పొడుపుచేయటానికి ఇంకోక క్రొత్తసబ్బుకు అతికే అతుక్కుదు. ఎందువల్లనంటే చేతిలోనించి, సబ్బు పెట్టెలోనికి జారి, దూకేటప్పుడు ప్రక్కలు అంచులుమాత్రమే అరిగి మన అరచేయిమధ్య పల్లము గనుక సబ్బుయొక్క మధ్యభాగము లావుగా వుంటుంది. అతుక్కునేటలుగా చదునుగా నుండక. పోనీ, యీ విరిగిన ముక్కలు పులికేసేళ్ళలో వాడటానికైనా, ఛీగా కరుగక చిన్న చిన్న తుంపులుగా బట్టలకు అంటుకొని, రంగు పొడుచేయటమో లేక నేతను తిని పేయటమో జరుగును.

మనము క్రొత్తసబ్బును వుపయోగానికి లేగానే పెద్దవైపుతో మాత్రమే అరుగ దీయక, అన్నిటికన్న చిన్నవైపున-అనగా గోడైన-కూడా అరుగదీస్తాయంటే చివరకు మిగిలేచెక్క దీర్ఘచతురస్రముగా ఉంటుంది. త్వరగా విరుగదు. పోను పోను సమచతురస్రముగా తేలుతుంది. అప్పుడు మిగిలే ముక్క తుదివరకు మున్నుతుంది. విరుగనియకుండా, పారవేయకుండా చిన్ని పిల్లలు చిన్ని చేతులతో ఆఖరయ్యెవరకు వాడుకోవచ్చు. ఇలా వాడుకుంటే మనము ఇప్పుడు పారవేస్తున్న 1 కే 1/10 నిళ్ళి కూడా సామ్యు చేసుకోవడమవుతుంది.

—రాయప్రాలు మాలతి.

గృహ వైద్యం

పసిపిల్లల విషయంలో చిడుము, కురుపులు, ఇవి బాధించినంతగా మరేదీ బాధించదు. అసలు మొదటిలోనే జాగ్రత్త మంచిది. ఆరునెలల పర్యంతం పసుపు రాసి నీళ్లు పోయటం ఉత్తమం. చిడుము లేక మరే ఇతర చర్మవ్యాధిని దగ్గరకు చేరనీయదు. చాయపసుపులో చీడపురుగు క్రిమిని నాశనంచేసే గుణం ఉంది. పసుపు బొప్పె

నైనను ఒకసారైనను చూచుకొనలేదా ఇల్లాలు. కాని యేమిలాభముకీ అమె పాతి వత్తము అమె బిడ్డల శ్రేయస్సుకు ప్రహేయకారి కాలేదు. శ్రీకృష్ణుని శిషియటకు మాత్రమే తోడ్పడినది. గాంధారి ధృతరాష్ట్రులు యేనాడూ ధర్మభీతిచే పాండవులకు అర్హరాజ్య మిమ్ముని దుర్మోగమనితో చెప్పలేదు. పాండవులు బలవంతులనియే ఇమ్మున్నాడు. ఏదియేమైనా స్త్రీకి పాతి వత్తముంత ప్రధానమో ధర్మవర్తనమంత కన్నను ప్రధానమైనది. బిడ్డల శ్రేయస్సుకు ప్రధానమైనది తల్లియొక్క మంచి కీటుణయే కాదు, మంచి హృదయము కూడా. ★

ప్రాయమైనది. కూరలలో వాడితే ఆరోగ్యానికి మంచిది. బాలెంతరాలికి రాస్తే, కొత్తనెత్తురు వట్టేసమయంలో చర్మవ్యాధి దరికి చేరదంటారు.

తీరా చిడుము పట్టక చిన్న పిల్లలకి కార్పాలిక్ డబ్బులాంటివి వాడటం వాళ్ళ సున్నితమైన చోటానికి మంచిదికాదు. కొందరికి వేడిన నవ్వాలు (కాళ్లు చేతులకి) కురుపులు. ఆ బిడ్డల కాళ్ళకి చేతులకి తడిగుడ్డలు కడిలేచాలి వాలుగురోజుల్లో తగ్గిపోతాయి. మంగులు అవసరంలేదు. మంగులు వాడిన కొలది హెచ్చుతాయి. 'చందినీ' అత్తరు వైకి రాయవచ్చు.

మంత్రం, చప్పి వీటికి తులసి ఆకు పసరు చాలా శ్రేష్ఠం. తులసి ఆకు తొక్కి పసరు ఒక గిన్నెలో ఉంచుకుని, 10 మిరియాలు మెత్తగా నూరి ఆ పసరులో కలిపి రాస్తే దుగడ తగ్గిపోతుంది. మూడోనాటికి చూడిపోతాయి మంత్రం పొక్కులు. మంత్రకూడ అవసరంలేకుండా పనిచేసింది తులసి ఆకు.

పొముకాటుకూడా తులసిఆకు విరుగుడు అంటారు.

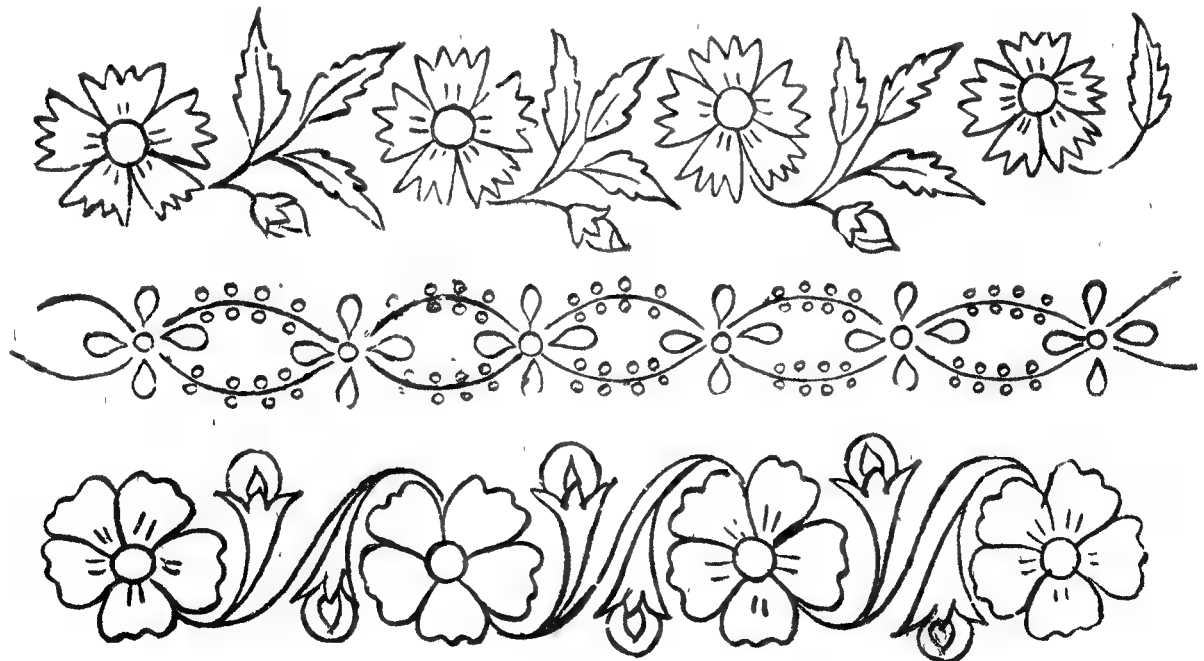
రోజూ ఉదయం వేళ నాలుగు తులసిదళాలు నోట్లో వేసుకు తింటే అనాదీనుంచి ఉన్న కఫం (శ్లేష్మం) దగ్గులు నయమౌతాయి, చిన్నలకి, పెద్దలకి కూడా.

చర్మవ్యాధి కలవారికి తులసి పసరు వైకి పట్టించి జీలకర్ర వేయించి ఆ పొడిలో పటిక బెల్లం చూర్చం కలిపి గి పూటల నేనించి తే త్వరగా నయమౌతుంది. పసిపిల్లలైతే ఏలకులు చూర్చంచేసి నేతిలో కలిపి చూడు పూటల తినిపిస్తే మంచిది త్వరగా నయమౌతుంది.

పెద్ద పెద్ద మందులు, గంధకాలు, తాడ పసిపిల్లలకి రాయటం మంచిదికాదు.

తరచుగా పిల్లలు క్రిందపడి గాయాలు తగుల్చుకుంటూంటారు. ఒక పొవలాడబ్బులూ పెట్టి 'టింబర్ అయ్యెడిన్' కొని ఇంటిలో ఉంచుకుంటే ఖంగారుపడకుండా మనశో దూడివేసి కట్టుకోవచ్చు. వీటికి చూటికి పిల్లల్ని తీసుకు డాక్టరువద్దకు పరుగెత్తినవ సరం వుండదు. ఇరుగు పొరుగులకూడా మనం అప్పుడప్పుడు సహాయపడ్డా ఉండవచ్చు. కలిపిట, జేతు వీటివల్ల ఒచ్చే ప్రమాదాలకి కూడా అయిడెన్ బాగా పనిచేస్తుంది.

కె. పద్మజ
తా జేసల్లిగూడెం.

లంగాలకు, చీరలకు అంచుల డిజైను:—
దేవరపల్లి బుజ్జమ్మ (ఆలూరు.)

తరణోపాయం

6-8-57 వారపత్రికలో ద్వితీయ విశా
లాక్షిగాను ప్రాసనవ్యాసం చదివాను చాలా
కానంది. ఆమె చెప్పినట్లుగా ఇన్ని కల
తలు ఎందుకు వస్తాయంటే అధికారవాంఛ.
ఆమె పరిష్కారమార్గం నూచిస్తూ ఏకాద్ర
శ్వాభిప్రాయం కలిపా అందరియందు
చెప్పాలని దాన్ని అందరూ సామరస్యంగా
అలోచించాలని రాశారు. అలా ఆలోచిస్తే
చిక్కలేదు. కాని అలా ఆలోచించరు సరి
కదా ఎవరైనా యదార్థం చెబితే ఎంత
మాటంటే అంతమాట అందని ఆమెకి ఓర్పు
తక్కువని తలచి ఒకవిధంగా దుయ్యబడ
తారు. “యదార్థవాది బంధువిరోధి” అని
ఒక సామెతవుంది మన తెలుగులో; అలా
అవుతుంది ఆమె పని. యదార్థం కనుక
చెప్పామంటే కలతలు ఎక్కువవుతాయే గాని
తగ్గవు. ఏనుంటే జరుగుబాటు కలవాళ్ళు తమ
తప్పులను ఎప్పుడూ ఒప్పుకోరు. సరికదా
కాటిని ఆధారం చేసుకుని ఇంకొంకెం కల
తలు పెంచుతారు.

కొందరు అల్లెలున్నారు గూళ్ళారా?
వాళ్ళు కనపడని కోడలికం పెడుతారు.
చివరకు కోడుకుకూడా నమ్మేందుకు చాలా
కాలం పడుతుంది. వాళ్ళునూటిగా ఏమాటా

చెప్పరు. అన్నీ డొంక తిరుగుడుగానే
చెప్పారు.

ఉదయంత్రాట చాలాపనులు ఒక్కసారి
చేసుకోవాలి. కాలకృత్యాలు తీర్చుకో
బడం, కాఫీ పలహారాలు చేయడం, పని
మనిషికి అంటూ చెంబులు వేయడం, ఒకటే
మిటి అన్నీ ఒక్కమారువస్తాయి. అటువం
టప్పుడు ఏపాలైనా కుంపటిమీదబెట్టి కాగు
తున్నాయి కదా అని ఇంకోపనికి వెళ్ళిం
దనుకోండి. ఈపాలు కాస్తా టైముకనిపెట్టి
పొంగుతాయి. అటువంటప్పుడు పొంగుతు
న్నదే పాలని దింపవచ్చుగా! దింపరు.
కోడలువచ్చి దింపాల్సిందే. అంతటితో
పూరుకోరు. ఎవరేనా ఇంటికివచ్చినప్పుడు
నవ్వుతూ “ఏనుండి మాకోడలురోజూ పాలు
పొంగబెడుతుంది అలా పాలు పొంగడం
మంచిదా? చెప్పడా” అని అడుగుతుంది.
అక్కడితో ఈ కోడలు చాలా చిన్నబుచ్చు
కుంటుంది, తను రోజూ పాలు పొంగబెడు
తున్నట్లు అందరి ఎదుటా చెప్పాలా అని.
కొంచెము అమాయకురాలైతే అప్పుడే అడు
గుతుంది. దానితో అల్లగారూ నవ్వుతూ
నేను నేరం చెప్పలేదమ్మా “మంచిదా?
చెప్పడా అని అడిగాను అంతే! అంటుంది”

పోనీ భర్తతో అంటే “నువ్వురోజూ పాలు
పొంగబెట్టటంలేదా అందుకే అంది మా
అమ్మ” అని అంటూజేగానీ తల్లితో “దానికి
ప్రాదున చాలా పనివుంటుంది నువ్వే దగ్గ
రుండి కాచుకోకూడదా” అని అనడు. తల్లి
కోడుకుల ఆపేతలు అటువంటివి.

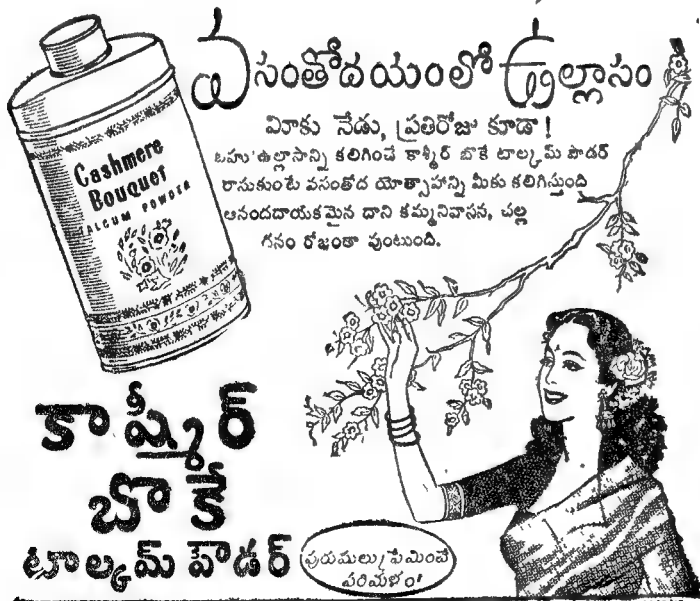
ఇటువంటి సందారాలో మొగవాళ్ళు
ఏమాత్రం కలగజేసుకోకుండా వుంటే
కొంతవరకు సంసారం బాగు పడుతుంది.
కోడుకు తనకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వకపోతే
కొన్నాళ్ళు కోడల్ని సాధించి పూరుకొం
టుంది అత్త. ఇక కోడలు భర్త తనని అనక
పోతే తప్పు తనదిగాదు అందుకే తల్లిని
వెనకేసుకు రాలేదు అని కోడలు తృప్తి
పడుతుంది. ఇలాగ కొన్నాళ్ళు గడిచేసరికి
కలహాలు మాటంతటవేమానీపోతాయి.

వెనకటి కొక మహానుభావుడు తనకూ
తుర్ని అత్తారింటికి పంపిస్తూ “అమ్మాయి!
ఎన్నకపాలాచ్చినా మనసులో పెట్టుకుని,
కడుపులో అగ్నిపర్యతాలు బద్దివుతూన్నా
ముఖాన్న చిరునవ్వు చిందించాలి”
అన్నాడట. కొంచెందూరం ఆలోచిస్తే
నిజంగా అదేనేమో పరిష్కారమార్గం!

బామ్మకంటి అన్నపూర్ణ, లక్ష్మీ,

మాటజారితే

27-8-57 ఆంధ్ర పత్రికలో “ఇలాటి
వాళ్ళతో ఎలా?” అని టి. భాగ్యశ్రీరావువ
రావుగారు వ్రాశారు. అది చదివితరువాత
వాకొక సంఘటన జ్ఞాపకంవస్తోంది. ఒకసారి
మాయింటికి ఒక దగ్గిరబంధువు వచ్చింది.
ఇంక ఆవిడనోరుకు ఒక మాడుంటూలేదు.
ఆవిడ పనేమిటంటే వాళ్ళమీద చాడీలు
విళ్ళదగ్గిర, విళ్ళమీద చాడీలు వాళ్ళదగ్గిర,
విళ్ళని వాళ్ళని ఏదో తప్పుపట్టి తిడుతూ
వుండడమే పని. ఆవిడమాటలు వినేసరికి ఒక
రోజులో తల తిరిగిపోయింది. పాపం వాళ్ళ
యింటిలోవాళ్ళు ఈవిడని రోజూ ఎలా
భరిస్తున్నారో అనిపించింది. ఇదంతా
ఎందుకు చెపుతున్నానంటే యీ అలవాటు
చాలామందికి చూశాను. ఆడవాళ్ళకాదు.
ఇలాంటి మొగవాళ్ళూ వున్నారు. ఇలా
చెబితే వాళ్ళలాభం ఏమిటో అర్థంకాదు!
ఎవరి యింటిలోవాళ్ళు ఎంత సొద పెట్టు
కున్నా కష్టంవుండదు. ఎవరింటికెళ్ళినా

ఎసంతోదయంలో ప్రల్లాసం

మీకు నేడు, ప్రతిరోజు కూడా!
ఒక 'ఉల్లాసాన్ని కలిగించే కాష్మీర్ బోకే బాల్మమి పౌడర్
రానుకుంటే పసంతోద యోత్సాహాన్ని మీకు కలిగిస్తుంది
అనందదాయకమైన దాని కమ్మనివాసన, పల్ల
గనం రోజంతా వుంటుంది.

కాష్మీర్ బోకే టూల్కమ్ పౌడర్

ప్రదుమలు/పెమింపే పరిమళం!

తన ప్రతాపమంతా చూపించుకోడం ఏంబాగుంటుంది? అందుకే మన పెద్దలన్నారు “కాలు జారినా తీసుకోవచ్చు కానీ నోరుజారితే కష్టమని.” ఈ సామెత అచరణలో పెట్టుకున్నవాళ్ళంతా తప్పక బాగుపడతారు. ఎదుటివాళ్ళతో మాట్లాడేటప్పుడు వాళ్ళమనసు కష్టపడకుండా, అవసర ప్రసంగంమాని మాట్లాడితే బాగుంటుంది. వాళ్ళని సంతోషపరచినవాళ్ళ మవుతాం, మనం సుఖపడుతాం.

ఆర్. టి. సుందరి, మద్రాసు.

“అదిచదివిన మూడోరోజున”

పంజాబీల అతిథి మర్యాదల గురించి (శ్రీమతి సుగుణ (హిస్సార్) వ్రాసినది చదివినప్పుడు, వారు గోరింతులు కొండంతలుగా వ్రాశారనుకొన్నాను. కాని నాది తప్పభి ప్రాయమని తెలుసుకోడానికి రెండురోజులు కూడ పట్టలేదు. వారివ్యాసము నేను మంగళవారము చదివాను. గురువారము అసలుసంగతి నాకు తెలిసింది. ఏమిటంటే,

మా ప్రక్రియిటికి పంజాబీలు క్రొత్తగా దిగారు. ఆమెకు హిందీ, పంజాబీ తప్ప ఇతరభాషలు తెలివు. పిల్లలులేరు. ప్రార్థన పోవడంలేదని మాయింటికిచ్చారు. నాకు హిందీ సరిగారాదు. అర్థముచేసుకోగలను. కొద్దిగా మాట్లాడగలను. అంతే! అలాగే మేము $\frac{1}{2}$ గంటసేపు మాట్లాడాము. ఆమె వెళ్ళేటప్పుడు మరుసటిరోజు వారింటికి రమ్మని మరీమరీ చెప్పివెళ్ళారు. అంతగా చెప్పినప్పుడు మనం వెళ్ళకపోతే బాగుండదని మరుసటిరోజు వెళ్ళాను. నేనెళ్ళేటప్పటికి ఆమెభర్త యింట్లోనేవున్నారు. నన్ను చూసి చుట్టుకున్న లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. ఆమె నన్నెంతో స్నేహపూర్వకంగా ఆహ్వానించి తీసుకొని మంచమీద కూచోబెట్టారు. చాలాదూర ప్రయాణమని (జబల్ పూర్) అందువల్ల కుర్చీలు తెచ్చుకోలేదనీ సంతాయిషీ కూడా ఇచ్చారు. ఏమీ తీసుకోరాలేదని చెప్పారు. వాళ్ళింట్లో గుడ్డల కుట్టుమీషను వుంది. మాగుడ్డలు కైలర్ కు యిస్తున్నామని తెలుసుకొని ‘మామీషనులో కుట్టుకోండి’ అన్నారు. ‘నాకు క తిరింపు సరిగా తెలిద’ని ‘నేనుచెప్తే నేను నేర్చిస్తా’నన్నారు.

మేము ఆమాట ఈమాట మాట్లాడేటప్పటికి ఆమెభర్త బజారుకెళ్ళి కేస్తు, పళ్ళు, మొదలయినవి తీసుకొని వచ్చారు. నేనెంతవద్దన్నా బలవంతంగా ఆమె నాచే అన్నీ తినిపించారు.

వాళ్ళింటికి వెళ్ళేయందు నాకు హిందీ సరిగారాదు ఆమెతో ఎలాపొద్దుపుచ్చాలిరా బాబు అనుకొన్న నాకుగంటసేపుకూర్చున్నా ఓ 20 నిమిషాలే అయినట్టనిపించింది. వెళ్తా

నని లేచేటప్పటికి యింకాస్వేపు కూచోమని బలవంతముచేసి 15 నిమిషాలు కూచోబెట్టుకొన్నాను. రోజూరమ్మని మరీమరీచెప్పారు. నాకోసం రోజూ ధూస కష్టపడేనే రానన్నాను. ‘దానికి ఆమె ఇవారే బాబుగా రున్నారు. బజారువెళ్ళి తెచ్చారు. వారు లేకపోతే ఎవరుతెస్తారు అన్నారు వస్తుతూ.

మాటల సం దర్భం లో మా తేనుగు పుస్తకంలో మీ పంజాబీలు మంచివారని వ్రాశారు అని నేనుచెప్తే మేము సహజంగా పోట్లాడుకోము. మంచివారితోతప్ప పోట్లాడే వారితో మేము స్నేహము చేయమని ఆమె చెప్పారు.

మంగళా కందూర్ (విశాఖపట్టణం)

ఇచ్చుట తెచ్చుటకొరకా?

27-8-57 లేదీ పత్రికలో అంతర్నిపురం కన్న ఆదినిపురమేమేలుఅని కోకా శ్యామల గారు రాసిన వ్యాసం చదివాను. ఆవ్యాసం పూర్తిగా సమర్థనీయంకాదు. తెల్లవారిలేస్తే ఇరుగుపొరుగులవారికి తొం తె అవసరాలు వస్తూఉంటాయి. అవసరం అప్పుడు ఇరుగు-పొరుగు ఆడుకోకపోతేఎలా? అందుకని తెల్లవారిలేచినప్పటినుంచి అన్నీ అప్పులు తెచ్చుకోమనికాదు. ఎంతజాగ్రత్తగాఉన్నా ఎప్పుడన్నా ఏదన్నా మరచిపోవటం తలస్థిస్తుంది. కుంపటిమీద నీళ్ళు పెట్టుకొని కాఫీపొడిలేదని గమనిస్తారు. అప్పుడు కాఫీ మానుకోవాలంటే ఎవరితరం. చుట్టుకున్న పొరిగింటికిపోయి పొడుం తెచ్చుకుంటారు. కాని కాఫీమానెయ్యరుగదా. మనకుకూడా అవసరం వస్తుంది ఎప్పుడన్నా. ఇరుగు పొరుగులతో అవసరంలేకుండా ఎట్లా గడుస్తుంది.

ఒకరికి అప్పుఇవ్వం. మేము మరొకరి దగ్గర తెచ్చుకోం అని చాలామంది అంటూ ఉంటారు. ఇదికొంతమటుకు మంచిదే. కాని అనుభవంలో జరిగినసంగతి ఒకటి చెప్తాను.

మా పొరుగింటివారిపిల్లలు నేను పొదు గూకులు ఒకరిఇళ్ళకూ మరొకళ్ళం పోతు ఉంటాం. వారికికూడా ఈఅప్పు ఇవ్వము, పుచ్చుకోము అనే నియమం ఉన్నదిట. ఒక రోజున వాళ్ళ అమ్మాయి తెలరు జాకెట్టున్నీ అసహ్యంగాకుట్టాడు వాటినిబాగుచేయాలి నీకు చాతవునుకదా కాస్త బాగుచేసిఇస్తావా అని అడిగింది. సలేనన్నాను. ఆ పేళ్ళ మధ్యాహ్నం మాది, దారం, కత్తెర కావలసిన వన్నీ తెచ్చుకున్నది. నేను జాకెట్టుబాగుచేసి ఇచ్చాను. మరునాడు నాకు కత్తెర తో అవసరంవచ్చింది. సమయానికి నాదగ్గర కత్తెర లేకపోయింది. నిన్న ఆ అమ్మాయి తెచ్చిందిగదా వాళ్ళకత్తెర ఒక్కసారి తెచ్చుకొని పనికాగానే ఇచ్చేద్దామని

వాళ్ళ ఇంటికివెళ్ళాను. మధ్యగదిలో ఉన్న మాస్టే హితురాలిదగ్గరకువెళ్ళి ఒక్కసారి కత్తెర ఇవ్వగోయ్, మళ్ళీ ఇప్పుడేఇచ్చేస్తాను అన్నాను. ఆ అమ్మాయి జవాబుచెప్పటానికి ఇంకా నోరుతెరవనేలేదు. ఇంతలోనే వాళ్ళి మృవంటింట్లోనుంచి ఆదరాబాదరుగా వచ్చి కత్తెర ఎక్కడ ఉన్నది విరిగిపోయింది అన్నది. అవిడమాట్లాడిన తీరుచూచి నేను తెల్లబోయాను. ఇదంతా ఇవ్వగూడదు, పుచ్చుకోగూడదు అన్న నియమం కాబోలు ననుకున్నాను. అయినా నేను మొండిగా ఆవిరిగినకత్తెర ఇలాఇవ్వండి. నేను బాగు చేస్తాను అన్నాను. ఇంకా ఎక్కడున్నది. అప్పుడే పెంటపోగులో పాకేశాంతన్నది. అవిడమాటలలో ఎంతనిజంఉన్నవో నాకు అప్పుడేబోధపడ్డది. కాని మొండిగా అడిగి లేదనిపించుకున్నాను. ఇక నేను మాట్లాడ కుండా ఇంటికి తిరిగివచ్చాను. మర్నాడే మాస్టే హితురాలి తండ్రివచ్చి గోతాలు, ఎడ్లచిక్కాలు తీసుకెళ్ళాడు. తరువాత మాస్టే హితురాలేవచ్చి అప్పుడాలక క్ర అడిగి తీసుకెళ్ళింది. అంత నిర్దోహమాటంగా లేదని అవిడఅసగలిగింది కాని నేను లేదనలేక పోయాను. ఇలాగేఉంటాయి తరచోలు. ఇవ్వనుపుచ్చుకోను అన్నప్పుడు రెండు మాటలు నిలబెట్టుకోవాలి. కాని నీ దగ్గరి కెవరన్నావచ్చినప్పుడు ఈ మాట చెప్పి మర్నాడు నీవు ఒకరింటికి పోకూడదు. ఏమయినా నాఉడ్డెంతలో ఈ నియమం ఏమంతమంచిదికాదు. చీరలు, నగల విషయంలోమాత్రం నేనూ శ్యామలగారికి వీక్షిభవిస్తాను. చీరలు నగలు ఒకరిదగ్గరా ఏమయినానరే ఎరువుపుచ్చుకోకూడదు. కాని ఇవికూడా చాలామంది ఎరువు పుచ్చుకునే వాళ్ళు ఉన్నారు. అమ్మాయికి పెళ్ళిపొరు వస్తున్నారు. కాస్తపట్టుచీర, గొలుసు, వడాణం వగైరాలుఇస్తారాఅని సుతారంగా అనుగుతారు. పెళ్ళి చూపులుకదాఅని లేదన లేకఇస్తారు. ఆతరువాత ఆచీరికాస్తా వాడు కోవటమో లేక నగ్లొచ్చేదన్నా రవాటు జరగడమో జరుగుతుంది. ఇకవారికి వీరికీ తగదా. ఎం గు కు వచ్చిన అరువులు. ఈచీరలు నగలు అరువుతీసుకోకుండా ఉండటం ఎంతైనా ఎందుకైనా మంచిది.

టి. నిర్మల (కసుకుర్రు)

నారసింహ లేహ్యము

అంగురతో చేరినది. మేహము, ఎల్లక, నిప్పుత్తవవగైరా హరించి. ఎంపు రక్తవృద్ధి కల్గించును. 20కు. దీర్ఘ 3-4.0. పోస్టేజీ రు. 1-0-0.

ఏ.ఎ.ఎ. అండ్ కో, (ఆయుర్వేద సమాజం) పెరిదేపి (పోస్టు) నెల్లూరుజిల్లా.

ఈ వేసవిలో

శీతాకాలంవెళ్లి వేసవికాలం వచ్చింది. యీ కాలంలో ఉక్కుకు శరీరమంతా పేలుతుంది. ఉక్కుపోస్తుంది గదా అని అనేరనిగా చన్నీళ్లు స్నానం చేస్తాను కొందరు. కాని అలా చన్నీళ్లు స్నానం చేసినందువలన ■ కాసేపు హాయిగా వున్నప్పటికీ, శరీరమంతా మరింత పేలడమేకాకుండా వడదెబ్బకూడ తగలవచ్చు. ఎంత ఉక్కుగా వున్నప్పటికీ కనీసం గోరువెచ్చని నీటితో ఉదయం సాయంత్రం స్నానంచేసిన అంతగా పేలదు. వడదెబ్బకూడా తగలదు.

స్నానంచేసి చివరకు ఒక చెంబు నీటిలో కొద్దిగా పన్నీరు కలుపుకుని ఆ నీళ్లు వంటి మీద పోసుకుంటే ఆసువాసన శరీరమంతటా వ్యాపించి చెమటవాసన లేకుండా చేస్తుంది.

చెమటకు శరీరమంతా పేలి దురదలుపెడుతుంది. గోత్రంకి మంటలులేస్తాయి. అలాంటప్పుడు స్నానం చెయ్యగానే శరీరాని కంటకూ పవుడరు వేసుకొనిన ఆ మంటలు అంతగా వుండవు. పవుడరు యిప్పుడు అనేక రకములు వస్తున్నది. బోరికోటాలోకమ్ పవుడరయితే పేలడం తగించబడుతుంది. మరీ నున్నంమాదిరిగా మెనుకుంటే చెమటపట్టి వపుతూ చారికలు చారికలుగా పడుతుంది. ఈ కాలంలో పెయిటింగ్ వల్లబుపుడు ముఖ్యం

గా ముఖానికి పవుడరు రాసుకునేటప్పుడు జాగ్రత్తగా వుండాలి. ఈ మంటలకు మంచి గంధంకూడా రాసుకోవచ్చును. ఆ గంధంలో కొద్దిగా ఉడుకులోనకూడా చేర్చి శరీరానికి పూసుకుంటే చల్లగావుండటమే కాకుండా శరీరమంతా సువాసనగావుంటుంది వారమునకు రెండుసార్లయినా తలంటి పోసుకుని తరువాత సాంబ్రాణిపాగ తలకు వేసుకుంటే తలంతా వాసనవేస్తూ చెమట వాసనలేకుండా చేస్తుంది.

ఈ రోజుల్లో మల్లెపువ్వులు విరివిగా దొరుకుతవి. ప్రతిదినమూ కొంచెమయినా సరే తలలో పెట్టుకుంటే తలంతా సువాసనలు చెదజలుతూ ఉంటవి. ముఖ్యముగా తలంటి పోసుకున్నప్పుడు ఈ మల్లెలు పెట్టుకుంటే మల్లీ తలంటి పోసుకునేవరకు వాసన పోదు.

ఉదయం నుండి మధ్యాహ్నం వరకూ గది తిలుపులు కిటికీలూ మూసివేసి మధ్యాహ్నం మండు ఒక కిటికీ తెరుచుకుని ఆ గదిలో కూర్చుంటే చల్లగావుంటుంది. ఉదయం నుండి ఏ మాత్రము పేడిగాలి ఆ గదిలోనికి వెళ్లదుగాబట్టి ఆ గది చల్లగా వుంటుందన్నమాట. ఉదయం పదిగంటలదగ్గర నుండి సాయంత్రం నాలుగుగంటలవరకూ కిటికీలకు

దరవాజాలకు వట్టి వేళ్ల తడికలుగాని లేనినాగు నుప్పట్లుగాని, ఏదయినా బట్టగాని కట్టి నీటితో తడుపుతూ వుండాలి.

ఈ కాలం మందపాటి బట్టలు పనికిరావు. ముఖ్యంగా చిన్నపిల్లలకు అసలు పనికిరావు. వారికి సన్నటి గ్లాస్కో బట్టతో ఓవెన్ గొస్తుగాని, పట్టులుగాని విదులుగా కుట్టించి అవి చెయ్యాలి. అంతేగాని ఉక్కుగా వుండిగదా అని బట్టలేకుండా వుంచకూడదు.

చెమటపట్టి పిల్లలు పూరికే విడుస్తుంటారు. ఏడుస్తున్నారగదా అని ఎవ్వరూ బడితే అప్పుడు స్నానం చేయించకూడదు. ఉదయం, సాయంత్రం ఎండ పూర్తిగా తగి పోయిన తరువాత స్నానం చేయించాలి.

రోహిణీకార్తిక రేఖ ఎండలు విపరీతంగా వుంటవి. అలాంటప్పుడు దాహమధికముగా వుంటుంది. పెద్దలయితే కాచిన నీళ్లు, కుండలోగాని, కూజాలోగాని పోసుకుని త్రాగుతారు. పసిపిల్లలకు దాహమయినా వారికి చెప్పడానికి మాటలురావు. అలాంటప్పుడు గంట, గంటకూ గ్లాకోజ్ నీళ్లు ఇస్తూవుండాలి. కొంచెం పెద్దపిల్లలయితే ఎండు ఖరూరం చిరుకగ్నాటి నీళ్ళిల్లో నాన వేసి ఆ నీటిని త్రాగించవచ్చు.

కాఫీ టీ వంటి వేడి పానీయములకు స్నానము, పైనాపిల్ మొదలయిన చల్లని పానీయములు త్రాగిన కడుపులో చల్లగా వుంటుంది. పైనాపిల్ టీన్స్ తేప్పించుకుని సాయంత్రం వాటిని సేవించిన చల్లగా హాయిగా వుంటుంది. అది కొనలేనివారూ, వేడిచేసినపుడు కబ్బాగింజల నీళ్లు చక్కెరతో కలిపి త్రాగవచ్చును. పసిపిల్లలు, ఉక్కుకు పేలి దురద మంటలవలన, ఏడుస్తారు. అలాంటప్పుడు కాలి బొటన వేళ్ళకు, బొడ్డు చుట్టు నామ్మ నీళ్ళలో అరగదీసి రాసిన తగిపోవచ్చును. పిల్లలకు తొడలదగ్గర చంకలలో ఎక్కువగా వరుస్తుంది. దానిని గమనించి పెద్దలు ప్రత్యేకంగా ఎక్కువనాగు ఆ చోటులో పవుడరు ఆదాలి. పిల్లల పఫ్ మరింకవరూ వాడకూడదు. పఫ్ లేనియెడల పుభ్రమయిన బట్టతో నైనా ఆదాలి గాని చేతిలో మాత్రం పవుడరు రాయరాదు. మరీ ఎండగా వున్నప్పుడు పిల్లలకు వినరకూడదు. అంతగా ఏడ్చిన వట్టి వేళ్ళ వినక క్రమిద నీళ్లుచల్లి బిడ్డ దగ్గరగా దానిని పట్టుకొనాలి. ఈ రెండు నెలలు మాత్రం ముఖ్యముగా పిల్లలను పెద్దలు ఆతి జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి.

—కొత్తపల్లి రాజ్యలక్ష్మి,
చిన్న గంజం. ★

అంగునికి, ముఖవర్చుచును.

GP

రాజా స్నో

టూత్ పేస్టు

మీ దంతముల వరిశుభ్రతను హెచ్చించి వంటి కరుకృతను బంపవచ్చును.

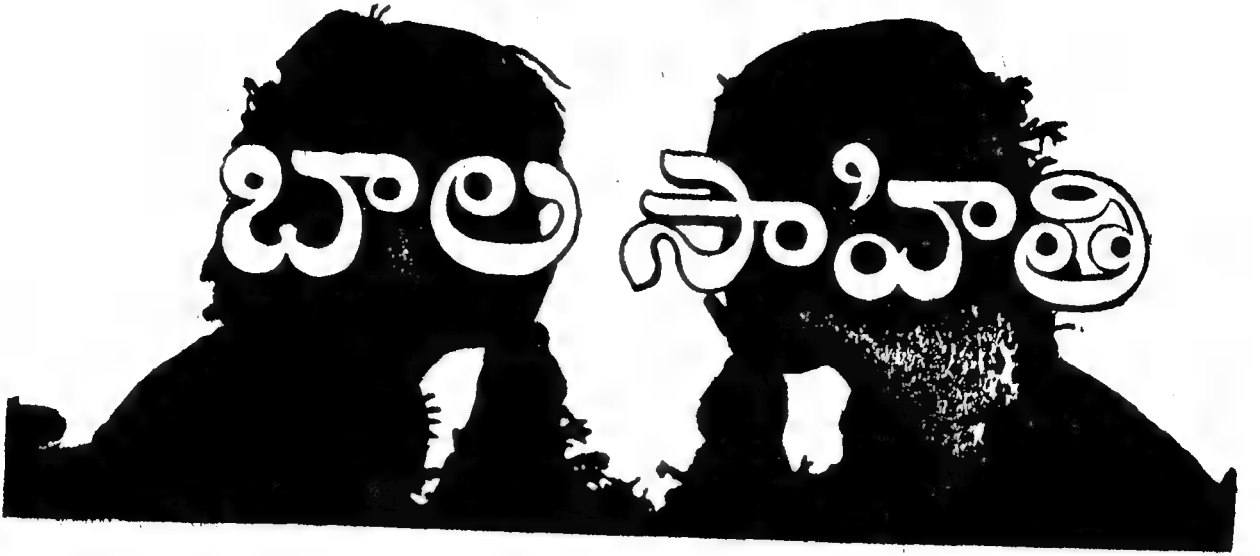

Use RAJA KASTURI SOAP for luxury Bath, RAJA BAR SOAP for easy washing.

MANYAM & CO.,

Raja Snow Buildings, Bangalore-3   Branches: Bombay, Madras, Madurai.

సందేహాలు

“నవ్య శ్రీ”

చిట్టితండ్రి కన్నెన్నో
తీరని సందేహాలు
చెప్పకపోయామా ఇక,
పెట్టాడే రాగాలు.

అమ్మా నువు మా నాన్నని
'ఏమండీ' అంటుంటే
నాన్న నిన్ను 'ఏమే', 'ఏసే'
అని అంటాడెంతే?

పెద్దల మాటల వినమని
బుద్ధులు చెప్తావుగా!
నాయనమ్మతో ఎప్పుడు
కయ్యమాడుతా వెండుకు?

ప్రక్క-యింటి పిన్ని గారు
పంచదార అప్పడిగితే
ఊన్నా మన యింట్లో లే
దన్నా వేం చెప్పమ్మా?

అమ్మమ్మను తిడితే నీ
కంఠ కోపమెందుకమ్మ?
మామ య్యెస్తాడంటే
మురిసిపడెద వెండుకమ్మ?

'అమ్మా! ఆకలి' అంటే
నైవేద్యం కాలేదని
అంటా వోకన్నాడైనా
దేవుడొచ్చి తినడమే?

ఉదయం లేచింది మొదలు
పువ్వాసా లంటుంటావ్
అరటిపండ్లు చిట్టంగా
ఆరగించడానికేన?

పులితొలు

(గత సంచిక తరువాయి)

సీతి: ఇప్పుడేనా? ఆనిక తిందాం.

ప్రసాద్: నాన్నే తినమన్నాడుగా. ఆనిక మా మయ్య అరటి కాయలు తెస్తాడు. అవి తిందాం. వకేనా?

సీతి: [అవునన్నట్లుతలూపుతుంది]

[ఇద్దరూ కూర్చుని బర్రాణీలు తింటూవుంటారు. తెరలో పెద్దపులి లాగా గోండు వినిపిస్తుంది. తింటూనే ఆలకిస్తారు. మరలా వినిపిస్తుంది. పులి వచ్చేవైపుకు చూడ్డానికి భయపడి మరోవైపుకు తిరిగి కూర్చుంటారు.]

సీతి: అన్నాయ్! నాకు భయంగావుంది.

ప్రసాద్: [లోన భయపడుతూనే] పెద్దపులి కాదులేనే. మన సుబ్బడేమోను.

సీతి: నువ్వుచూడు యెవరోను.

ప్రసాద్: ముందు నువ్వేచూడు.

సీతి: నువ్వే చూడన్నయ్యా!

ప్రసాద్: అయితే ఇద్దరం ఒకే మారు చూద్దాం.

ప్రసాద్: అదుగో. ఒకటి, రెండు మూ.....డు.

సీతి: ఆ..

[తిరిగి చూచేసరికి పెద్దపులి నిలబడి వుంటుంది.]

సీతి } ఆ....! ఆ....! ఆ...

ప్రసాద్ } పు...పు...పు...లి, పె...పె...పెద్దపులి.

సీతి: [భయంతో వణుకుతూ]

నన్ను తినకు-అన్నాయ్! పులిగారికి నమస్కారం.

[ఇద్దరూ వంగి నమస్కరించి, చేతులు కట్టుకొని మోకాళ్ళమీద కూర్చుంటారు. పెద్దపులి రొప్పుతున్నట్లు 'గుట్టు'మంటూ నిలబడి వుంటుంది.]

ప్రసాద్: మీరు యెంతో గొప్ప వారసీ, ఇక్కడి అడవికి రాజుగారని

కవిరావు

పాఠంలో మా మేష్టారు చెప్పారండి!

[పులిచర్యంక్రింద నున్నవారు ఒకరు నెమ్మదిగా గోండ్రించుతూ వుండాలి. సోముమాత్రం మాట్లాడాలి.]

పులి: నాకు ఆకలవుతుంది. ముందు మిమ్మల్ని తినేస్తా.

సీతి: [జాలిగా] మా సెగలూ బర్రాణీలూ ఇస్తా నన్నుతి నొద్దు.

పులి: నాకు బాగా ఆకలవుతూవుంది. మీ యిద్దరినీ తినాలి. [పెద్దగా గాండ్రించును.]

[సీతి మరీ భయంతో నేలమీద వంగి వణికిపోతూ వుంటుంది]

ప్రసాద్: [వణుకుతూ] మేమేం చేశాం? నా చాకిలేట్లకూడా మీకు ఇస్తాగా. ఇవి తిని మీ ఆకలి తీర్చుకోండి.

[జేబులోవున్న చాక్లెట్లు, త్వర త్వరగా తిసి క్రింద పోస్తాడు. సీతి కూడా బర్రాణీలు క్రింద పోస్తుంది. కళ్లుమాత్రం గట్టిగా మూసుకునే వుంటుంది.]

పులి: ఆ జేబులోని వేమిటి...?

సీతి: [భయంతో] వ...వ...

పవ్వలు.

పులి: [కోపంతో] ఇండా కెందుకు చెప్పలా మరీ?

ప్రసాద్: మర్చిపోయానండి!

పులి: చూడు మిమ్మల్ని యేం చేస్తానో!

[పెద్దగా గాండ్రిస్తుంది. సీతి, ప్రసాదు ఇంకా భయపడి నేలకు కరచుకొని వణికిపోతూంటారు. దూరంగా మనిషి మాట్లాడిన శబ్దం వినిపిస్తుంది. రాము పులిచర్యం పైకెత్తి చూస్తాడు.]

రాము: [గ్రాభరాగా] సోము! సోము!! రంగయ్య వస్తున్నాడు రోయ్.

[సోము, సుబ్బలూకూడా చూచి ముగ్గురూ పరుగెత్తుతారు. సీతి, ప్రసాదు మాత్రం అలాగే నేలకు కరచుకొని వుంటారు. హడావిడిగా రంగయ్య ఒకవైపునుండి, మామయ్య మరో వైపునుండి 'పులి! పులి!!' అంటూ పరుగెత్తుకొస్తారు.]

రంగయ్య: [తోట్రుపాటుతో] అదృష్టవంతుణ్ణి! ఒక్క నిమిషం ఆలస్యమైతే నా బిడ్డ లిద్దరినీ పులి పొట్టను పెట్టేవాణ్ణి.

మామయ్య: [తోట్రుపాటుతో] ఒంటిగా యెలా వదలిపెట్టి ఔర్ఖాన్ బావా? ఇవాళ లేచినవేళ మంచిది. లేకపోతేనా...

రంగయ్య: సమయానికి ఇద్దరం కాబట్టి సరిపోయిందిగాని ఒక్కో

క్కళ్లం అయితే మొత్తంగా తినే సేదే.

మామ: ఇంతకు ఇవ్వాలి ఎవరి ముఖం చూశామోగాని లేవగానే, అందరం అదృష్టవంతుల మయ్యాం బావా!

రంగయ్య: [పులి పోయినవేపు చూస్తూ] అదృష్టం అని చల్లగా అంటావేం?

ప్రసాద్: [పండుకొనేవుంటాడు] పులిరాజుగానూ! మా చాక్లెట్లు తిని మమ్మల్ని వదిలేయండి.

సీతి: మా మామయ్య మంచి మంచికాయలు తెస్తాడు. అవికూడా మీకే యిస్తాం.

రంగయ్య: [ఆశ్చర్యంతో] అరే! పిళ్ళికా పులి వుందనుకొంటున్నారల్లేవుండే? (సీతిని లేవదీస్తుంటాడు)

మామ: అవును బావా! మనమే ఇంత హడలిపోతిమిగదా ఇక పిల్లల సంగతి చెప్పాలా?

రంగయ్య: [సీతిని లేవనెత్తుతూ] చిట్టి ఇటు చూడమ్మా!

(సీతి భయంతో కళ్లు తెరవదు. వణుకుతుంది) నేను మీ నాన్నా నమ్మా! పులి పోయింది.

(సీతి, ప్రసాదు భయంభయంగా కళ్ళు తెరుస్తారు)

సీతి: నాన్నా! (అని నాన్నను కాగలించుకొని యేడుస్తుంది.)

ప్రసాద్: నాన్నా! (వచ్చి రంగయ్య చెయ్యి పట్టుకొంటాడు)

రంగయ్య: [సీతిని చూచి] జడుసుకొన్నారా? (ప్రసాదుతో) యెరా, నాన్నా? లేదులే (కింద

'అనాసిన్'

నాలుగు మందులు గలది వైద్యుని బెషధయోగమువంటిది

1. క్విన్ నెన్ సల్ఫేట్
2. పినాసిటన్
3. కఫెన్
4. అసిటల్ సాలిసిలిక్ ఏసిడ్

'అనాసిన్' - గొప్ప బాధానివారిణి - వైద్యునికంటే కూర్చుండిన నాలుగు మందులను గలిగియున్నది, అవి వరములముఖ్యస్థానము లందు పండుక చర్యను జరిపి, కంనొప్పులు, జలుబులు, జ్వరము, దంతబాధ, కండ వాపులనుండి రూడిగా, మరకీకమైన శీఘ్రముక్తిని గలిగించును. బాధానివారలకు 'అనాసిన్' కంటే అతివేగముగా పనిచేయునట్టిది మరేదీ లేదు. సేవించుటకు 'అనాసిన్' కంటే అతిమరకీక మైనట్టిది మరేదీ లేదు. భావకముండు కొనుడు! 'అనాసిన్' వైద్యుని బెషధయోగము వంటిది. అది గుండెలకు హానిగాని కడుపు ఉబ్బరముగాని కలిగించదు. 'అనాసిన్' లక్షలాది జనులకు బాధానివారిణి ఎందుకనగా ప్రతివారున్న 'అనాసిన్' ను కొనగలరు.

ఒక ప్యాకెట్ రర 2 అణా మాత్రమే.

నాలుగు మందుల
సూత్రమైన
'అనాసిన్'
వాడుడు

పులితోలు

త్రొక్కి దుమ్ము దిగదుడిచివేసి
'పోయిందిలే' అంటాడు) ఇదుగో
మీ మామయ్య వచ్చాడు.
చూడండి!

మామ: రండమ్మ! రండి!

[సీతి రంగయ్యదగ్గరనుండి
వాళ్ళ మామయ్యచేతిలోకి వస్తుంది.
ప్రసాద్ కూడా దగ్గరకు వస్తాడు.]

ప్రసాద్: మాకేం తెచ్చావ్
మామయ్యా!

మామ: నీకు లాగులూ,
చొక్కా...

సీతి: నాకూ?

మామ: నీకు గానూ తెచ్చా.
పండక్కి మావూరు వెళదాం.

సీతి } : నేనూ వస్తా.
ప్రసాద్ }

మామ: మీ రిద్దరూ, మీ
అమ్మా...

సీతి: మా నానార్నీ...?

మామ: మీనాన్న వద్దలే.

సీతి: ఆఁ! ఆఁ!!

మామ: సరే. మీ నాన్నను
కూడా తీసుకపోదాంలే.

ప్రసాద్: నాన్న వస్తే, యింటి
వగ్గరో?

[సీతిని రంగయ్య తీసుకొని
ముద్దు పెట్టుకొంటాడు.]

రంగయ్య: పండగ? పెద్ద
పండగ అయ్యేదే.

ప్రసాద్: చాక్లెట్లు అన్నీ ఇవ్వక
పోతే మమ్మల్ని తినేసేదే పులి.

సీతి: [వడుపుముఖంతో] అన్నీ
పులే తినేసింది నాన్నా!

రంగయ్య: [అటూ ఇటూ
చూచి] ఇవిగో, అన్నీ యిక్కడే
వున్నై. పులి చాకిలీ ప్లేమిచేసు
కొంటుంది? రండి పోదాం.

ప్రసాద్: [పాఠం ధోరణిలో]
పులి, మేకపిల్లను చంపి దాని
మాంసమును తినును.

మామ: చాక్లెట్లు పోతేయే?
ఇవిగో నా దగ్గర అరటికాయలూ.
ఇంటికి పోయినతర్వాత, అందరకీ
అమ్మ పెడుతుంది. (బయలుదేరు
తారు)

సీతి: నాకొక అరటికాయ
నాన్నా!

మామ: [ఒకటి తీసి] ఇదిగో!

ప్రసాద్: నాకుకూడా ఇయ్యవా
మామయ్యా?

మామ: [మరొకటి తీసి] ఊఁ,
ఇదిగో...

ప్రసాద్: ఇదికాదు. అదివ్వు
(పెద్దకాయని చూపెడతాడు.)

మామ: (హేళనగా) పెద్దపులైతే
ఈపాటికి పెద్ద పెద్ద కాయలు
తెచ్చేది.

సీతి: దానికెక్కడివి మామయ్యా!

ప్రసాద్: ఇహిహిహి! ఈపాటికి
మనసీతి పెద్దపులి పొట్టలో వుండేదే
నాన్నా!

[అంటూవుండగా అంతానిమ్మ]
మిస్తారు: రెండవవైపునుండి
సుబ్బులు, రాము, సోము ప్రవేశి
స్తారు]

రాము: (ప్రక్కకు చూస్తూ)
అరుగో! చాలదూరంపోయారులే!

సోము: కిందపోసిన బఠాణీలన్నీ
మళ్ళీ తీసుకపోయారోయ్!

సుబ్బులు: (కింద మిగిలిన
బఠాణీగింజలు యేరుకొంటుంది.)

రాము: రంగయ్య ఒక్కనిముసం
రాకపోతే మొత్తం తినేవాళ్ళమేరా
హాయిగా.

సుబ్బులు: అన్నాయ్! నాకు
ఆకలవుతోంది.

సోము: ఊండూ. ముందు యివి
వీరుకొందాం.

[కిందపడిన బఠాణీలన్నీ వీరు
కొంటాడు]

రాము: నిజంగానే పులొచ్చి
మనని తింటుందేమో ఇంటికిపోదాం
రాండిరా!

సుబ్బులు: నాకు భయం వేస్తోం
దన్నాయ్! ఇంటికిపోదాం రాండి.

సోము: నిజమేరా. రండిపోదాం.

[అంతా నిమ్మ]మిస్తారు]

[త ర.]

మరియు హైదరాబాదు.

న్యాయం

అవి అక్కరు పుత్రుడు జహంగీరు భారతదేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న రోజులు. జహంగీరు గూడ తండ్రి గుణాలను చాల వరకు కలిగి ఉన్నాడు. తన రాజ్యంలో గొప్ప వారికి ఏవిధంగా అయితే న్యాయం జరుగుతుందో, బీదవారికి గూడ ఆ విధంగానే న్యాయం జరగాలని అతని కోరిక. ఆ విధంగానే న్యాయాన్ని చేకూరుస్తున్నాడు గూడ!

జహంగీరు చక్రవర్తిగా నున్న సమయంలో ప్రజలు సర్వసౌఖ్యాలు అనుభవిస్తూండేవారు. పొలాలు సస్యశ్యామలంగా పండుతుండేవి. ఎప్పుడూ ఆ రాజ్యంలో ఆనందం, సంతోషం, సౌఖ్యం సృత్యం చేస్తూండేవి. చాలామందికి కష్టాలుంటే ఏమిటో కూడ తెలియదు.

చక్రవర్తి న్యాయం నాలుగు పాదాలమీద నడిచేటందుకుగాను కోట గుమ్మంవద్ద పెద్ద గంట కట్టి దానికి గొలుసు వేలాడేయించాడు. ఆ రాజ్యంలో ఎవరికైనా అపాయం గాని, అన్యాయం గాని జరిగితే పెల్లి గొలుసు లాగి, గంట మ్రోగించే వారు. ఆ గంట మ్రోత రాజు వినిన వెంటనే, గంట మ్రోగించిన వ్యక్తిని తన ఆస్థానంలోకి పిలిపించేవాడు. అతని ఫిర్యాదును జాగ్రత్తగా విని, అతనికి అన్నివిధాల న్యాయం చేకూర్చేవాడు.

ఒక రోజు జహంగీరు ఆ గంట

మ్రోత విని, "వ్యక్తిని లోపల ప్రవేశపెట్టమని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు నేవకులకు. = గంటకొట్టింది ఒక స్త్రీ.

ఆమె ఒక చాకలివాని భార్య. కోటనుండి ఒక బాణము వచ్చి ఆమె భర్తకు తగిలింది. వాడు బాణం తగిలిన వెంటనే ప్రాణం విడిచాడు.

"మహాప్రభూ! నా కష్టగాథ ఆలకించి నాకు న్యాయం చేకూర్చండి" అని పెక్కి పెక్కి ఏడుస్తూ పలికింది స్త్రీ.

"సత్యం"

"జరిగినదేదో చెప్పు" అడిగాడు చక్రవర్తి.

ఆమె జరిగినదంతా చెప్పింది ఏడుస్తూ.

"కోటలోనికి పోయి ఎవరైతే ఆ బాణాన్ని వేశారో, = వ్యక్తిని వెంటనే తన ఎదుటకు తీసుకురమ్మనమని" ఆజ్ఞాపించాడు నేవకుని జహంగీరు వెంటనే.

అకస్మాత్తుగా రాణి సూర్యహాస్ తనంతట తానే భర్త ఎదుటకువచ్చి ఈవిధంగా చెప్పసాగింది:

"మహారాజా, నేనే ఆ నీచ కార్యం చేసింది. నేను బాణాలు గురిపెట్టటం నేర్చుకుంటున్నాను. నా కొక పక్షి కనిపించింది. వెంటనే దానికి గురిపెట్టి బాణం విడిచాను.

అకస్మాత్తుగా, దురదృష్టవశాత్తూ ఆమె భర్తకు తగిలింది, గురితప్పి = బాణం. వెంటనే చనిపోయాడు ఆమె భర్త. ఒక మానవుని ప్రాణం నా చేతిమీదగా తీసినందుకుగాను ఎంతగానో దుఃఖిస్తున్నాను."

రాజు ఏవిధంగా తీర్పు ఇస్తాడో నని ఆదుర్దాగా చూస్తూ, రాణి చెప్పిన మాటలు విని నిర్విణ్ణులై, నిశ్శబ్దంగా ఎవరి స్థానాల్లో వారు కూర్చుని ఉన్నారు సభికులు.

జహంగీరు ఏమీ జవాబు చెప్పలేదు. ఆయన చూపులు తీక్షణంగా ఉన్నాయి. వెంటనే వెళ్లి ఒక విల్లు కొన్ని బాణాలు తీసుకురమ్మనమని నేవకుని ఆజ్ఞాపించాడు.

నేవకుడు విల్లు బాణాలు తెచ్చి జహంగీరుకు అందిచ్చాడు. వెంటనే జహంగీరు వాటిని = స్త్రీకి ఇస్తూ ఈవిధంగా చెప్పాడు:

"నా రాణి నీ భర్తను చంపి, నీ కంఠో దుఃఖాన్ని కలిగించింది. ఆమె ఒక మహారాణి, నీ వొక బీద దానవు. నీకు నీ భర్త అంటే ఎంత విలువో, ప్రేమో, ఇష్టమో, ఆమెకు ఆమె భర్త అంటే అంతే.

"ప్రాణానికి ప్రాణమే!" ఇది నా నమ్మకము. నా ఈ సంపత్తి, శక్తులతో తిరిగి నీ భర్తను బ్రతికించగలనా? నీవు ఇప్పుడు ఎంత దుఃఖిస్తున్నావో, అంత దుఃఖాన్ని ఆమె అనుభవించాలి! మానవుని జీవితపు విలువ తెలుసుకోవాలి. నన్ను చంపి నా రాణిని విధవగా చేయి!"

ఈ తీర్పుకు సభాసదులంతా ఆశ్చర్యచకితులైనారు. న్యాయం కోసం జీవితాన్నే వెచ్చించదలచిన చక్రవర్తినిచూచి "ఇటువంటి చక్ర

కాల్గేట్ క్లోరోఫిల్ చిగుళ్ళను గట్టిపరుస్తుందని వైద్యపరీక్షలో రుజువైంది!

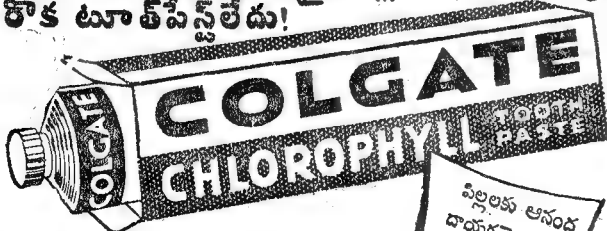

చిగుళ్ళను
బలపరుస్తుంది!

దుర్గంధాన్ని
వెంటనే, గట్టిగా
నిర్మూలిస్తుంది!

దంతక్షయాన్ని
నివారిస్తుంది!

ఇంతకు మించిన చేతనమైన క్లోరోఫిల్ కలిగివున్న
మరొక టూత్ పేస్ట్ లేదు!

ఇప్పుడు! ఆదాయకరమైన
పెద్దనైజులో దొరుకుతుంది

పిల్లలకు అనంద
దాయకమైన దాని
పెప్పుకోమింట్
యి, వానన వారికి
బాగా నచ్చుతుంది.

CTRA/4/58

★ న్యాయం ★

వర్తిని ప్రపంచంలో ఎవరూ
ఎక్కడ చూచి వుండదు!
అన్నారు.

కాని బీదవాళ్ల హృదయాల్లో
గూడ దయ అంటూ వుంటుంది. ■
బీదస్త్రీ రాణి ముఖాన్ని చూచి
మరింత ఏడ్వసాగింది. ఆమె విల్లును
బాణాలను చక్రవర్తికి తిరిగి ఇస్తూ
ఈ విధంగా చెప్పింది:

“మీ న్యాయ దక్షతకు, ధర్మ
బుద్ధికి నేనెంతో కృతజ్ఞురాలను. నేను
మీ పాణాన్ని గైకొన్నట్లైతే, మన
దేశపు ప్రజల కందరికీ అన్యాయం
చేసినదాన్నవుతాను. మీలాంటి
న్యాయమూర్తులను తిరిగి ఏ విధంగా
సంపాదించుకోగలుగుతాము? చిర
కాలం మీ రాణి ఐదవతనంతో
జీవించాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తు
న్నాను. నా భర్తను చంపింది
నా “కర్మ” గాని, రాణి “విల్లు”
గాదు!

■ బీదస్త్రీ చెప్పిన మాటలకు
ఎంతో ఆనందం పొందాడు చక్ర
వర్తి. రాణి గుడ్డితనాన్ని తమించి
నందుకు ఎంత విలువైన ధనాన్ని
యిచ్చినా ఆ స్త్రీకి ఇంకా బాకీయే
పడివుంటుంది రాణి. తమ చక్రవర్తి
జీవితపు విలువను గ్రహించిన ఆ
స్త్రీని ఎంతగానో కొనియాడారు
సభికులంతా. చక్రవర్తి ఆమె
కెంతో ధనం ఇచ్చి గౌర
వించాడు. ★

సినిమా

హాలీవుడ్ చోరీ చోరీ

సంగీత నాటక అకాడమీవారు ఈ మధ్య కళాకారులను స్మరించిన సందర్భంలో, చలనచిత్ర కళాకారుల విషయమై ఒక థిస్ట్ ప్రతీక వ్యంగ్య ఛోరణిలో వ్యాఖ్యానిస్తూ, హాలీవుడ్ చిత్రాలు ఆధారంగా తయారైన స్క్రీన్ ప్లే

కూడా ఒకటి ఏటా ఎన్నికచేసి, ఆ రచయితలకు నిర్మాతలకు బహుమతి ఇవ్వాలని వ్రాసింది. ఈ సన్మానానికి అర్హులు బొంబాయి, మద్రాస్ నిర్మాతలు మాత్రమే నని పేర్కొంటూ, బెంగాలీ, మహారాష్ట్ర, తెలుగు చలనచిత్ర కారులకు మాత్రం ఉత్తమ స్వతంత్ర రచనకేరిట బహు

మువ

మతులు ఇచ్చి గౌరవించవచ్చునని ప్రతిపాదించింది.

ఈ రెండు మానసలూ కూడా అతిశయోక్తులు కావు.

ఈనాడు బొంబాయిలో ముఖ్యంగా హాలీవుడ్ చిత్రాన్ని కాపీకొట్టడం ఛాపన్ అయిపోయింది. గొప్పతనంగా చెలామణీ అవుతోంది. ఈ కార్యంలో ప్రవీణులై పోయి కొందరు బోర్డులు కట్టడాకా వచ్చింది పరిస్థితి. కథాచార్య మేకాకీ, నాస్తిక భజనమేషం, భాష మాత్రం తేడాగా యధాతథంగా తీసుకొని చిత్రాలు నిర్మిస్తున్నారు. పాటలు సరేసరి. హిట్ అయిన హిందీపాటల గట్టుమట్టు అన్నీ రేడియోలో వచ్చే ఆమెరికన్, క్వానీస్, రికార్డులు రట్టు చేస్తున్నాయి.

ఈ పరిస్థితి బాధాకరం; ప్రమాదకరం కూడా. ఏడాదికిరం ఈ దేశంవచ్చిన పారమాంట్ చిత్రం “నాక్ ఆన్ వుడ్” (దాన్ కియూ నటించినది) బొంబాయిలో “చేనవా” పేరిట తేలిక తయారై పోయి ప్రదర్శించబడుతోంది. “యూ కౌంట్ రన్ అనే ఫ్రం ఇట్” అనే మరో చిత్రం హిందీలో హిట్ అయిన “చోరీ చోరీ”గా తెలుగుఅయి ఊరుకుంది. ఇలాగే ప్రరాయి దేశంనించి మంచి చిత్రం రావడంలేదుగా, దాని! ప్రతిరూపం తయారవడం పరిపాటి అయిపోతోంది. దీనికి రచయితలు బాధ్యులు కారు. నిర్మాతలూ బాకాఫీస్ అభారితీలూను.

ఒకపక్క వీరిలా చేస్తూనే మన చిత్రాలకు ప్రతిరూపాలు తీస్తూన్న పాకిస్తాన్ నిర్మాతలను గట్టిగా కొప్పడడం ఆశ్చర్యకరం.

ఆశ్చర్యపడడం, అనక ఊరుకోవడం అయితే ఖరవాలేదుగాని, ఈ చిత్రచార్యం మితిమీరిపోతే ప్రమాదకరం. ఇప్పుడు దాదాపు అంతవని అయింది. పారమాంట్ పిక్చర్స్ వారు తమ చిత్రం “నాక్ ఆన్ వుడ్”ను అనుకరిస్తూ బొంబాయిలో ఒక నిర్మాత ‘చేనవా’ అనే చిత్రాన్ని తయారు చేశాడని అందువల్ల నంటనే ఆ చిత్రం ప్రదర్శన ఆపించాలని న్యాయస్థానంలో ‘ఓ ముక్క తగిలించారు.’

ఈకోవకు చెందిన మరో హిందీచిత్రంఉంది. ఒక హాలీవుడ్ చిత్రానికి ముక్కు! ముక్కుకొపి అయినా ఆ చిత్రాన్ని ఆసియా చలనచిత్రోత్సవంలో దేశదేశాల ప్రతినిధులకు చూపించబోతున్నారట.

ఇలాటిదే ఇంగ్లీషార్తి: మన చిత్రాలలో పాటల రికార్డులను ఆమెరికాలో విడుదల చేస్తున్నారు. వాళ్ళ పాటలే వాళ్ళివినిపించే పరిస్థితి ఏర్పడకుండా, కాస్తంతే త్రిద తీసుకుని, దేశీయమైన చిత్రాలలోని భారతీయమైన సంగీతాన్నే ఆ దేశీయులకు వినిపించడానికి తగిన కట్టుదిట్టాలు జరగడం వాంఛనీయం. ★

“స్థానం” ప్రతిభకు జోహార్లు

“చేప సాగసుగా ఈడడంలో గొప్పే ముంది!” అన్నారు నటకావతంస స్థానం నరసింహారావుగారు. “ఆడువారికి ఆడుతనం సేర్పగలిగిన”

“నటనకు వార్ధక్యం లేదు.”

నటుడు నరసింహారావుగారిని, తెలుగు చలన చిత్రకళాకారులు, మద్రాసు ఆంధ్రుల తరపున ఏప్రిల్ 6న దక్షిణభారత హిందీ ప్రచార సభలో పన్నాగించారు. ఆయనపై

పుష్పలూ, ప్రశంసలూ, జోహారులూ కురిపించి పూజించారు. దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారసభ ఆవరణ ఆ రోజున కిటకిటలాడి పోయింది.

సభకు మద్రాసు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పి. వి. రాజమన్నారు అధ్యక్షత వహించారు.

ప్రతిభకు తగిన శీలితో, ఘనతకు తగిన విశ్రమంతో పద్మశ్రీ స్థానం, సన్మానానికి సమాధానం చెప్పారు.

“చేప చక్కగా ఈడితే గొప్పేముంది? దానికి మెప్పేమిటి — రివీళ్ళు రంగస్థలం మీద అనుభవం గడించిన నేనుగాక ఇంకెవరు గొప్పగా నటిస్తారు... అసలు నాకు తప్ప చెయ్యడానికి అధికారం లేదు... అయినా నాటికీ నేటికీ నేను నా కళలో పరిణతికై నిరంతరము కృషి చేస్తూనే ఉన్నాను. ఈ తపస్సు ఎప్పుడూ సాగేదే...”

వేద పతనంతో సభ ప్రారంభమైంది. పిల్లలు, నరసింహారావుకు పూజ చేశారు. సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు బి. ఎన్. రెడ్డి స్వాగతం చెప్పారు. ఇంటూరి వెంకటేశ్వరరావు సన్మానపత్రం సమర్పించారు. సభాధ్యక్షులు రాజమన్నార్ నరసింహారావుగారికి స్వర్ణకంకణం తొడిగి సన్మానించారు.

“...అన్నిటికన్న నాకు ‘మధురవాణి’ అంటే ఇష్టం. కళా తపస్వి స్థానంవారికి బహుమతి అనేదికనక ఇచ్చేటట్లయితే నామటుకు నేను, ఆ పాత్రను నటించినందుకే ఆయనకు ఆ బహుమతి నిస్తాను...” అన్నారు రాజమన్నార్ గారు. ఈ ‘నాటక చక్రవర్తి’ అనుభవాన్ని, పరిపక్వమైన ఆ నటనా కౌశలాన్ని మనం సద్వినియోగం చేసుకోవాలంటే ఆయనకు నిజమైన సన్మానం చేయాలంటే ఒక నాటక పాత్రకాల నెలకొల్పి ఆయనను నాట్యాచార్యులుగా చేయాలని రాజమన్నార్ గారు మాచించారు.

“నా మిత్రుడంత గొప్ప నటుడు ఇంక

క్కడా ఉండబోడు” అన్నారు దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి. “సంయమం ఈయన నటనకు ప్రధాన లక్షణం. కీటుసానెట్ లా, కాళిదాసు పద్యం లా, ఈయన ఒక చిన్న హావంలో గొప్ప భావాన్ని చెప్పగలరు...” అన్నారు. మోటూరి సత్య నారాయణ మాటలాడుతూ శ్రీ వేషము వేసి కీర్తి గడించుకొనినవారు భారత దేశము మొత్తముమీద స్థానం నరసింహారావుగారే అన్నారు. నాగయ్య ప్రసంగిస్తూ స్థానంవంటి నటుల శిల్పాన్ని వివరిస్తూ గంభాలు వ్రాయాలన్నారు. నార్ల వెంకటేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ మనకు మంచి నటులున్నారని నాటకాలు లేవన్నారు.

విశాఖజిల్లా మాడుగుల గ్రామంలో ఒకరోజు రాత్రి ‘తులాభారం’ నాటక ప్రదర్శన ఏర్పాటు అయింది. నాటకాల ఏమంత అఖండంగా లేదు. అందుకని సత్యభామ వేషధారి(ణి), ముస్తాబు దగ్గరో ఉన్న ఒక ఇంట్రా చెసుకోవడానికి ఏర్పాటు అయింది. ముస్తాబై బయల్దేరేవేళకి, ఆయింటివారిని పిలవడానికి ఎవరో వచ్చారు. ఆ వచ్చినామె 40 ఏళ్ళ ఇల్లాలు. ఆవిడ, చటుక్కున సత్యభామ దగ్గరకొచ్చి బొట్టుపెట్టింది. సత్యభామ త్రుళ్లి పడింది.

“అమ్మదూ ఈ వడ్డాణం ఎంతైంది బావుందిస్తో” అని కిబుర్లు కూడా మొదలుపెట్టింది ఆవిడ! అంతట్లోకి ఆయింటి ఇల్లాలు అది గమనించి “అయ్యో పిన్నీ! ఆయన్ని అమ్మదూ అంటావేమిటి మతిగినా పోయిందా” అంది విస్తుబోతూ.

ఆ “ఆవిడ” వేషంలో ఉన్న ‘ఆయన’ పేరు స్థానం నరసింహారావుగారు.

ఈ సంఘటన జరిగింది 20 ఏళ్ల నాడు.

సభాధ్యక్షులు శ్రీ రాజమన్నార్ స్థానంవాటికి వెండి అశోక స్తంభాన్ని బహూకరిస్తున్నారు. వారి ప్రక్కన ఉన్నవారు శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి.

తరువాత ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి ముది గొండ లింగమూర్తి, సన్మానానికి విరాళా లిచ్చిన చలనచిత్ర కళాకారుల శేర్ల చెప్పారు. ఇళకు దాడి గోవిందరాజులు నాయకు, డి. వి. సుబ్బారావు, బసవరాజు సుబ్బారావు, బోగినాథం, ప్రజీపాటి సుబ్బ రామకృష్ణ ప్రభృతులు పంపిన సందేశాలను చదివారు.

ఎం. ఆదిలక్ష్మి, రావూరి సత్యనారాయణ స్థానంవారి ప్రతిభను ప్రశంసిస్తూ పద్యాలు వ్రాసి సమర్పించారు.

తరువాత తెలుగు చలనచిత్ర నటీనటులు, శ్రీ రాజరాజేశ్వరి ఫిలింకంపెన్, కల్యాణి ప్రొడక్షన్స్, మద్రాసు ఆంధ్ర విద్యార్థులు, మద్రాసు ఆంధ్ర విద్యార్థినులు, మద్రాస్ టెక్నాలజీ ఇన్ స్టిట్యూట్, జార్జ్ టౌన్ ఆంధ్రులు, లిటిల్ థియేటర్స్, జి. సి. బి. ఎం. కళాకాలలవారు పుష్ప హారాలు వేసి గౌరవించారు.

అనంతరం స్థానం నరసింహారావుగారు 'సన్నిహిత కవిత్వం' సన్మానానికి సమాధానం చెప్పారు...

85 ఏళ్లవాడు ఒక కిరాయి హరిశ్చంద్రుడి నాటకంలో ఒక చంద్రమతి గౌరు హాజరయ్యాడు. అపద్ధర్మంగా రోజున

స్థానంవారు చంద్రమతి వేషం కట్టారు. అంతా బాగుం దన్నారు.

“ఎందుకు అన్న ప్రశ్న జవాబు అప్పుడు తెలియలేదు; కాని, ఇన్నాళ్లు రంగస్థలం మీద ఉన్నాక ఈనాడు తెలిసింది. ఇప్పుడు నన్నెందుకు మెచ్చుకుంటారో, ఎందుకు మెచ్చు

కోవాలో నాకు ముందే తెలుస్తుంది. అలా తెలుసుకుంటునే నేను నటిస్తాను. నటుడు పాత్రలో తీసుకుపోవాలనీ, మంచి నటుడు అలా తనస్మయము అయిపోతాడనీ కొండ రంటారు. నేను అవను. అనుకోను. రంగం మీద నేను నటించే పాత్ర పక్కన నించుని మంచి చెడ్డా చెప్పి నడిపిస్తూ ఉంటాను.

నైల్లూరు కస్తూరీదేవి విద్యాలయ సహాయార్థం బెంగళూరులో “తులనభారం” నాటకం ప్రదర్శనజరిగింది ఒకసారి. ముందువరసలో కూర్చున్న ఒక రిటైర్డ్ ఆఫీసరు, ఆయన భార్య నాటకం బావుందంటే బావుందనుకున్నారు. ఆ సంగతి తమకున్నప్పటికీ నటీమణి చెబితే మరి బావుంటుందనికూడా అనుకున్నారు. ఇలా కూడబలుక్కుని, ఓ పూలదండ కొనుక్కుని స్టేజీవెనక ముస్తాబుల గదిలోకి వెళ్లి తమ అభిమాన నటీమణిని పలకరించి, అభినందించి, పూలమాల వేయదలచుకున్నామన్నారు. నటీమణి మహాద్భాగ్యం అని తలవంచింది. ఆఫీసరుగారు దండవేసినంత పనిచేసి, అంతలోనే భార్యవంకచూసి ప్రయత్నం మానుకున్నాడు. భర్తపత్ని పక్కన ఉండగా అన్యకాంత మెడలో దండవేయడం బాగుండదనుకుని, అని, ఆ దండని భార్యచేతికి ఇచ్చాడు. ఆమె సరేనని ఆ దండవేయబోయి అట్టే ఆగిపోయింది ఈ సత్యభామ నిజంగా భామ అవునా కాదా అని అనుమానం కలిగి.

భామ వేషంలో ఉన్న స్థానం నరసింహారావు కిలకిలనవ్వి, “నేను సగం ఇటూ, సగం అటూ లెండి. అందుకని ఇద్దరూకలసి దండవేయండి” అన్నారు. ★

నే నూ, కా మి నీ

"నా ప్రీ వేషం నన్నెన్నడో వరించింది. వట్టిభావాన ప్రేమించింది. పేవాధర్మాన పేవించింది. మమకారాన మాటలు నేర్పింది.....నాటకరంగ విహారాన నన్నామె తనలో దాచేసుకొని రోషనారగా, నత్యభామగా, చిత్రాంగిగా, చింతామణిగా అనేక నామరూపాలతో మారుతూ ఆడుతూ పాడుతూ ఉంటుంది. నాటకం రోజు రాత్రి తప్ప విడిగా నన్నావహించదు. మంచి ఆలోచన గలది....."

మా సరసాలు చిత్రంగా ఉంటాయి. "ఇదిగో చూడూ నాకు ఇన్నేళ్లొచ్చాయిగదా. తలకూడా నెరసింది.....ఇంకా నామీద మోజు తగ్గలేదా?" అంటాను నేను.

"తగ్గడమేమిటి. చెట్లకు బావనలుపూ, మనిషికి బావతెలుపూను. అనందానికి హద్దుందా" అని మధురవాణిలా నవ్వుతూ మూతి మూదొంకరలు తిప్పుకొంటుంది కామిని.

"ఇన్నేళ్లొచ్చాయి సిగ్గులేదా నీకు" అని నేనంటే "సిగ్గేమిటి నాకు నీవద్ద చంద్రమతినయాను, లీలావతినయాను, మురనయాను, సుభద్రనయాను ఇంకా ఎందరో అవుతాను. విధ్వలతల్లికి నాకు నీవద్ద సిగ్గేమిటి పోదూ" అని మరింతగా మురుసుకొని నన్నెరుసుకొంటుంది.

ఇది ఎన్ని జన్మల సంస్కార బాంధవ్యమో నాకు జ్ఞాపకం లేదుగాని ముందుజన్మల్లోకూడా నన్నే తానావహించి ఉంటానని స్ఫురింపజేస్తూ ఉంటుంది."

(స్థానం.)

వట్టికావతంబి

రంగస్థలంమీద ఆ పాత్రకు ఏం చెప్పాలన్నది ముందు నేర్చుకుంటాను. దారివెంట వెళ్లే ప్రీల వెంటపడి వాళ్లు ఎలా నడుస్తున్నారు. వాళ్ళకి సహజంఅయిన ఆ వయోరం పరూరులు ఎలాటివి; ఎంతవరకు నవ్వితే, ఎదటివాడికి ఏం అనిపిస్తుంది-ఇలాటివన్నీ శ్రద్ధగాపరిశీలిస్తాను. ఇంటికెళ్లి నిలుపుటద్దం ముందు నిలిచి బడి నాకు నేను నేర్చుకుంటాను. విజానికి దొకపేకాదు. నీ వేషం రాణించాలంటే తోటి నటుడికి, నిన్ను ఎలా నవ్విం చాలా, ఎలా కవ్వించాలా తెలియాలికదా. నేవకుడు దండంపై ప్రేపథతివల్ల రాజు గారికివి ప్రస్తుటం అవుతుంది. ఏదేనాటంకే. అందువల్ల ప్రీలు ఏంచేస్తారన్న పరిశీలనతోపాటు, పురుష పాత్ర హావభావాలు ఎలా ఉండాలి అన్నది కూడా సమగ్రంగా తెలుసుకోవాలి. ఏనటుని కైనా అంటే. తన పాత్ర నిర్దుష్టంగా పోషించడానికి, పది విధాల సాధన చేయాలి...నాటకానికి మహా తీర్థమైన శక్తి ఉంది. నటన గొప్పకళ. ఇందులో పరిణతికై నేను చేసేకృషి నిరంతరమైన తపస్సు. ఇది కుక్కా అది నక్కా, ఏమనుమిసి అనే భేదాలకు అతీతమైన దృష్టి అలవరచుకోవ

దానికి నాలో నేను నిరంతరం తపన చెందుతాను. పరివర్తత సాధించాను అనటంలేదు,

కాని ఏనాటికైనా సాధిస్తానని నమ్మకం. నేను ఇన్నాళ్లుచేసిన కృషికి నేడింత సన్మానం జరుగుతోంది, నేను మరింతకృషిచేసి ఉంటే, ఇంకెంతటి స్థాయిని సాధించేవాడినో అనిపిస్తుంది. నేను నాటికి నేటికి విద్యార్థి నేం ప్రీలోకం నా గురువీరం. నటనకు వార్తకృతం లేదు; రాదు...

యువకులను సమర్థులైన నటులుగా తీర్చిదిద్దడంలో ఆచార్యత్వంకాకపోయినా, నేనూ ఒక విద్యార్థిగానే పాల్గొని నాటకరంగానికి సేవచేయాలని ఉంది..."

* * *

సభ అనంతరం, "పెళ్ళిచూపులు" అనే నాటకాన్ని (రచయిత శ్రీ ముదిగొండ లింగమూర్తి) ప్రదర్శించారు. కె. వెంకటేశ్వరరావు, రావి కొండలరావు, శివరామరెడ్డి, కె. ప్రసాద్, కె. వి. రమణారావు, నారాయణరావు, ఎం. నాగేశ్వరరావు ఇందులో పాల్గొన్నారు. వీరందరికీ స్థానం వారు రజితపాత్రలు బహుకరించారు.

ఈ నాటకం ఆంధ్ర వారపత్రికలో ఇటీవల ప్రచురితం అయి పాఠకుల అభిమానాన్ని విశేషంగా చూరగొంది.

సమ్మానితులకు షెడ్యూల్ గా స్వాగతం ఇచ్చారు. శ్రీయుతులు లింగమూర్తి, నాగయ్య, వి. ఎన్. రెడ్డి, డా॥ కె. వి. స్వామి, సరసింహారావు, కడూరు వాగభూషణం, రాజమన్నారు, ఉన్నవరావు గోపాలకృష్ణయ్య.

షేబాక్ గాయకుడు పి. బి. శ్రీనివాస్

స్థాయిత్రం 6-55 కి రివ్యూన పరిగెత్తు కొచ్చేవాడు ఒకర్రాడు. మూడేమూడు నిమిషాలుసేపు ఆసినిమా గేటుకి కొంచెం దగ్గరగా నిలబడి మళ్ళీ తుర్రున ఎగిరిపోయేవాడు. మళ్ళీ 7-28 నుంచి 7-26 వరకూ అలా కళ్ళుమూసుకు నిలబడి రివ్యూన వెళ్ళి పోయేవాడు.

8-40 కి సినిమా గేటు ఆసామిని చక్క గేటు అరెసుపించి "ఇప్పుడు మళ్ళీ వస్తాడు కదూ ఆ కుర్రాడు" అన్నాడు.

"రాదులే ఈ పాట బావుండదు. ఆరనికి నచ్చలేదు. అందుకే నిన్ను రాలేదు" అన్నాడు మొదటి ఆసామి.

ఆ కుర్రాడు రోజూ అంతే. కొర్రసినిమా రాగానే తొలిరోజున టికెట్ కొని వెళ్ళి చూసేసేవాడు. అందులో ఆరనికి నచ్చిన పాటలు రెండో మూడో ఉంటాయి.

మర్నాడు, ఆ పాటలు సరిగ్గా ఎన్ని గంటల ఎన్ని నిమిషాలకి వస్తాయో గుర్తు పెట్టుకునేవాడు. మూడో రోజు నించి, సరిగ్గా ఆ నిమిషానికి ఇంటిదగ్గరించి పరుగెత్తుకువచ్చి గేటుదగ్గర నిలబడి ఆ పాటవిని వెళ్ళిపోయేవాడు. మళ్ళీ రెండో పాట (ఆరనికి నచ్చినది) మొదలయే వేళకి మళ్ళీవచ్చి చూడునిమిషాలూ విశేసి, ఇంటికలి పోయేవాడు.

ఇలా బాల్యంలో ఏకలవ్య శిష్యుడికం నెరపిన షేబాక్ గాయకుడిపేరు పి. బి. శ్రీనివాస్.

కళాకారుడుగా పేరు తెచ్చుకుని వృద్ధి లోకి రావలసిన ప్రతివ్యక్తి పువ్వులాగా పుట్టగానే పరిమరించడం, రెండు రెండు రెళ్ళు నాలుగన్నంత ఖరారు. అలాగే, కళారాధకుల కథలన్నీంటూ అంత ఖరారు గానూ కనబడే మరో ఘట్టం, ప్రతిబంధకాలను ఎదుర్కొనడం. రైలామజ్ను ప్రేమించుకుంటే, వాళ్ళు వాన్నీ లూ, మావయ్యలూ, సంఘం తాలూకు దళసరి గోడలూ అడ్డు నిలబడడం మామూలు. లలిత కళాభిరుచికల చిన్నవాడుగాని చిన్నదిగాని అవి నేర్చుకుని ఆరంగంలో కృషి చేయాలని ఉబలాడ పడ్డప్పుడు తాలూకాఫీసు సుమాస్తా గిరి చెయ్యిక తప్పదని బలవంత పెడతారు పెద్దవాళ్ళు.

ఉద్యోగం తెలుస్తూ అదే పోయేగాని ఆసినిమాలవెంట, నాటకాలవెంట తిరగడానికి వల్లకదని కాసిస్తారు. పట్టుల వర్తకుల జీవిత కథలో ఈ ఘట్టం మామూలే.

పి. బి. శ్రీనివాస్, గాయకుడుగా చలన

చిత్ర పరిశ్రమలో చేరదలచు కొన్నప్పుడు వాళ్ళు నాన్నగారు, ఫణేంద్రస్వామిగారు కఠినంగా కాసించలేదు కాని, మంచిచెడ్డలూ సాధక బాధకాలూ ఆలోచించుకోవలసిందని గట్టిగా తెలియ చెప్పారు. ఈ లోగా 'లా' చదవమన్నారు.

శ్రీనివాస్ కి తన లక్ష్యం సిద్ధిస్తుందన్న గట్టి నమ్మకం, సాధించాలన్న పట్టుదలా ఉన్నా తండ్రిని ఎదిరించ మనస్ఫూరించలేదు. ఆయన చెప్పినట్టు న్యాయకాన్త్రం చదువుకూ ఆలో

చించవచ్చునని లోచించి. ఈ రెండు పనుల తోపాటు కాస్త ప్రయత్నాలు కూడా సాగించడానికి విశ్రాంతిపడకుండా ఉన్న పట్టులో ఎక్కువ పట్టుంటుందనికూడా లోచించి. ఫీలింగ్ సుడిమోలు అక్కడే ఉంటాయి మరి. అందుకని మద్రాసు న్యాయ కళాశాలలో చేరాడు శ్రీనివాస్ తన ఉపాధి ముటుకు తనలోనే దాచుకుని.

"అప్పటికది 'ఏక హిరాస్తా' అనిపించింది." అంటాడు శ్రీనివాస్ ఇప్పుడా విషయం చెప్పి నవ్వుతూ.

శ్రీనివాస్ కి హిందీ బాగావచ్చు. వికారద పట్టం పుచ్చుకున్నాడు భాషలో.

ఇక, ఆరవం, ఉర్దూకూడా తెలుగుకంటే భారంగా వాడగలడు.

"సంస్కృతంలో కూడా కొంచెం జ్ఞానం ఉందిని చెప్పకోవడానికి సంతోషిస్తున్నాను" అంటాడు శ్రీనివాస్. ఇంటర్మీడియట్ దాకా సంస్కృతం "సకండ్ లాంగ్వేజ్" గా అభ్యసించాడు.

సంగీతం తరువాత ఆరనికి అత్యంత ప్రിയమైనది వివిధ భాషలు నేర్చుకోవడం.

ఈ రోజున "చిన్ననాటి సందాలు" అతని వృత్తిపది విధుల రాణించడానికి ఉపయోగించాయి. తెలుగు తో పాటు తమిళ, మలయాళీ, హిందీ భాష చిత్రాలలో కూడా శ్రీనివాస్ పాటలు పాడాడు. చక్కని కంఠ స్వరం తో పాటు, పాడే పాటలో భాష ఉచ్చారణ కూడా చక్కగా నేర్చుకుని ఉండడం గాయకుడికి ఒక ముఖ్యమైన అర్హత.

లాకారేజీలో చదువుకున్న రోజుల్లో శ్రీనివాస్ అంతర్ కళాశాల సంగీత పోటీలో ప్రధను బహుమతి నందుకున్నాడు. అచిరకాలంలోనే చలన చిత్ర పీఠంలో ప్రవేశానికి ఆహ్వానం అందుకున్నాడు. జెమినీ స్టూడియోలో సంగీత దర్శకుడు శ్రీ ఈ మని శంకరకృష్ణ శ్రీనివాస్ కు తొలి సారిగా ఈ అవకాశం కల్పించారు. జెమినీ వారి "అవ్వయ్యోర్" "రాజీనా ప్రాణం" "బహుద్ దినహయే" "మిస్టర్ సంపత్" చిత్రాలలో శ్రీనివాస్ పాడాడు. "నాగుల చవితిలో శ్రీనివాస్ పాడిన "సాగర మీదుట నీదరి జేరుట" అనే పాట జహుళీ జనాదరణ పొందింది.

తరువాత పదిపదిహేను తమిళ చిత్రాలలోనూ పది తెలుగు చిత్రాలలోనూ శ్రీనివాస్ పాడాడు. ఐతే వీటిలో ఒక విశేషం ఉంది. అది నేటి చలన చిత్ర పరిశ్రమలోని అన్ని రంగాలలోనూ పరిపాటే. ఒక నటిగాని నటుడుగాని ఒక వేషం గొప్పగా ఒప్పిస్తే తరువాత వచ్చే ఆవకాశాలన్నీ అతడు రాల్చాలంటేనే అయి ఉంటాయి. ఒక దర్శకుడు ఒక రకం చిత్రం బాగా తీసినా ఒక నర్తకి ఫలానా పద్ధతి నృత్యం అడ్డుతంగా చేసినా వారి ప్రతిభ అంతా సప్తదూ డిట్ డిట్ పనులకే అంకితం అయిపోతుంది. శ్రీనివాస్ కొంతకాలం క్రితం ఒక తరహా పాటను హుమారుగాపాడి థేవ్ అని పించుకున్నాడు దరిమిలా అతడు పాడిన పాటలు నూటికి తొంభైవరకూ అదే ఫక్కిలో ఉన్నాయి.

మిగతా పదింటిలోను మణి పూసల్లాంటి పాటలున్నాయి. సాహితీ వారి తొలి చిత్రం 'అమర సంజో'లో "దయా మయీ కారదా" అనే పాట శ్రీనివాస్ కంఠంలో మాధుర్యాని కొకి నిదర్శనం. అలాగే ఇటీవల "సెల్యుకోటీ వారు నిర్మించిన "స్వయంప్రభ" లో "ఆనంద మధురమీ వేళ" అన్న పాట అతని ప్రతిభను ప్రతిబింబిస్తుంది. ఈ పాటను ఇంత మధురంగా పాడగలిగిన గాయకుడి కంఠం, ఎక్కువగా మరొకరకం పాటలకే వినియోగించడం జరుగుతోందని పిమ్మట జనానికి నిజానికి. ★

సినిమావార్తలు

జ్ఞానరత్న ప్రొడక్షన్స్ వారి "విశ్రాంతి" చిత్రానికి విజయ పిక్చర్స్ అధిపతి శ్రీ బి. నాగేశ్వరరావు వాహినీలో ఏప్రిల్ 7 న ప్రారంభోత్సవం చేశారు. శ్రీయుతులు వేదాంతం రాఘవయ్య, నాగయ్య, సి. ఎస్. ఆర్. ఎ. నాగేశ్వరరావు, ఆర్. నాగేశ్వరరావు, ఖంటసాల వెంకటేశ్వరరావు ప్రభృతులు వచ్చారు.

శ్రీ ఎ.కె. టి. రామారావు కావ్ కొట్టారు. తొలి 'హట్' లో శ్రీమతి రాజకుమారి చన నృత్యాన్ని చిత్రించారు. శ్రీ సముద్రాల రాఘవాచార్య ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం నిర్వహిస్తున్నారు. నిర్మాతలు శ్రీ కేశవ్ రామసామయ్య శెట్టి, ఎ. వి. రమణమూర్తి.

అక్విరాజ్ పిక్చర్స్ వారి "విశ్రాంతి" విడుదలకు సిద్ధంకౌతున్నది. రచయిత సముద్రాల రాఘవాచార్య, ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం నిర్వహించారు. జమున, గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు మొదలగువారు పాల్గొన్నారు.

నిర్మాణం పూర్తికౌతున్న మరో చిత్రం ఆర్.కె. పిక్చర్స్ వారి "భూలోక రంభ". ఇది తెలుగు తిమిళ భాషలలో తయారవుతోంది. అంజలి ఇందులో ముఖ్యభూమిక

నిర్వహిస్తున్నది. ఇతరనటులు చలం, శేరిలింగంపల్లి, నాగేశ్వరరావు. రచన సముద్రాల నానియర్. దర్శకుడు ఎన్. చాలచందర్.

వికల్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "వద్దంటే పెళ్ళి" వాహినీలో మరుగుగా తయారవుతోంది. మేసెలలో విడుదలకై దర్శకుడు వికలాచార్య సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. కృష్ణకుమారి, గిరిజ, అమర్ నాథ్, రాజశాల, సి. ఎస్. ఆర్, రమణారెడ్డి పాల్గొంటున్నారు.

తోడికోడళ్లు

ఆంధ్రలో విజయవంతంగా పాగుతున్న అన్నపూర్ణావారి సాంఘికచిత్రం "తోడికోడళ్లు" కథను, మాటలూ పాటలతో జోడించి చక్కని పుస్తకంగా వేశారు. ఆశ్రేయ, ఆదుర్తి సుబ్బారావు, డి. మధుసూదనరావు, శిరత్ కథ "నిమ్మలెత్తి" అధారంగా ఈ చిత్రకథను వ్రాయడం విదితమే. ఇప్పుడు రామ్చంద్ దాన్ని కొంత సంగ్రహంగా రూపొందించి ఇందులో పొందుపరచారు. "తోడికోడళ్లు" చిత్రంలోని భాయాచిత్రాలు చాలావేరారు.

తల 6 అణాలు (37 న యా పై నలు). ప్రచురణ డి. మధుసూదనరావు. అన్నపూర్ణాపిక్చర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

మద్రాసు. ప్రతులకు వికలాంధ్ర ప్రచురణాలయం పేరేట, బకింగ్ హాంపేట, విజయవాడ-2 కు వ్రాయాలి.

కళాకారులకు పరిపత్తన్నానం

సంగీతసాటిక అకాడమీవారు 1956 న సంవత్సరానికి ఈక్రింది కళాకారులను సత్కరించారు. చలనచిత్ర దర్శకుడు శ్రీ దేవకిబోస్; రచయిత శ్రీ జి.డి.మధులోకర్. భరతపాట్యం: శ్రీమతి రుక్మిణి అయ్యంగర్ కథక శ్రీ లక్ష్మణ మహారాజ్.

కర్తావక్ సంగీతం శ్రీ మునీరి సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్, వయలిన్-శ్రీ మై నూర్ నాడయ్య. హిందుస్తానీ సంగీతం శ్రీమతి రమాలస్ బాయి.

రాష్ట్రపతి డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ మార్చి 31 న ఢిల్లీ సమ్మానపత్రాలిచ్చి గౌరవించారు. శ్రీ దేవకిబోస్ అస్సలులుగా ఉన్నందువల్ల ఆరోజు ఉత్సవంలో పాల్గొనలేకపోయారు.

హాస్య నటుడు గోవమ్మలె

150 పైచిలుకు చిత్రాలలో హాస్య భూమికలు నిర్వహించి, పేరు, ప్రేక్షకుల అభిమానము గడించుకొన్న హిందీనటుడు గోవ్ గతవారం గుండెబుట్టు వ్యాధిగ్రస్తం చెందారు. లైఫ్ అండ్ ఆర్ట్స్ వారి "ప్రీమిగ్లీ" అనే చిత్రంలో నటిస్తూ ఉండగా మరణం సంభవించింది. గోవ్ వయసు 44 సంవత్సరాలు.

★

పరమశివార్చన

(10-వ పేజీ తరువాయి)

"ఇదిగో ఆ అంశరీయకం! నీవు చేసినంతా నాకు బోధపడిపోయింది. ఇప్పుటికైనా నిజం చెప్పు!"

ధన్యముఖంలో కల్పివాటువేసినా నెత్తురు చుక్కలేదు! అతడు మరి చేసేదేమీ లేక తానన్నమాటేమి వంకపాడాడు. దానితో మంత్రి అగ్గిలో వేసిన గుగ్గిలంలా మండి పడ్డాడు:

"ధన్య! నీ అంశరీయకం అసంగతీయమనిపించావు! అమ్మవారి ప్రేమను ఆ అంశరీయకం అవారకొంత ప్రేమకలిగించావు! ఇది అంత ఋణజవయిపోయింది. ఇప్పటికైనా నిజం చెప్పు! నాయనా! నా మాట విని నీ ప్రాణాలు సంరక్షించుకో!"

ధన్య తల వంచుకొన్నాడు. అంశగాని అవుననిగాని కాదనిగాని సమాధానం చెప్పలేదు. ఆ మానంలో మంత్రి తన ఆగ్రహానికి కట్టుకొన్న అడ్డుకట్ట ఒక్క మారుగా తూ పంచలేపోయింది:

ఆర్. కె. ఫిలింస్ వారి "అబ్ దిల్లీ దూర్ నహీ" లో సులోచన, నౌతీలల్.

“ఫీ నీచుడా! నీవిక నా భవంతిలో ఉండడానికి తగవు! వెంటనే ఇక్కడనుంచి వెళ్ళిపో! ఈ నాటినించి నీకు, నాకు ఋణం తీరిపోయింది. ఇక నీవు నాకు కుమారుడవు కావు! నేను నీకు తండ్రిని కాను. పో! నా ఇంటిలోనించి రేచిపో!”

అయినా ధన్య ఇంకా అలాగే నిలబడ్డాడు. మంత్రి మళ్ళీ విరుచుకుపడ్డాడు:

“ఏం! ఎన్ని సార్లు చెప్పినా కదలవేం! పో! నా ఇంట్లోనించి రేచిపో! శక్తపోలే నేనే నిన్ను మెడపట్టుకుని గంటివేస్తాను! తెలిసిందా! పో! ఇక నా ఎదుట నిలబడకు!”

మంత్రి లేవబోయాడుగాని అతనికి కొంచెం సమాపంలో నిలబడిన మంత్రి పరిచారకుడు ధన్యను నెమ్మదిగా వీధిలోకి గంటివేశాడు.

అంతలో ఆ గందరగోళం అంతా విన్న జయమంగళి మాడిలిపోతూ అక్కడికి పరిగెత్తుకు వచ్చింది. ఒక్కక్షణంలో ఏదో విడ్డూరం జరిగిందని గ్రహించుకుంది:

“ఏమి జరిగింది! ఏమిటిదంతా!”

ఎంతో ఆశ్రయంగా ప్రశ్నించింది. మంత్రి ఒక్క దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచిపెట్టాడు:

“ఇదిగో! నీ కుమారుడు చేసిన ఘనకార్యమిదిగో!”

ఆ అంగుళీకం ఆమెకు చూపించి జరిగినదంతా సంగ్రహంగా ఆమెకు తెలియజేశాడు. జయమంగళి అతని పాదాలమీద పడి ఆ తప్పిదమెలాగైనా మన్నించి ధన్యంతరిని ఎంట్లో ఉండనీయవలసినదని పరిపరీ విధాల ప్రార్థించింది. మంత్రి నెమ్మదిగా ఆమెనోదార్పడానికి ప్రయత్నించాడు:

“ధన్య నెలాగైనా సంతోషించాలనే నేననేకవిధాల బలిమూలకున్నాను. కాని వాడు నామాట వినిపించుకోలేదు! నే నేమి చెయ్యగలను! ఈ క్షణంనించి ఇక వాడు నా కుమారుడు కాదు. అంతే!”

అయినా జయమంగళి అతని పాదాలు విడిచిపెట్టలేదు! అలాగే కాళ్ళుగిద్దపడి పరిపరీవిధాల బలిమూలకుంది. కాని మంత్రి చలించలేదు:

“ఇక ఈ క్షణంనించి ధన్య నాభవంతిలో అడుగు పెట్టడానికి నిల్లేదు! నీవు నీకుమారుణ్ణి విడిచి ఉండలేకపోవే నీవుకూడా వాడితో కలిసి వెళ్ళిపో! అంతేగాని వాడికి యాభవంతిలో అడుగు పెట్టడానికి వీలులేదు! అంతే!”

మంత్రి వెంటనే ఆమె పాదాలపట్టు విడిచించుకొని ఒక్క అంగలో అక్కడినించి వెళ్ళిపోయాడు. జయమంగళి అక్కడే కూలబడిపోయింది.

—సకేషం.

వేలంపాట

(12-వ పేజీ తరువాయి)

“బెఖోసాహ! మళ్ళీ ధర పలకలేదు కనుక అందరికీ కమిషన్ ఇస్తున్నాను” అంటూ మా అందరికీ తలొక పెన్సిలూ ఇచ్చాడు. పెన్సిలు బాగానేవుంది. ఎంత లేదన్నా బేడకు తక్కువ వుండదు.

మళ్ళీ ఏదో నెక్లసు బయటకు తీశాడు. “చూడండిసార! ఈ నెక్లసు బజారులో కొంటే పది రూపాయలకు తక్కువవుండదు. రోల్స్ రోయ్స్” అంటున్నాడు.

ఎవరూ అది వినే పరిస్థితిలో లేరు. అంతా తమకు వూరికీ కమిషన్ క్రింద వచ్చిన సామానులు చూసుకుంటున్నార.

పాట మొదలుపెట్టారు. సర్కార్ అందుకున్నాడు “ఈసారి కమిషన్ క్రింద ఈ కత్తె రలు యిస్తానీ” అన్నాడు అవి బయటకు తీసి చూపిస్తూ. చూడటానికి కత్తిర బాగానే వుంది. ఫరవాలేదు! మళ్ళీ అందరమూ, సంభావన పుచ్చుకున్నట్లు తలొక కత్తెర పుచ్చుకోవచ్చును, అనుకున్నాము.

పాట బాగా సాగింది. నేను వూరుకోలేక మూడుంపావలా అన్నాను. ఎవరో మూడూ అరణాలన్నారు. చివరికి మూడూ పద్మాను అణాలదగ్గర అగిపోయింది. వెగవడి! రెండున్నర దగ్గరనుంచి లాక్కొచ్చాడు. ఎంత పాడినా ధర పలకడంలేదు.

చివరికి సర్కార్ కి విసుగుపట్టి పాట ఆపేశాడు.

“చూడండి! ఈ వస్తువు కి రూ. 14 అణాలకు పాడారు. సరే! ఈ వస్తువు ఇచ్చేస్తాను. అందరూ డబ్బు చూపించండి!” అన్నాడు.

చచ్చామురా బాబూ! అనుకున్నాము. అయినా ధైర్యంచేసి డబ్బు చూపించాను. అందరిదగ్గర సర్కార్ డబ్బు వసూలుచేశాడు. నేను చాలా వికంగా వున్నాను. ఎలాగూ అందరికంటే ఎక్కువ పాడిన ఆసామికి నెక్లసు యిచ్చేస్తాడు అనుకున్నాము.

కానీ అలా జరుగలేదు. సర్కార్ మా అందరివంకా వొకసారి చూశి “చూడండి! మారంతా నాకు డబ్బు యిచ్చేశారు. అందరికీ తలొక నెక్లసు యిచ్చేస్తాను” అంటూ అందరికీ అవి పంచిపెట్టాడు.

సర్కార్ రైలుదిగి వెళ్ళిపోయాడు. ఇంకేముంది! రైలులో లభాయలూ, దిబాయలూ! అది ఇల్లిడినెక్లసు! ఎవరూ చూసుకోలేదు. రూపాయలకుకూడా అది దండుగే నట! గంటనేపుడాకా అందరమూ దాని గురించే మాట్లాడుతూ కూర్చున్నాము. ★

అపరబుద్ధి

(84-వ పేజీ తరువాయి)

“నేను వింటున్నాను. సందేహ మక్కరలేదు, చెప్ప” అన్నాడు పాండ్య.

“డాక్టరు చంద్రశేఖరను నేనే హత్యచేశాను.”

* * *

పాండ్య నిశ్చేష్టుడై నావైపు చూస్తున్నాడు. అతను తెలుసుకోవాలనుకుంటున్న ప్రతి విషయం చెప్పాను. కమలాక్షి విషయం కూడా ఆయనతో చెప్పాను. పదినిమిషాలో అన్ని విషయాలు చెప్పగలిగానంటే విచిత్రంగానే వుండవచ్చు. పాండ్య వెళ్ళటానికి లేచాడు.

“చూడండి,” అని ఆయనను పిలిచాను.

“నాకు పని వుంది.”

“పోలీసులు కమలాక్షిని కొట్టకుండా చూడండి.”

“నేనుత్తరగావెళ్ళాలి. తరువాత మళ్ళీ వస్తాను.”

“పాండ్య! మీకు కావలసిన రహస్యం విప్పి చెప్పాను. ఆమెను పోలీసులు కొట్టకుండా కాపాడాలి. ఆమెను కొడితే నిన్ను హత్య చేస్తాను! ఈ రహస్యం మీకు చెప్పటానికి ఒక్కటే కారణం. ఆమెను డబ్బులు కొట్టకూడదని నా కోరిక! హృదయపూర్వకంగా మీరు నాకు అభయం ఇవ్వాలి.”

పాండ్యవెళ్ళాడు. ఈవిషయం పాండ్యతో చెప్పటంతో నా హృదయానికి కొంత కాంతి కలిగింది. నేను చేసిన పనికి సంతృప్తి జెందాను. కొంత కాలంనుంచి ఈ రహస్యం నా హృదయంలోనే దాగివుంది. నేను నిద్రించినపుడు, కలలు వచ్చినపుడు, క్యాప సిల్పుకుంటున్న పుడుకూడా ఈ రహస్యం నా హృదయంలోనే దాగి వుంది. ఇంత వరకూ నా హృదయానికి కాంతి లేకపోయింది. నా మనస్సు కమలాక్షిమీదే లగ్నమైంది. చివరికి నేను ఎవరో ఆమె తెలుసుకున్నపుడు నాగురించి ఏమనుకుంటుందో కదా అనుకున్నాను.

మాడు గంటలకు ఆఫీసు నాకరు మధ్యాహ్నం పత్రక తీసుకువచ్చాడు. నేను పాండ్యతో చెప్పిన రహస్యాలు పత్రకలో వెల్లడి కాలేదు. కాని డాక్టరు చంద్రశేఖర్ మొదటి భార్య మరణించినది మొదలు నడచిన చరిత్రను సేకరించటం దగ్గరనుంచి వస్తు రివాల్యూరుతోకొల్పిన సంఘటనవరకూ పోలీసులు తీవ్రమైన పరిశోధనలు చేస్తున్నారు. దినపత్రకలో “మహిళా లాకం” నిర్వహిస్తున్న సంపాదకురాలు కోమలంతో పరిచయం చేసుకుని, ఆమె జీవితగాథను తెలుసుకుని “మృత్యుగృహం” అనే కీర్తిక క్రింద ప్రతిరోజూ ఆ పత్రకలో ఒక కథ ప్రాస్తాంది.

—ఇంకా వుంది

[27 వ పేజీ తరువాయి]

“మొదటలా అనుకున్నాను. గోపాలం సిగరెట్ తాగుతాడుగా, సిగరెట్ షీక లేమయినా ఇక్కడున్నాయేమోనని చూచాను. లేవు. కిటికీ దాకా అడుగుజాడలు కన్పించాయి. అంటే గోపాలం సహాయంతో ఎవరో అటువేపునుంచి వెన్నును పట్టుకొని రన్నమాట!” దాను డిటెక్టివ్ వారి పోజు చెట్టి అక్కడుండే మర్చిపోవాలిబడదాను. “ఈ అడుగుజాడ లేమిటో, వెళ్ళవగోడువ నాకర్థం కావటం లేదురా దానూ” రామం అమాయకంగా అన్నాడు.

“సికర్థం కాదులే, నే చెప్పినట్లు చెయ్యి, నీ పెన్ను సీకు వస్తుంది” దాను రామం దగ్గరగా వచ్చి నిలబడి చెవిలో ఏదో చెప్పాడు.

ఇవం లేకున్నా రామం తలూపాడు. “అయితే, సరిగా 4 1/2 గంటలకు ఊరి బయటి తాటి చెట్టదగ్గరికి... సరేనా? అయినా? అయినా ఓ పేపరు, పెన్సిల్ ఇలాతే, ఆ అడుగు డౌట్ లెస్ గీచుకుంటాను” కాస్తేపటికల్లా కాగితం మడిచి జేబులో పెట్టుకుంటూ దాను “మర్చిపో బోకు” అంటూ సంతోషంగా బయటికి వచ్చాడు.

* * *

సాయంత్రం చూడున్న రకల్లా రెడీ అయినాడు దాను. పేంటూ, పరుగుటకవ చేసుకున్నాడు. పేంటు జేబులో తనీమధ్యనే పరిశోధనలకుగాను కొన్న ఆరుగుండల తుపాకి పెట్టుకున్నాడు. పరుడీబులో తను రామం ఇంట్లో గీచుకున్న కాళిగుర్లు బొమ్మకాగితం పెట్టుకున్నాడు. ఇక బయటే రాదు. దోచులో అంతా మనస్సులో రిహార్స్ చేసుకున్నాడు. గోపాలం కనపడగానే తానెలా నిల్చువాల్సిందీ, ఆ తర్వాత ప్రశ్నలు ఎలా వియ్యాలిందీ, అటువైసే కా రణంగా నేరాన్ని రుజువు చేయటం, ఆ తర్వాత

వాడికి బుద్ధిచెప్పటం, తను గర్వంగా రామం వేపు చూడటం... తన భాగ్యం...

తాటిచెట్టదగ్గరికి చేరుకున్నాడు దాను. 4-15 నిమిషాలయింది. కొంపదీసి రామం మర్చిపోడుగదా అని భయపడ్డాడు. అట్టే! అలా చెయ్యడంలే అని తనకు తానే మనస్సు సర్దుకున్నాడు.

దురారా రామం, గోపాలం కన్పించారు. దాను తన్నుతా నొకమారు చూచుకుని గంభీరంగా నిల్చున్నాడు. రామం, గోపాలం వచ్చారు.

రామం భయం భయంగా దూరంగా నిల్చున్నాడు. గోపాలంతో తగూ లాడ్డం ఇవ్వలేక.

దాను సీరియస్ గా అన్నాడు: “గోపాలం! ఇలారా!”

గోపాలం ఆశ్చర్యంగా దగ్గరికి వచ్చాడు. “ఇదిగో ఈ పేపరుమీది డౌట్ లెస్ మీద అడుగు పెట్టు” ఆ కాగితం కిందపెట్టాడుదాను.

“ఎందుకు దానూ?” అర్థంకాక అడిగాడు గోపాలం.

“నీ కెందుకు చెప్పినట్లు చెయ్యి, లేక పోతే ప్రమాదం” ఓ డి టెక్టివ్ కనబర్చవలసిన కర్కశత్వాన్ని ధ్యనిపంచేశానని మనసులో సంతోషపడ్డాడు దాను.

మొండిగా గోపాలం కదలేదు.

దానుకు ఇక అనుమానం పూర్తిగా దృఢపడింది.

“చూశావా రామం! నే చెప్పలేదు. సరేకానీ ఎలా చెప్పకపోతావా? నిజం చూస్తాను. నీ చేతనే చెప్పిస్తా” దాను ఘట్టిగా అరిచాడు. మరుక్షణం అతనిపేంటు జేబులోని తుపాకి గోపాలం గుండెమీదుంది.

రామం కొయ్యబారిపోయాడు.

గోపాలం గజ గజ లాడిపోయాడు.

దాను పకపక నవ్వాడు “నిజం చెప్ప గోపాలం! లేకపోతే లాభంలేదు. నిన్నటి పెన్ను సంగతి చెప్పకపోతే ఇది పేల్తుంది.”

గోపాలం గావు కేక పెట్టాడు.

హఠాత్తుగా దానుచేతులు ఎవరో పట్టుకున్నాడు.

ఆశ్చర్యంగా వెనక్కుచూచి నీరు గారి పోయాడు దాను.

“నడు సేవనకు” ఘట్టిగా అన్నాడు పోలీసు లీడరు; అందులో ఒకడన్నాడు “ఇండాకట్నం చీ కనిపెట్టున్నాం నిన్ను. మేము లేకపోతే అస్థాయంగా వాళ్ళిద్దరి ప్రాణాలు తీశేవాడివి కాబోలు పదండి అబ్బాయిలూ! సేవనో రిహార్స్ ఇద్దరుగాని.” దానును జెబ్బలు పట్టుకులాగారు.

అప్రయత్నంగా రామం అన్నాడు. “ఇదంతా నిజంకాదండీ... దానూ రిహార్స్.”

పోలీసులీడరు ఆగారు.

“నిజంగానా?”

“అ! “దానుగొంతు ఎండిపోయి ధ్వనించింది.

“అయ్యో పొరపాటుపడ్డామన్నమాట. సారీ! ఇలాటి ప్రదేశాల్లో వద్దబ్బాయి రిహార్స్ ర్నల్న... ఎవరేనా అనుమాన పడారు... వెళ్ళండి...” రెండవ పోలీసు అన్నాడు దానుచేతిని కదిలిపెట్టాడు.

ముగ్గురూ కదిలారు. ఫీఫీ నాశనంచేశారు పట్టును. ఆ డెబ్బలో గోపాలంచేత నిజం చెప్పించేవాడు తాను. ఇప్పుడిక చిక్కడు గోపాలం. అంతా తెల్చుకున్నాడు... అయినా ప్రధమప్రయత్నం కాస్తాపాడయి పోయిందిగాదా! తీరా సమస్య పరిష్కరించే సమయంలో సెంథవుడిలా అడ్డుపడ్డారు. పోలీసులు. ఫీ. ఫీ... దాను మెదడు ఆలోచనలో బరువెక్కింది.

అయినా ఇంతదూరం ఎంగుకురమ్మండి? పైగా గోపాలందగ్గర పెన్ ఇప్పిస్తాను నీకు అనిచెప్పి పిస్తోలు ఎందుకు తెచ్చాడు దాను? రామంతలో ఇదితప్ప ఇంకేమీలేదు.

ఇంతాచేసి పెన్ ఏమిటి? ఆ పెన్సిల్ తో గీచిన బొమ్మఏమిటి ఆపిస్తోలు చూపించి ఎందుకు బెదిరించాడు నన్ను? అని ఆలోచనో మునిగి లేలి నడుస్తున్నాడు గోపాలం. ముగ్గురూ మానంగా నడుస్తున్నారు.

చింతలో పుడగిరికి వచ్చారు. చింతచెట్టు గుండా నడుస్తున్నారు. ముగ్గురూ మాట్లాడటం లేదు. హఠాత్తుగా ముందుపోతున్న దాను “అబ్బా” అని తలమీద చెయ్యిపెట్టుకు అరిచాడు. మిగతా ఇద్దరూ దాను వేపు చూచారు భయపడ్డూ... హఠాత్తుగా కిందికి చూచిన రామం దాను కాళ్ళ దగ్గరి తన పేనా చూచి ఘట్టిగా అరిచాడు “అర... నాపేనా!”

“ఏమిటి?” డెబ్బను మరిచిపోయి దాను గూడా ఆశ్చర్యంగా చూచాడు నిజమే! ఏమీ అర్థంకాక గోపాలం వాళ్ళిద్దరి మొహాలూ చూస్తున్నాడు. “పేనా చీ వర ఇలా కొరికేసుండే?”

“ఎలావచ్చిందీ?” రామం కళ్ళుపెద్దవి చేస్తూ అన్నాడు.

“నా తలమీద పడిందిరా!” దాను తలపైకెత్తి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ అన్నాడు. ముగ్గురూ తలపైకెత్తారు.

చింతచెట్టు చివరికొమ్మమీదినుంచి జారి పోయిన వస్తువుకోసం పండ్లకిలిస్తూ కాళ్ళ వేపు చూస్తున్న మర్కటరాజం ఒకటి కాళ్ళ కంటపడ్డది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా

వప్రిక్ **19** తేదిన
విడుదల!

రాజశ్రీ ఫిలింస్ వారి

దాంపిత్యం

జీ.నరసరావు...రెలంగి...గుమ్మడి...విజయకుమార్...రాగిణి
లక్ష్మీ గాంధీ...విద్యావతి...పరుమాళ్లు...డా. గోవిందరాజు...మాల్వ

గళానాటకం...ప్రేక్షకాకర్షణ...ప్రతిభాపూర్వకం...ప్రసాద్, ఎ.ఎ.

డిస్ట్రిబ్యూటర్స్: ఆంధ్ర లండ్ వైజం శ్రీ నేషనల్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్. సిడెడ్ : థాన్కర్ పిక్చర్స్.